

Nipashhe

Alhamisi Aprili 30, 2020 Tanzania 1,000/- Kenya 100/-

ISSN 0856 • Na. 0580219

www.ippmedia.com

MWANGA WA JAMII

Guardian digital

nipashheTZ

nipashheTZ

nipashheTZ

0745 700710

LIKE & FOLLOW US

TOLEO MAALUMU

Dk. Mengi alivyojali watu bila kujali imani, rangi wala kabila

UKURASA 3

UKURASA 11

TISHIO LA CORONA

Wagonjwa wapya 196 na vifo 16 vyaripotiw

UKURASA 2

BAA LA CORONA

Unaweza kupata ugonjwa wa Covid-19 kwa mtu ambaye haonyeshi dalili? Baadhi ya taarifa zinaonyesha kuwa watu wasiokuwa na dalili wanaweza kusambaza virusi. Hata hivyo, haijulikana ni kwa wakati gani. Shirika la Afya Duniani (WHO) linaendelea kufanya utafiti.

- Epuka mikusanyiko ya watu
- Nawa mikono kwa sabuni na maji yanayotiririka
- Epuka kusalimiana kwa kushikana mikono na kukumbatiana
- Ukipiga chafya au kukohoa, ziba mdomo

Ndassa kuzikwa jimboni kwake

UKURASA 2

Mbunge wa Nyasa ambaye ni Naibu Waziri wa Viwanda na Biashara, Stella Manyanya akilala chini (kugalauka), ikiwa ni ishara ya shukrani na furaha kwa mujibu wa mila za Wangoni na Wamatengo, alipokabidhiwa ufunguo wa gari la kubebea wagonjwa kwa ajili ya Kituo cha Afya cha Mbamba Bay na Waziri Mkuu, Kassim Majaliwa, jijini Dodoma jana. **PICHA: OWM**

Scan Hapa

Fungua App ya QR Code Reader kisha scan kupakua APP yetu

Available on the Google Play and App Store

Mbowe asisitiza hatua thabiti kukabili corona

UKURASA 2

MICHEZO

TFF YAKOMAA KUMALIZA LIGI UK.32

MAONI, KATUNI UK.6

Mbunge Ndassa kuzikwa jimboni

Na Salome Kitomari, DODOMA

UONGOZI wa Bunge umesema unajitahidi kwa kadri iwezekanavyo kuhakikisha mwili wa Mbunge wa Sumve, Richard Ndassa, unazikwa jimboni kwake.

Akitangaza kifo cha Ndassa, Spika Job Ndugai alisema bungeni jijini hapa jana kuwa, mwili wa mbunge huyo utazikwa jimboni kwake leo jioni na kutakuwa na maombolezo ya siku moja.

“Tutajitahidi sana labda tushauriwe vinginevyo, kwa sababu kwa mila zetu za Kiafrika, kwa kweli kumzika mtu popote pale ni ngumu, fikiria yeyote tuliyeko hapa upatwe na jambo kama hilo halafu uzikwe popote ni ngumu sana,” alisema.

“Tutajitahidi sana ofisi yangu (Bunge) tuta-shirikiana na serikali kuona kila kinachowezekana kinafanyika ili wabunge wetu wasitiriwe sehemu husika,” alisema.

Spika Ndugai alisema Ndassa (61), alifariki usiku wa kuamkia jana jijini Dodoma.

“Waheshimiwa wabunge kufuatia msiba huo, taratibu za mazishi zimeanza kufanyika kwa mawasiliano kati ya Ofisi ya Bunge, familia ya marehemu na serikali. Kila tukipata taarifa tutawataarifu,” alisema.

Spika Ndugai alisema Ndassa ambaye alitwa seneta, alikuwa mbunge mwandamizi aliyeingia bungeni toka mwaka 1995 na amekuwa mbunge kwa vipindi vitano mfululizo.

“Hii inaonyesha imani kubwa waliyokuwa nayo wananchi wa Sumve ambaye walimwamini sana na wabunge wengi tunaweza kujifunza uongozi bora kwa kufuata nyayo zake,” alisema.

WABUNGE 8 MIAKA 5

Ndassa anakuwa mbunge wa nane kufariki dunia kwa kipindi cha miaka mitano tangu kuanza kwa Bunge la II na wa pili baada ya wiki mbili.

Wengine ni aliyekuwa Mbunge wa Newala Vijijini (CCM), Rashid Akibar, Mbunge wa Viti Maalum (CCM), Dk. Getrude Rwakatare, Mbunge wa Korogwe Vijijini (CCM), Stephen Ngonyani ‘Profesa Majimarefu’, Mbunge wa Viti Maalum (Chadema), Dk. Elly Macha, Mbunge wa Dimani (CCM), Hafidh Ally Tahir, Mbunge wa Songea Mjini (CCM), Leonidas Gama na Mbunge wa Buyungu, Kasuku Bilago.

WASIFU WAKE

Ndassa alizaliwa Machi 21, 1959 na alikuwa na elimu ya biashara na amekuwa mwanachama wa Chama Cha Mapinduzi (CCM) kwa muda mrefu hadi anakutwa na umauti.

Tangu mwaka 1995 amekuwa kwenye kamati mbalimbali za kudumu na mwaka 2015 alichaguliwa kuwa Mwenyekiti wa Kamati ya Nishati na Madini, akirithi nafasi iliyoachwa na Mbunge wa Chunya (CCM), Victor Mwambalasa.

JPM ATUMA RAMBIRAMBI

Wakati huo huo, Rais John Magufuli ametuma salamu za rambirambi kwa familia, Spika wa Bunge Job Ndugai na wananchi wa Jimbo la Sumve mkoani Mwanza kufuatia kifo cha Ndassa.

Rais Magufuli alisema: “Nimesikitishwa na taarifa za kifo cha ghafla cha Mhe Ndassa, nakumbuka mimi na yeye tulianza pamoja ubunge mwaka 1995, yeye akiwa Mbunge wa Jimbo la Sumve na mimi nikiwa Mbunge wa Jimbo la Biharamulo Mashariki ambalo sasa hivi linaitwa Jimbo la Chato, namuomba Mwenyezi Mungu aiweke roho yake mahali pema peponi, Amina.”

Rais Magufuli alimuomba Spika Ndugai kufikisha salamu zake za pole kwa familia ya Ndassa, wabunge, wananchi wa Sumve pamoja na ndugu, jamaa na marafiki wote walioguswa na kifo cha Ndassa.

Aliwataka wafiwa wote wawe na moyo wa subira, uvumilivu na ustahimilivu katika kipindi hiki kigumu cha majonzi ya kuondokewa na mpendwa wao.

Mwendesha pikipiki akiwa amebeba viroba vya viazi vitamu huku akiwa amepakia na abiria katika eneo la Kitonga Dar es Salaam jana. **PICHA: JUMANNE JUMA**

Wagonjwa wapya 196 na vifo 16 vyaripotwa

Na Romana Mallya

SERIKALI imetangaza maambukizo mapya ya virusi vya corona kwa watu 196 na kufanya hadi sasa wanaougua ugonjwa huo Tanzania Bara na Zanzibar kufika 480.

Waziri Mkuu Kassim Majaliwa, alitangaza ongezeko hilo la wagonjwa wa corona jana jijini Dodoma, alipogawa magari 50 ya kubebea wagonjwa kwa wabunge wa majimbo mbalimbali.

Akizungumza kwenye hafla hiyo, Majaliwa alisema kwamba, kati ya wagonjwa hao wapya, Tanzania Bara ni 174 na visiwani Zanzibar ni 22. Majaliwa alisema Aprili 22, akiwa Dar es Salaam alitoa taarifa ya jumla ya

maambukizo kuwa yalikuwa ni 284, vifo 10 na waliopona walikuwa 11.

“Kuanzia Aprili 23 hadi Aprili 28, tumepata watu wapya wenye maambukizo 196 ambapo Bara ni 174 na Zanzibar wapo 22, ambao wameshatangazwa na Waziri wa Afya Zanzibar.

“Aprili 24, Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Ummy Mwalimu, alitangaza jumla ya waliopona ni 37 na kufanya waliopona kufikia 48.

“Leo (jana) ninafurahi kusema idadi ya waliopona imeongezeka kutoka 48 hadi kufikia 167 ambapo Bara wapo watu 83 na Zanzibar wako 36,” alisema.

Majaliwa alisema hadi siku ya kupokea taarifa hiyo, vifo

vipya ni sita na kufanya idadi ya waliofariki dunia kwa virusi vya corona vinavyosababisha homa kali ya mapafu, kufika 16.

Alisema kati ya wenye maambukizo, 297 waliobaki, 283 wanaendelea vizuri na tiba na kusubiri ufuatiliaji wa afya zao.

Alisema wengine 14 wako chini ya uangalizi maalum wa madaktari ambao wanahitaji Oksijeni kuwasaidia kupumua pamoja na wale wenye magonjwa mengine ambayo yamejitokeza kwenye wodi.

Alisema serikali imeendelea kuwaondoa washukiwa waliokuwa karantini ambao walishatimiza siku 14 baada ya uchunguzi wa kiafya kuonekana hawana maam-

bukizo na kuruhusiwa kurudi nyumbani.

“Hadi kufikia jana (juzi), watu 644 wameruhusiwa kutoka karantini katika mikoa ya Dar es Salaam, Tanga, Arusha, Zanzibar, Kilimanjaro, Mwanza, Kagera, Songwe, Kigoma na Dodoma.

“Watanzania muache kutoa taarifa za uzushi za vifo, siyo kila kifo kinachotokea kinasababishwa na ugonjwa wa corona,” Waziri Mkuu aliagiza.

Naye Waziri Ummy, alisema serikali kupitia wizara yake imetoa magari 50 yenye thamani ya Sh. bilioni sita ili yasaidie rufani za wajawazito na kuepuka vifo vitokanavyo na uzazi pamoja na kukabiliana na magonjwa ya milipuko kama corona.

Mbowe asisitiza hatua thabiti kukabili corona

Na Romana Mallya

KIONGOZI wa Kambi Rasmi Bungeni, Freeman Mbowe, ameitaka serikali kuchukua kile alichokiita hatua madhubuti kukabiliana na janga la corona.

Mbowe ambaye ni Mwenyekiti wa Chama cha Demokrasia na Maendeleo (Chadema), ameikosoa vikali serikali kwa kile alichodai kuwapo kwa usiri katika taarifa za idadi ya watu waliopoteza maisha kutokana na virusi hivyo. Katika hotuba yake iliyorushwa kwa njia ya mtandao jana akiwa jijini Dar es Salaam, Mbowe pia alisema mwanawe aliyebainika kuwa na maambukizo ya virusi hivyo wiki sita zilizopita, anaendelea kubaki karantini

kutokana na vipimo kuenyeka kuonyesha ana maambukizo kila anapopimwa.

Mbowe alisema vita ya corona ni ya kisayansi na siyo ya kidini na kwamba kutegemea rehema za Mungu bila kuchukua tahadhari, mikakati ya kisayansi na kibajeti, kielimu na ushirikishwaji wa umma, ni udhaifu mkubwa wa watawala ambao utawalazimisha kubeba lawama waendapo.

Alidai kuwa ni ujinga zaidi kwa nchi kutojifunza kutoka kwenye uzoefu wa nchi zilizotangulia kupambana na janga hilo.

Mbowe alisema ushirikishwaji katika nchi nyingine duniani umehusisha viongozi wa serikali na wanasiasa wengine ambao hawapo serikalini, akiitolea mfano Syria

ambayo imesimamisha vita na kuungana kupambana na corona. “Mimi ni mhanga wa kwanza corona ilipoingia nchini, mwanangu mkubwa aliipata na niliona namna inavyotesa na kuivuruga familia. Ni muda wa wiki ya sita, bado yupo chini ya karantini, anapewa huduma japo haumwi kabisa, haumwi ugonjwa wowote hayuko hoi.

“Homa zimekwisha, hana tatizo lolote la kumwagalia kiafya, lakini kila akipimwa, bado ana maambukizo (positive), tunamwomba kwa Mungu siku moja awe ‘negative’ (asiwe na maambukizo),” alibainisha.

Mbowe alisema huo ni ushuhuda kwamba mtu anaweza akaishi na virusi vya corona hata miezi mitatu na akaambukiza wengine na wasijue.

Alisema Chadema kilia-mua kusitisha shughuli zote za kisiasa ili kuitii serikalini na viongozi wake waandamizi, akiwamo yeye, wametoa ushauri serikalini kuhusu namna bora ya kupambana na janga hilo.

“Nimezungumza na Rais kwa njia ya simu, Waziri Mkuu, Kassim Majaliwa, Waziri wa Afya, Waziri wa Fedha na Mipango, Spika wa Bunge na Naibu Spika na mawaziri mbalimbali na kamati mbalimbali za kibunge.

“Nimepeleka mawazo mbalimbali ya namna bora ya kukabiliana na corona, tulifanya hili kwa sababu tulishakubaliana kwamba tusiweke mipaka ya kisiasa, tuache wazi ili Watanzania wote tushirikiane kila mmoja awe msaada kwa mwenzake.

DK. REGINALD ABRAHAM MENGI

“Zingatia kwenye mafanikio yako na siyo kwenye udhaifu wako.”

Heri wapatanishi

Na Anil Kija

WAKATI Dk. Reginald Mengi anaanza kushiriki shughuli za kijamii kwa karibu miaka ya 1990, moja ya maeneo yaliyokuwa yanaleta wasiwasi ni chokochoko za kidini. Kulikuwa na mfumuko wa mihadhara na vyombo vya habari kuelezea kwa kina kwanini imani mojawapo kubwa siyo sahihi. Kwa miaka ya kwanza (mwisho wa miaka ya 1980 hadi kufikia 1993 hivi) waliokuwa wanashambuliwa walibaki wamepigwa na butwaa, hawana la kujibu.

Chokochoko hiyo ingefaulu zaidi endapo wazungumzaji wakuu nchini wangeeleke mwelekeo huo, lakini wengi walikataa, kutokana na jadi ya kutobagwana kidini hapa nchini. Dk. Mengi alisaidia kujenga mwelekeo huo chanya katika kampeni za kuchangia vikundi tofauti, siyo tu vikundi vya dini kuwa anawasaidia hata wasio wa dini yake, ila kujenga hulka ya kujali kwa jumla. Harambee za mahitaji ya mashule, zahanati ya makundi tofauti ya kiimani, na hata nyumba za ibada, zilikuwa ni jambo la kawaida kwake, kutoa picha sahihi ya mshikamano.

Wakati anafariki dunia, wase-maji wa pande zote za imani walikiri alikuwa mtu aliyejali watu bila kuangalia vianzio vya kidini, rangi, kabila au chochote kingine, nje ya kufuatilia au kuwezesha mahitaji yanayogusa kundi kubwa la watu. Ni mwelekeo wa kipekee ambao alikuwa nao kama mtu aliyefaulu sana katika jitihada za kibiashara, kwa kuwa kwa kawaida matajiri wanakuwa na maeneo yao ya kijamii wanayohusika nayo, tena ni kama wakipenda. Matajiri wengi wanaishi tu na familia zao na hawasikiki kokote, hawaguswi na chochote, wanaogopa usumbufu.

Ina maana kuwa kujali makundi tofauti ya watu ilikuwa ni uthubutu wa aina yake, kwa kuwa mahusiano hayo yalikuwa na sura ya ndoa, kwa maana ile ya 'ndoa, ndoana' kuwa kuingia ni rahisi ila kutoka ni 'kasheshe.' Ukishajitambulisha na kundi hili au lile la wananchi na wakajenga imani kuwa utakuwa pamoja nao, jambo hilo ni budi liendelee hadi tamati yake. Haiwezi kufika mahali ukatangaza kuwa sina tena hamu au nia ya kuangalia kundi hili au lile; jambo ambalo halitamkwi hadharani.

Hivyo kuna kanuni nyingine ya maisha iliyotawala maisha ya Dk. Mengi ambayo kwa yakini alikuwa anaifahamu, na siyo ajabu aliwaeleza baadhi ya waliokuwa karibu naye kimaisha. Ni ile inayosema 'atakayekwa wa kwanza miongoni mwenu, atakuwa mtumishi wenu,' hivyo katika kushirikiana na makundi makubwa ya watu aliweka kando hulka ya kibiashara ambako una uwezo wa kufanya 'maamuzi magumu.' Unapokuwa unashirikiana na makundi ya watu maamuzi magu-

Dk. Reginald Mengi akizungumza katika moja ya harambee iliyofanyika mkoani Kilimanjaro.

Harambee za mahitaji ya mashule, zahanati ya makundi tofauti ya kiimani, na hata nyumba za ibada, zilikuwa ni jambo la kawaida kwake, kutoa picha sahihi ya mshikamano.

Dk. Mengi akiagana na masheikh. **PICHA ZOTE NA MPIGAPICHA WETU**

mu ni yale unayojichukulia wewe mwenyewe, kwa mfano ni fungu gani la fedha litakuwa linatosha, au kuridhisha, kwa mahitaji fulani, na si kukataa.

Unaweza kuona kiwango cha ustadi wa kisaikolojia wa Dk. Mengi, yaani huku ni 'ruthless businessman,' kwa maana ya kuwa na macho makavu kuona udhaifu, hujuma au chochote kingine katika shughuli zake maridhawa, halafu avae joho lingine, 'akachunge kondoo.' Ni hulka nyingine ya maisha ambayo hata kama hajaizungumzia ilimwilingia akilini akiwa kijana, na siyo ajabu akiwa mtoto wa kipaimara, kwa lile swali kama Petro anampenda Masihi, akajibu mara mbili kwa maumivu kidogo, halafu akaambiwa kama ni hivyo, basi 'chungu kondoo zangu.'

Kwa tafsiri ya kina ya amri hiyo, 'kuchunga' siyo kutoa msaada wa hapa na pale ila pale inapoweze kana kuwahakikisha watu matumaini katika maisha. Ni tofauti na

dhana ya 'kuondoa umaskini' kwa kuwa huo ni 'mfupa uliomshinda fisi,' ila kutoa mwanga, na nyenzo za hapa na pale, ili watu waweze kuinua maisha yao wenyewe. Siyo ajabu kuwa Tanzania haikubahatika kuwa na mtu aliyefikia uelewa wa dhana au masuala yote hayo ya kiimani, ambayo kimaisha ni ya kisaikolojia, lakini yana msingi katika malezi na mafundisho. Ni dhana zinazokaa tu kichwani na kufanya kazi, na siyo ajabu ukiongea naye hata asizikumbuke kwa kuwa ni zamani sana alifikia mwelekeo huo, hivyo inakuwa tu hulka au tabia, na siyo tena 'mtiririko wa hoja...'

Katika mtazamo wa bingwa wa saikolojia wa Uswisi aitwaye Sigmund Freud, ambaye aliandika vitabu vyake miaka ya 1900 hadi miaka ya 1930 karne iliyopita, aliweka mfumo wa kutambua ufahamu wa mtu katika ngazi tatu. Moja imejificha kabisa katika ufahamu wa mtu na yeye mwenyewe anaweza kuwa hata hawazi usahihi wa hiki au kile

kwani imeshajijenga na kutawala kwa ndani. Ila kuna maeneo mawili ambayo yako wazi, lile la ufahamu wa kawaida ambako hasa ndiyo tunaishii nalo, halafu eneo la amri ya aina fulani juu ya hili eneo la kawaida. Hii ni pamoja na woga wa kawaida wa kutii amri za nchi, au kanuni za biashara ambazo inabidi zitiliwe mkazo, kanuni za malezi zisizoweza katu kupuuziwa, na kadhalika.

Ndiyo maana watu wanakuwa na hulka tofauti katika maisha, mara nyingine baadhi ya watu wanashangaa, na kwa jumla yako maeneo ya hulka za kawaida zinazounganisha watu wengi zaidi. Dk. Mengi hakuwa katika kundi hili la hulka za kawaida zinazotawala katika jamii, vinginevyo asingefanya yote ambayo aliyafanya, hata nusu yake au robo tu asingefika bila kuwa na msingi wa imani usiotereka. Ila maongezi yake hayakuwa hayo, alichokuwa anajadili ni kile kilichoko mezani na nini kinahitajiwa; iweje ajali jambo hilo lilikuwa suala tofauti.

TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA - NMB BANK PLC

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

Trilioni 3.7 Mikopo Halisi Iliyopo

Jumla ya Mali Trilioni 6.5

Amana za Wateja Trilioni 4.8

Mapato ya Riba 8.4% YoY

40% YoY Punguzo la tongo katika Mikopo

Gharama Zisizo za Riba 2%

Faida Baada ya Kodi ya Mapato Bilioni 48.7 141% YoY

Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa 19.4%

Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali 3%

*YoY - Linganishi mwaka kwa mwaka

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31 MACHI 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)				
	KUNDI		BENKI	
	Robo Mwaka ya sasa 31.03.2020	Robo Mwaka iliyopita 31.12.2019	Robo Mwaka ya sasa 31.03.2020	Robo Mwaka iliyopita 31.12.2019
A. MALI				
1 Fedha Taslimu	530,215	498,231	530,215	498,231
2 Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	599,051	842,909	599,051	842,909
3 Uwekezaji Katika Amana za Senkaki	930,562	761,554	930,562	761,554
4 Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	150,444	264,326	150,444	264,326
5 Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	4,159	4,152	4,159	4,152
6 Miamala Baina ya Matawi	170,000	363,800	170	364
7 Billi Zilizofikiwa	-	-	-	-
8 Dhima za Wateja Zilizokubalika	-	-	-	-
9 Mikopo iliyotolewa kwa Benki Nyingine	3,807	-	3,807	-
10 Uwekezaji Katika Amana Nyingine	-	-	-	-
11 Mikopo Halisi Iliyopo	188,032	213,796	3,704,684	3,955,688
12 Mali Nyingine	2,920	2,920	2,920	2,920
13 Uwekezaji wa Hisa	-	-	-	-
14 Akaunti za udhamini	-	-	-	-
15 Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	231,001	239,169	195,369	203,044
16 JUMLA YA MALI	6,340,684	6,417,427	6,471,666	6,556,015
B. DHIMA				
17 Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	34,685	33,446	34,685	33,446
18 Amana za Wateja	4,753,898	4,860,515	4,758,193	4,866,242
19 Dhama za Malipo kwa Fedha Taslimu	29,879	19,833	29,879	19,833
20 Amana Masumu	12,677	14,595	12,677	14,595
21 Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	-	-	-	-
22 Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	2,132	2,133	2,132	2,133
23 Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	66,235	54,963	66,041	54,963
24 Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na Mteja	-	-	-	-
25 Miamala isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-	-	-
26 Mapato yaliyolinga ya Kipindi Kijicho na Tozo Nyingine Zitakazolipwa Baadaye	32,275	31,872	32,275	31,872
27 Dhima Nyingine	48,597	83,525	193,481	213,999
28 Madeni	321,169	347,443	321,169	347,443
29 JUMLA YA DHIMA	5,321,547	5,448,325	5,450,532	5,583,626
30 MALI/(DHIMA) HALISI (16 kutoa 29)	1,019,137	969,102	1,021,134	972,389
C. FEDHA ZA WANAHISA				
31 Mtaji wa Hisa Uliolipwa	20,000	20,000	20,000	20,000
32 Akiba ya Mtaji	944,473	799,733	951,341	809,179
33 Mapato Yaliyobakiwa	50,012	144,739	48,721	142,167
34 Faida (Hasara) ya Kipindi Huu	1,072	1,049	1,072	1,049
35 Akaunti Nyingine za Mtaji	3,581	3,581	-	-
36 Stahiki ya Wenyehisa Chache	-	-	-	-
37 JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA	1,019,137	969,102	1,021,134	972,389
38 Dhima Zisizo Dhahiri	550,509	652,654	550,509	652,654
39 Mikopo Chechefu	271,621	254,241	271,621	254,241
40 Tongo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	201,465	173,110	201,465	173,110
41 Mali Nyingine Chechefu	1,029	2,850	1,029	2,850
D. BAADHI YA VIASHIRO VYA HALI YA KIFEDHA				
(i) Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	16.1%	15.1%	15.8%	14.8%
(ii) Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	7.0%	6.8%	7.0%	6.7%
(iii) Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	80.8%	76.9%	80.8%	76.9%
(iv) Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	58.4%	55.9%	57.2%	54.8%
(v) Uwiano wa Mali Zinazozalisha na Jumla ya Mali	75.2%	72.9%	74.9%	70.5%
(vi) Ongezeko la Amana	-2.0%	7.1%	-2.0%	7.1%
(vii) Ongezeko la Mali	-1.2%	7.1%	-1.3%	7.1%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31 MACHI 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)								
	KUNDI		BENKI		KUNDI		BENKI	
	Robo ya mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita)	Robo ya mwaka sasa	Robo ya mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita)	Robo ya mwaka sasa	Limbikizo la Mwaka wa sasa	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita)	Limbikizo la Mwaka wa sasa	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita)
1 Mapato ya Riba	166,022	153,107	166,153	153,238	166,022	153,107	166,153	153,238
2 Gharama za Riba	(32,597)	(31,776)	(32,597)	(31,700)	(32,597)	(31,776)	(32,597)	(31,700)
3 Mapato Halisi ya Riba (Ikutoa 2)	133,425	121,330	133,556	121,538	133,425	121,330	133,556	121,538
4 Madeni Viza Yaliyofutwa	-	(1,621)	-	(1,621)	-	(1,621)	-	(1,621)
5 Punguzo/Ongezeko la tongo katika Mikopo	(21,847)	(36,345)	(21,847)	(36,345)	(21,847)	(36,345)	(21,847)	(36,345)
6 Mapato Yasilo ya Riba:	59,773	48,857	59,773	48,857	59,773	48,857	59,773	48,857
6.1 Faida (Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	5,817	7,504	5,817	7,504	5,817	7,504	5,817	7,504
6.2 Ada na Kamisheni	50,171	39,347	50,171	39,347	50,171	39,347	50,171	39,347
6.3 Gawio	-	-	-	-	-	-	-	-
6.4 Mapato Mengine	3,785	2,006	3,785	2,006	3,785	2,006	3,785	2,006
7 Gharama Zisizo za Riba:	(100,458)	(102,457)	(101,881)	(103,565)	(100,458)	(102,457)	(101,881)	(103,565)
7.1 Mithahara na Mafao	(50,517)	(48,232)	(50,517)	(48,232)	(50,517)	(48,232)	(50,517)	(48,232)
7.2 Ada na Kamisheni	(1,694)	(2,109)	(1,694)	(2,109)	(1,694)	(2,109)	(1,694)	(2,109)
7.3 Gharama Nyingine	(48,247)	(52,116)	(49,670)	(53,224)	(48,247)	(52,116)	(49,670)	(53,224)
8 Faida (Hasara) ya Uendeshaji	70,892	29,764	69,601	28,864	70,892	29,764	69,601	28,864
9 Tongo la Kodi ya Mapato	(20,880)	(8,659)	(20,880)	(8,659)	(20,880)	(8,659)	(20,880)	(8,659)
10 Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato Mengine Yaliyojumuishwa	50,012	21,105	48,721	20,205	50,012	21,105	48,721	20,205
11 Faida (Hasara) uthamanishaji Dhamana za Kuzewa Jumla ya Faida (Hasara) Iliyojumuishwa kwa mwaka	23	(206)	23	(206)	23	(206)	23	(206)
12 Idadi ya Waajiriwa	3,450	3,448	3,450	3,448	3,450	3,448	3,450	3,448
13 Mapato kwa Hisa	97	40	97	40	97	40	97	40
14 Idadi ya Matawi	226	224	226	224	226	224	226	224
BAADHI YA VIASHIRO VYA UFANISI								
(i) Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	3.2%	1.4%	3.0%	1.3%	3.2%	1.4%	3.0%	1.3%
(ii) Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	19.6%	9.6%	19.4%	9.3%	19.6%	9.6%	19.4%	9.3%
(iii) Uwiano wa Matumizi Yasilo ya Riba na Mapato Ghafi	52.0%	60.2%	52.7%	60.8%	52.0%	60.2%	52.7%	60.8%
(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinazozalisha	11.1%	11.1%	11.1%	11.3%	11.1%	11.1%	11.1%	11.3%

BAADHI YA MAELEZO KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA MACHI 2020
Katika kuandaa taarifa hizi za fedha, sera za undaji ni zile zilizotumika wakati wa undaji wa Taarifa za Fedha zilizokaguliwa za mwaka uliopita.

Jina na Cheo	Saini	Tarehe
Ruth Zaiyuna Kaimu Mkurugenzi Mtendaji		Aprili 28, 2020
Benedicto Baragomwa Kaimu Mkuu wa Fedha		Aprili 28, 2020
Juma Kimori Mkaguzi Mkuu wa Ndani		Aprili 28, 2020

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA 31 MACHI 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)								
	GROUP		BANK		GROUP		BANK	
	Robo Mwaka ya sasa 31.03.2020	Robo Mwaka iliyopita 31.12.2019	Robo Mwaka ya sasa 31.03.2020	Robo Mwaka iliyopita 31.12.2019	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31.03.2020	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31.03.2019	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31.03.2020	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31.03.2019
I. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:								
Mapato/(Hasara) Halisi	70,892	95,949	69,601	93,257	70,892	29,764	69,601	28,864
Marekebisho kwa Ajili ya:								
- Hasara Katika Mali	10,668	46,320	10,176	46,320	10,668	3,944	10,176	3,944
- Badiliko Halisi Katika Mikopo	(114,124)	(200,811)	(112,803)	(202,026)	(114,124)	(112,803)	(112,803)	(112,803)
- Faida/Hasara Kwenye Mauzo ya Mali	-	-	-	-	-	-	-	-
- Mabadiliko Halisi Katika Amana	(97,250)	349,175	(98,682)	347,727	(97,250)	247,201	(98,682)	247,402
- Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mfupi Zilizofikiwa	-	-	-	-	-	-	-	-
- Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	(3,254)	(109,489)	(8,138)	(104,134)	(3,254)	261,687	(8,138)	128,159
- Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	25,951	57,993	32,729	57,993	25,951	(98,887)	32,729	(98,887)
- Kodi Iliyolipwa	(19,021)	(18,000)	(19,021)	(18,000)	(19,021)	(14,357)	(19,021)	(14,357)
- Mengineyo (bainisha)	12,630	(1,838)	12,630	(1,838)	12,630	(27,560)	12,630	(27,560)
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	(113,508)	219,299	(113,508)	219,299	(113,508)	289,408	(113,508)	289,408
II. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji:								
Gawio Lillopoka	-	-	-	-	-	-	-	-
Ununuzi wa Mali za Kudumu	(4,361)	5,186	(4,361)	5,186	(4,361)	(8,263)	(4,361)	(8,263)
Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	-	-	-	-	-	-	-	-
Ununuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo (bainisha)	(168,983)	84,781	(168,983)	84,781	(168,983)	(79,919)	(168,983)	(79,919)
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uwekezaji	(173,344)	89,967	(173,344)	89,967	(173,344)	(88,182)	(173,344)	(88,182)
III. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha:								
Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	-	-	-	-	-	-
Gawio Lillopoka kwa Fedha Taslimu	-	-	-	-	-	-	-	-
Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	(26,274)	(45,093)	(26,274)	(45,093)	(26,274)	(30,251)	(26,274)	(30,251)
Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-	-	-	-	-
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za kifedha	(26,274)	(45,093)	(26,274)	(45,093)	(26,274)	(30,251)	(26,274)	(30,251)
IV. Fedha Taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu:								
Ongezeko/Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu	(313,126)	264,173	(313,126)	264,173	(313,126)	170,975	(313,126)	170,975
Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwanzoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	1,213,370	949,197	1,213,370	949,197	1,213,370	856,178	1,213,370	856,178
Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwishoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	900,244	1,213,370	900,244	1,213,370	900,244	1,027,154	900,244	1,027,154

TAARIFA YA KUNDI YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA 31 MACHI 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)						
</						

MINIMUM DISCLOSURE OF BANK CHARGES AND FEES

S/N	ITEM/TRANSACTION	CHARGE/FEE
1 SAVINGS ACCOUNTS		
	Required minimum opening balance	Business saving A/C TZS 100,000, USD 100, EUR 100, GBP 100; Bonus A/C TZS 50,000, USD 100, EUR 100 & GBP 100; Mtozo A/C TZS 7,000 or USD/EURO/GBP 5; Chipukizi A/C TZS 7,000 or USD/EURO/GBP 5; Pamoja A/C TZS 30,000
	Transaction fee	N/A
	Monthly service fee (break down per customer type)	FREE
	Statement	TZS 2000 per month
	Withdrawal Charges	OTC: TZS 4,000 for amount up to TZS 5Million; TZS 4,000 plus 0.12% of excess above TZS 5Million Max TZS 170,000/-; OUR ATM - TZS 1,100 -1,500; OTHERS DOMESTIC ATM - TZS 3,540; OTHERS OUTSIDE TANZANIA - TZS 7,080; POS - TZS 1,770
	Withdrawal bulky without notice	OTC: TZS 4,000 for amount up to TZS 5Million; TZS 4,000 plus 0.12% of excess above TZS 5Million Max TZS 170,000/-; OUR ATM - TZS 1,100 -1,500; OTHERS DOMESTIC ATM - TZS 3,540; OTHERS OUTSIDE TANZANIA - TZS 7,080; POS - TZS 1,770
	Cash Deposit Charge	5% of the amount for small denomination FOREX (1,5,10 & 20) For LCY deposit of coins 10% of the amount
	Savings Card/Passbook	N/A
	Passbook/Card Replacement	TZS 11,800
	Closing Account	TZS 9,440 USD 11.8, EUR 11.8 & GBP 11.8
2 CURRENT ACCOUNT		
	Required minimum opening balance	Business, Supply Chain, Trade Business, Agribusiness Overdraft, Agribusiness Loans, Agri-General, Business AC Plus, Corporate, Emerging Corporate A/C - TZS 100,000, USD 100, EUR 100 & GBP 100; Personal A/C - TZS 15,000; Mwanachao & Chapchap A/C - TZS 10,000; Wisdom - FREE; Group A/C - TZS 30,000; Fankiwa A/C - TZS 20,000; Exclusive A/C - TZS 1Million; Executive A/C - TZS 500,000; Kilimo & Bonus A/C - TZS 50,000; Float & Scheme Financing A/C - FREE; Notice Investment A/C - TZS 500Million; Chapchap Plus (NMB Mkononi) - ZERO
	Monthly service fee (break down per customer type)	Personal A/C - TZS 1,800; Business A/C - TZS 15,340; Agribusiness, Corporate, Institution & Trade Business A/C - TZS 19,200; Exclusive A/C - TZS 35,400; Executive A/C - TZS 23,600; Emerging Corporate - TZS 19,200; Fankiwa - TZS 2,000; Personal A/C Agribusiness - TZS 2,048; Kilimo is FREE; For Forex A/C charges are Equivalent to TZS; Chapchap Plus (NMB Mkononi) - FREE
	Transaction fee	N/A
	Statement	TZS 2000 per month
	Withdrawal Charges	OTC: TZS 6,500 for amount up to TZS 5Million; TZS 6,500 plus 0.12% of excess above TZS 5Million Max TZS 170,000/-; OUR ATM - TZS 1,100 -1,500; OTHERS DOMESTIC ATM - TZS 3,540; OTHERS OUTSIDE TANZANIA - TZS 7,080; POS - TZS 1,770
	Cash Deposit Charge	5% of the amount for small denomination FOREX (1,5,10 & 20) For LCY deposit of coins 10% of the amount.
	Bank Drafts	NA
	Bank Drafts cancellation charge	NA
	Cheque book (100 leaves)	TZS 48,380 USD 35.4, EUR 23.6 & GBP 17.7
	Cash Withdrawal at Counter	TZS 6,500 for amount up to TZS 5Million; TZS 6,500 plus 0.12% of excess above TZS 5Million Max TZS 170,000/-
	Special Clearance	TZS 53,100 USD 52.8, EUR 46 & GBP 39.5
	Cheque withdraw over the counter	TZS 6,500 for amount up to TZS 5Million; TZS 6,500 plus 0.12% of excess above TZS 5Million Max TZS 170,000/-
	Dishonoured cheque	1.5% of the amount Min 64,000 Max TZS 118,000
	Cash Payment to 3rd party	N/A
	Cash Deposit Charge	N/A
	Overdrawn account interest charge	N/A
	Unarranged Overdraft	N/A
	Bulk cash Deposit	FREE
	Bulk cash Withdrawal	N/A
	Stop Payment orders	TZS 35,400, USD 23.6, EUR 17.7 & GBP 17.7
	Standing Orders (within the same bank)	FREE
	Standing Orders (to other bank)	TZS 19,710
	Letter of introduction	N/A
	Salary handling	TZS 3,540
	School fees deposits	FREE
	TRA collection	FREE
	Safe custody charges	N/A
	Safe custody access fees	N/A
3 EFT		
	Within the same bank (On Us)	FREE
(a)	To other Banks (On Others)	2000
	Outward Transfers	2000
(b)	Inward Transfers	FREE
4 TISS		
	Within the same bank (On Us)	N/A
(a)	To other Banks (On Others)	TZS 10,000
	Outward Transfers	TZS 10,000
(b)	Inward Transfers	FREE
5 FOREIGN EXCHANGE ACCOUNT		
		Savings Acc Current Acc
	Statement	USD 1, EUR 0.8 and GBP 0.7 Per month
	Interim statement	USD 1, EUR 0.8 and GBP 0.7 Per month
	Withdrawal Charges	0.25% of the amount - forex
	Cash Deposit Charge	5% for small denomination (1,5,10 & 20)
	Purchase/Sale of TC transactions over the counter	N/A
	Purchase of Foreign Cheque	N/A
	Sale/ Purchase of cash passport	N/A
	Telex/SWIFT	USD 58
	Transfer from foreign currency denominated account to local account	N/A
	Outward foreign transfers	USD 58
	Inward foreign transfers - Customers	FREE
6 ATM TRANSACTIONS		
(a)	Local Cards	
	Issue of ATM card	N/A
	Replacement ATM Card (Faulty)	N/A
	Replacement ATM Card (Lost)	N/A
(b)	International Cards	
	Issue of ATM card	N/A
	Replacement ATM Card (Faulty)	N/A
	Replacement ATM Card (Lost)	N/A
(c)	ATM Withdrawals:	
	Within the same bank (On Us)	N/A
	To other banks ATM (On others)	N/A
	ATM mini statement	N/A
	Bill payments through ATM	N/A
(d)	POS	

	Within the same bank (On Us)	N/A	TZS 1,770			
	To other banks ATM (On others)	N/A	FREE			
7 MOBILE (SMS) BANKING						
	Balance Inquiry	N/A	TZS 360			
	Payments	N/A	FREE			
	Transfers (within NMB)	N/A	FREE			
8 INTERNET BANKING						
(a)	Domestic:					
	Balance Inquiry	FREE	FREE			
	Payments	TZS 640	TZS 640			
(b)	International					
	Balance Inquiry	N/A	FREE			
	Payments	N/A	FREE			
	Transfers	N/A	USD 45			
9 MONEY REMITTANCES						
(a)	Western Union					
	Sending	N/A	N/A			
	Received	N/A	N/A			
(b)	Money Gram					
	Inward	N/A	N/A			
	Outward	N/A	N/A			
(c)	CoInstar					
	Inward	N/A	N/A			
	Outward	N/A	N/A			
(d)	Travellex					
	Inward	N/A	N/A			
	Outward	N/A	N/A			
(e)	Africash					
	Inward	N/A	N/A			
	Outward	N/A	N/A			
(f)	Others (Specify)					
	Inward	N/A	N/A			
	Outward	N/A	N/A			
10 BANKING SECTOR - DEPOSITS & LENDING RATES						
A TYPES OF LENDING RATES		LENDING RATES - PA (%)				
		TZS	USD			
(a)	Flat					
(b)	Declining	17%	9%			
(c)	Negotiable					
B FIXED DEPOSITS						
	PERIOD	TZS		USD	GBP	
		500K-<9.9M	10M-<99.9M	100M-<199M	2000-49,999	2000-49,999
	1 Month	2.00%	2.25%	2.50%	0.45%	0.25%
	2 Months	2.50%	2.75%	3.00%	0.55%	0.30%
	3 Months	3.00%	3.25%	3.50%	0.70%	0.40%
	6 Months	3.50%	4.00%	4.50%	0.80%	0.50%
	9 Months	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	12 Months	5.00%	6.00%	7.00%	1.00%	0.60%
	13-24 Months	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
	25-36 Months	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Signed By: Aloyse Maro Head of Retail Products and Channels; Filbert Mponzi Chief Retail Banking

Endelea kubenki kwa wepesi, haraka, uhakika na usalama!

kupitia **NMB mkononi**

Piga **150-66** au Pakua APP

Download on the App Store | GET IT ON Google Play

Nipashe

MWANGA WA JAMII

Tunahitaji vipimajoto vya kidijitali vijijini

SERIKALI inajitahidi kupambana na corona na kila mmoja anao-na hatua mbalimbali zinazochukuliwa kuanzia kuweka vituo vya karantini, maeneo ya kulaza wagonjwa na kuwapa tiba.

Mengine ni kuweka uangalifu mkubwa kwenye usafirishaji miili, kusisitiza uchukuaji wa tahadhari ikiwamo kunawa na pia taasisi zote za elimu zimeendelea kufungwa.

Kwa hilo tunaipongeza na kuwaomba wahisani waiunge mkono kusaidia Watanzania wasipoteze maisha kutokana na maradhi ya COVID-19 kwa kuisaidia Wizara ya Afya vifaa tiba kuanzia vikinga uso, magauni na vimori (apron) kwa madaktari wanaohudumia wagonjwa na miili, dawa za kutakasa hospitali na vitendanishi fedha pia kwani nazo zinahitajika.

Corona sasa inafikisha mwezi mmoja na ni kama imesambaa Tanzania nzima. Tunajua kuwa serikali ina kamati ya corona ambayo inashughulika tatizo hilo kwa kuweka mikakati mbalimbali ya kusaidia kupunguza athari za janga hilo ambayo nayo inafanyakazi nzuri.

Lakini leo, ni vyema tuikumbushe serikali pamoja na kamati na wadau wengine kuongeza nguvu kwa kufikisha elimu na huduma vijijini ili kuepusha ukubwa wa janga. Tunayasema haya kwa sababu ni wazi kuwa mijini kuna hamasa kama kunawa, kutakasa mikono, kuvaa barakoa na kukaa nyumbani.

Pia zahanati na hospitali zina vifaa vya kisasa ikiwamo kipimajoto cha kidijitali. Ni wazi hospitali zetu nyingi huenda zinakabiliwa na tatizo la maji ya kunawa mikono pamoja na vipimajoto vya kisasa na wananchi wetu hawajahamasika kuvaa barakoa, kunawa na kutakasa mikono. Shime tuanze sasa kueleza nguvu vijijini.

Tunapenda kuikumbusha serikali ni kipimajoto cha kielektroniki ambacho kutokana na corona ni kama kimeenea sehemu mbalimbali hasa mijini mathalani Dar es Salaam na Arusha. Tunaona kuwa kipimajoto hicho ni muhimu mno wakati huu. Kwa hiyo ni vyema kikafikishwa angalau kwenye kila zahanati ili kuepusha matumizi ya vipimajoto vya kizamani ambavyo vinaweza kusambaza corona.

Tunamaanisha vipima joto vya kizamani kama vile ambavyo wagonjwa huwekewa kwapani au watoto mdomoni, zama hizi za corona havitumiki tena. Ndiyo maana tunaikumbusha serikali kufikisha vipima joto vijijini kwenye zahanati na vituo vya afya kuepusha watu wetu wasiangamizwe na matumizi ya vifaa duni.

Tunaomba serikali itoe muongozo wa kuachana na vipima joto vya kizamani kwa vile virusi vya COVID 19 husambaa kupitia maji maji ya mwili kuanzia jasho, mate na hata kugusana ngozi za binadamu ndiyo maana watu hukatazwa kusalimiana kwa kushikana mikono na kukumbatiana.

Hizi ni zama za maji, zahanati na vituo vya afya viwe na huduma hiyo kwa saa 24 tena na si alimradi maji bali safi na salama.

Tunakuwa na wasiwasi huo kwa sababu kuna wakati vyombo vya habari vilikuwa vitoa taarifa za malalamiko kutoka kwenye zahanati wananchi wakilalamikia kulazimika kubeba maji kwa ajili ya jamii na wazazi wanaolazwa katika huduma hizo.

Kulikuwa na malalamiko kuwa wagonjwa wanaolazwa katika baadhi ya zahanati na vituo vya afya walilazimishwa kuwa na ndoo na madumu ya maji mvunguni, jambo hilo si zuri masikio-ni mwa watu zama hizi za corona ambazo maji ndiyo silaha namba moja.

Kwa hiyo tunaomba serikali ihakikishe kuwa zahanati zote nchini zinapata huduma ya maji na sabuni ili wananchi waweze kuhudumiwa na wataalamu wenye mikono safi na salama. Tunaona kuwa kwa vile maji ni bidhaa muhimu kwenye zahanati na vituo vya afya ni wakati wa kuishirikisha kikamilifu Wakala ya Usambazaji Maji na Usafi na Mazingira Vijijini (Ruwasa) kutimiza azma hiyo.

Nipashe hutolewa na kuchapishwa na:

THE GUARDIAN LIMITED

Mhariri Mtendaji: Beatrice Bandawe

Meneja Usambazaji na Masoko: Emmanuel Lyimo, 0716 500500

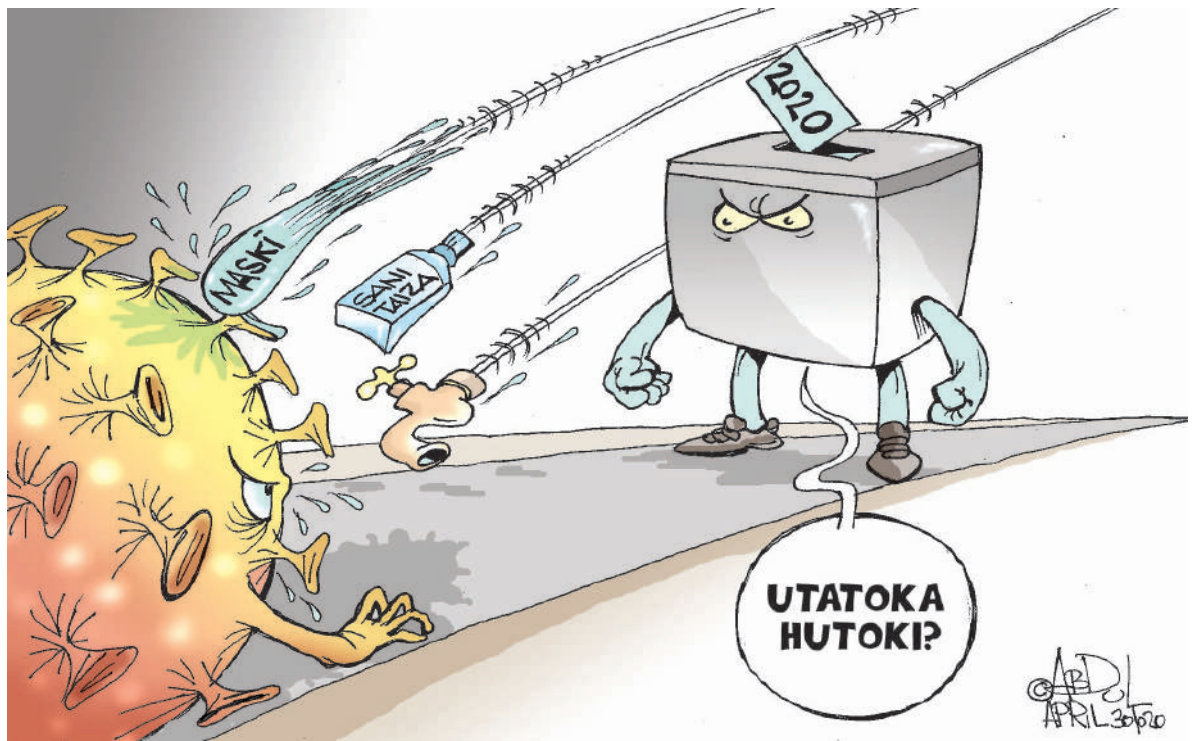
Mapokezi: 0745 700710

Matangazo: 0782 253676

Barua pepe: advertise@guardian.co.tz

Website: www.ippmedia.com

www.epaper.ippmedia.com

Na Yasmine Protace

Muongwana Lazima Nilonge

Corona imekalia vibaya daladala zetu, tutii sheria

NIANZE kwa kuzungumza ukweli ulikosisimama, kwamba janga la corona lipo! Hata ikitokea mmoja kati yetu hali-jui hilo, lazima tumsimamie na swali kuhoji kulikoni mwenzetu umeachwa na wakati?

Binafsi, nadiriki kusema hivyo kwa kijiamini, kwani msamiati unaoifanya dunia sasa kijiji, unachukua nafasi yake, kutokana na hatua iliyopigwa katika teknolojia yetu na nyenzo zake zimezaga kila kona.

Watu wako katika hatua hata kuweza kuzungumza huku wanaonana au kuhifadhiwa mazungumzo kama taarifa ya habari. Hiyo ndiyo dunia sasa ni kijiji.

Tulianza kusikia mapema simulizi za corona na mabaya yake kwa afya ya mwanadamu. Ni kweli inatutesa sana, hata lilipogonga hodi kwa majirani na kisha likajongea kwetu.

Tunaishukuru sana serikali yetu, daima haijakaa kimya hata kidogo katika hilo. Tumekuwa washiriki wake na kupitia nyenzo zilizo za mawasiliano imetushirikisha vilivyo, kuanzia na kutufahamisha na nini tunapaswa kufanya.

Njia mojawapo muhimu mpaka sasa, ni kwamba serikali inaendelea kutuhamasisha kila mara dhana, nadharia na kanuni za kujikinga na maambukizi ya virusi vya corona, pia njia mbalimbali za kujihami nayo.

Kuna matangazo mengi kupitia magari na vyombo vya habari, hata wasanii waelimishaji jamii, wote wakizama katika namna ya kuchukua tahadhari sahihi.

Hapo tunasikia mwongozo wa ama kukumbatiana au kupeana mikono, namna ya kusalimiana, tusikumbatiane, tukae mbalimbali, tuoshe mikono kwa sabuni na maji tiririka ya vitakasa mikono ni sehemu ya darasa hilo.

Yote hayo ni kupambana na corona. Katika usafiri, serikali ikataka ndani ya daladala, watu wakae pasipo kujazana. Je, tunatimiza kuendana na matakwa

Hapo tunasikia mwongozo wa ama kukumbatiana au kupeana mikono, namna ya kusalimiana, tusikumbatiane, tukae mbalimbali, tuoshe mikono kwa sabuni na maji tiririka ya vitakasa mikono ni sehemu ya darasa hilo.

husika?

Nianzie kwetu sisi abiria, kuna suala la kuchukua tahadhari tunapokuwa ndani ya daladala ya vyombo vingine vya usafiri, haswa wa umma.

Tunaambiwa gari isisimamishe abiria. Hapo ndipo kuna cha kushangaza kuona utaratibu unavyokiukwa. Abiria wanakuwa wamebanana na hata baadhi ya daladala zinadiriki kuweka mito, ili mradi kubeba abiria zaidi. Hapo ndipo kwenye mtihani, iwapo sisi abiria tutashindwa kuchukua taadhari, hata matendo yetu yakaendelea maslahi ya wenye magari tutaishia wapi?

Cha muhimu, tusipende kupuuza maelekezo tunayoambiwa na viongozi wetu, kwani mwisho wa siku tutakuwa wa kujilaumu mambo yanapotuharibikia, kama tunavyoshuhudia kinachoendelea duniani, vyombo vya habari vikitujuza kijiji dunia.

Watu wanaambiwa wasijazane katika gari, lakini ni abiria hao hao wanaoingia na kulazimisha hata kukaa chini, kwa dai la kuwahi kufika nyumbani.

Kuna magari wamelazimika kuchonga viti, ili wasionekana wamejaza abiria. Tuikirejea ukweli, ni kwamba bado wamejaza abiria. Hapo, nalazimika kuhamasika kujua zaidi, nini kilichoko.

Muhimu jamani ili tuweze kunusurika na magonjwa, ni kwamba tusipende kupuuza tunayoambiwa kwa kutikisa ukweli ulivyokaa.

Kuna ushuhuda mwingi, watu wanakaa chini na hawana hata barakoa, wakati elimu ya kujikinga kila siku ipo.

Ushauri kwa abiria wenzangu, ni bora mtu achelewe nyumbani, kuliko kuingia katika daladala ambalo mnakaa chini tena kwa kujificha katika mazingira ya kukaribisha corona inayopita katika mitaa yetu.

HABARI KITAIFA

Kamati ya waziri yabaini madudu ujenzi maabara

Na Mwandishi Wetu

KAMATI iliyoundwa na Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Luhaga Mpina, kuchunguza Mradi wa Ujenzi wa Maabara ya Taasisi ya Utafiti wa Uvuvi Tanzania (Tafiri) Kituo cha Dar es Salaam, imebaini ukiukwaji wa sheria na usimamizi dhafu katika mradi huo.

Kutokana na kubainika kwa dosari hizo, Waziri Mpina amewagiza Katibu Mkuu (Uvuvi) kutengua uteuzi wa Meneja wa Mradi wa Swiofish, Flora Luhanga, kwa kushindwa kusimamia mradi huo.

Waziri huyo pia amegiza mkataba wa Mshauri Elekezi, Kampuni ya Y&P Architect Limited, kurejewa upya kwa kubadili kiasi cha fedha kilichowekwa kwenye mkataba kuwa Sh. milioni 600 badala ya Sh. bilioni 1.2 iliyoko kwenye mkataba wa sasa pamoja na kurejeshwa fedha za ziada alizolipwa kiasi cha Sh. milioni 352.

Vilevile, Mpina amegiza Mkandarasi Kampuni ya Petra Construction Limited akatwe fedha zote kwa mkupuo kwa malipo yanayofuata kiasi cha Sh. milioni 568 kwa kushindwa kuhuisha dhamana yake ya malipo ya awali na

dhamana ya utekezaji wa mradi na kutakiwa kulipa Sh. milioni 2.6 kila siku kutokana na kushindwa kukamilisha mradi kwa mujibu wa mkataba kuanzia Aprili 21 mwaka huu.

Mtaalamu huyo wa uchumi pia amegiza kiasi kitakachookolewa katika mradi huo cha zaidi ya Sh. milioni 500, kipangiwe matumizi mengine ya ikiwa ni pamoja na kufanya ukarabati wa majengo na miundombinu mingine muhimu ya makao makuu ya Tafiri.

Akiwasilisha ripoti hiyo ya Kamati ya Uchunguzi mbele ya Waziri Mpina Kunduchi jijini Dar es Salaam, Mkurugenzi wa Uvuvi, Magesa Bulayi, alisema kamati hiyo imebaini ukiukwaji mkubwa wa sheria na kanuni katika kumpata mkandarasi, Kampuni ya Petra Construction Company Limited na Mshauri Elekezi, Kampuni ya Y&P Architect Limited.

Alisema kamati hiyo iliyoundwa na Waziri Mpina, ilihusisha wataalamu wabobezi kutoka Ofisi ya Mdhambi na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (CAG), Mamlaka ya Kudhibiti Ununuzi wa Umma (PPRA), Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Wakala wa Majengo Tanzania

(TBA) na Taasisi ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa (Takukuru).

Bulayi alisema kamati ilibaini Kampuni ya Petra Construction Company Limited ilipewa kazi ya ujenzi wa mradi huo wenye thamani ya Sh. bilioni 2.6 huku ikiwa haina uwezo wa kifedha jambo ambalo limesababisha ujenzi wa mradi huo kusuasua na kukamilika asilimia 65 tu ambapo kwa mujibu wa mkataba mradi huo ulitakiwa kuwa umekamilika Aprili 20, mwaka huu.

Kamati hiyo pia ilibaini kuwa dhamana ya malipo ya awali na dhamana ya utekezaji wa mradi zenye thamani ya Sh. milioni 598 zimeisha muda wake tangu Machi 30 mwaka huu na Kampuni ya Petra Construction Company Limited haijahuisha dhamana hizo.

Kamati pia ilibaini makosa ya ukokotoaji wa urejeshaji wa malipo ya awali ambapo hadi kufikia hati Na. 4 ya malipo kiasi kilichokuwa kimelipwa kwa serikali ni Sh. milioni 54 tu badala ya Sh. milioni 135.

Bulayi alisema kamati hiyo pia ilibaini mkandarasi, Kampuni ya Petra Construction Company Limited, aliahidi kwa mdomo kuokoa

zaidi ya milioni 500 katika mradi huo jambo ambalo halikuwahi kuelezwa mahali popote wala kuainishwa maeneo ambayo fedha hizo zitaokolewa.

"Kamati ilitilia shaka bei ya mzabuni, mfano Sh. 800,000 za unit price ya kabati la kupachika iliongezewa '0' kwa wino wa bluu katika nakala halisi ya makadirio ya ujenzi (BOQ) na kusomeka Sh. 8,000,000 kinyume cha Sheria za Ununuzi.

"Kamati ilibaini Mshauri Mwekelezi, Kampuni ya Y&P Architect Limited, iliyopewa kazi ya usanifu na usimamizi wa miradi ya Maabara ya Tafiri Dar es Salaam, ujenzi wa nyumba za watumishi wa MPRU Tanga na Jengo la Utawala Mafia yenye thamani ya Sh. bilioni 4.5, lakini gharama ya mtaalamu mshauri huyo ni Sh. bilioni 1.2, sawa na asilimia 27.4," alisema.

Aliongeza kuwa, kamati ilibaini gharama hizo ni kubwa ikilinganishwa na viwango vya ukomo vilivyowekwa na Bodi ya Wahandisi pamoja na Bodi ya Usanifu wa Majengo na Wakadiriaji Majenzi (AQRB) ambapo gharama za mshauri elekezi zinaanzia wastani wa asilimia 12.45 hadi asilimia 13.75

ya gharama za mradi, lakini Kampuni ya Y&P ilipewa kwa asilimia 27.4 tofauti na kiwango kinachoruhusiwa.

Bulayi alisema kamati ya uchunguzi imeona gharama alizostahili kupewa Y&P ni Sh. milioni 601 badala ya Sh. bilioni 1.2, hivyo gharama ya mkataba ulioingiwa ni zaidi ya Sh. milioni 654 kulinganishwa na mwongozo wa bodi.

Alisema kamati ilibaini gharama hizo ni kubwa kulinganishwa na hali ya soko na kutolea mifano miradi ya ujenzi wa Soko la Ndugai, stendi, kituo cha kugesha malori Nala na kituo cha mapumziko Chianangali na Barabara za Mzunguko Dodoma chini ya ufadhili wa Benki ya Dunia wenye thamani ya Sh. bilioni 87.7, lakini gharama ya usanifu na usimamizi ni Sh. bilioni 1.5 tu, sawa na asilimia 1.7 ya gharama ya mradi.

Pia, alisema kamati imebaini ukiukwaji mkubwa wa Sheria ya Ununuzi wa Umma ya Mwaka 2011 na kanuni zake za mwaka 2013, akitoa mfano kutozingatiwa kwa masharti yaliyowekwa katika zabuni na mikataba ambapo baadhi ya watumishi wanahusishwa na ukiukwaji huo.

SECTION I - INVITATION:

Tender No. 01/NCA-T/MuS/2020 FOR HYDROGEOLOGICAL SURVEY (THREE VES) AND DRILLING OF SIX PRODUCTIVE BOREHOLES WITHIN THE DISTRICT OF HANANG' AND MBULU IN MANYARA REGION - MAY TO JUNE 2020.

- Norwegian Church Aid (NCA) is a Norwegian non-governmental and development organization working to promote Social Justice, Human Rights and Economic Justice for poor communities. The NCA has its foundations based in a congregation of churches in Norway, whose efforts are dedicated towards eradicating poverty, its causes and social deprivation. In Tanzania, NCA works with poor communities and local partners in 36 districts.
- NCA - MuS Project in Tanzania invites electronic bids from eligible and qualified registered Contractors for undertaking hydrogeological survey (Three VES) and later drilling of six productive boreholes within selected villages of Hanang' and Mbulu district.
- Bidding will be conducted through electronic procedures due to this period of uncertainty with COVID-19 pandemic and to be opened to eligible registered Bidders and will be conducted as per NCA Procurement Policy.
- Interested eligible bidders may obtain further information from **NCA Tanzania procurement committee, Email: procurement.tanzania@nca.no** from **08:30am to 16:30pm** on Monday to Friday inclusive except on public holidays.
- Qualification requirements include legal status i.e. CRB registration categories for Specialist Contractor in drilling Works, should have qualified and experienced key personnel for administration and execution of the contract, proposed sub-contractors and firms involved (if any) and sound financial status of the bidder(s)
- Due to the COVID-19 pandemic we are sorry that we are not accept hard copy of tender documents, therefore all bids should be scanned in one original document in PDF format and send to procurement.tanzania@nca.no and shall be submitted at or before **Friday 15th May 2020 at 16:00 pm Tanzanian local time. Late bids, incomplete of bids, hard copy bid, bid not received in the email, and not read out through digital meeting will be rejected.** To avoid public social distancing and no physical meeting involving more than 10 people all bids will be opened electronically through digital meeting on **Monday 18th May 2020** by NCA Procurement Committee for read out and evaluation exercise.
- A complete set of electronic bidding documents in English and additional sets may be purchased by any interested bidder on contact given under paragraph 4 above and upon confirmation of payment of a non-refundable fee of **Tshs 100,000.00 (Tanzanian Shillings One Hundred Thousand Only)**, payable to **Standard Chartered Bank, Branch: Shoppers Plaza**, Account name: Norwegian Church Aid, Account number: **0102060383200**, Swift Code: **SCBLTZTX**, NCA will send a complete set of electronic tender document to your email.
- All bids shall be accompanied by a bid securing declaration form in the format provided in the tender documents
- The NCA is not bound/Obligated to accept the lowest/Highest bid or any of the bids
- All bids must attach detailed CVs for technical and non- technical team, list of equipment's you have, list of all activity you have carryout for the past five years to date and legal certificates including bank statements
- A financial bank statement of the company with official document proving that the person signing on behalf of the Drilling company is duly authorised to do so, scanned of original documents defining the constitution or legal status, place of registration, and principal, place of business
- The minimum required annual volume of drilling work for the successful Bidder in any of the last 5 years shall be **Tshs 200,000,000.00**
- Experience as prime contractor in the drilling work of at least one project of a nature and complexity equivalent to the Works the last 5 years or the period stated in a) above (to comply with this requirement, works cited should be at least 70 percent complete)
- The essential equipment to be made available for the Contract by the successful Bidder (proposals for timely acquisition or own, lease, hire, etc) shall be at least one unit of complete drilling rig
- A Site Manager with **5 years'** experience in works of an equivalent nature and volume and list of key personnel.
- Evidence of adequate working capital for this contract, Information regarding litigation, current and any other material and information which should be provided and made known to the contracting authority.

MABADILIKO YA VIWANGO VYA RIBA

Mpendwa Mteja,

Benki yako ya NMB inapenda kukutaarifu juu ya mabadiliko ya riba kwenye akaunti zetu zifuatazo: **Chapchap Account, Personal Account na Executive Account** kuanzia tarehe **13 Mei 2020**.

Mabadiliko ni kama ifuatavyo:

Akaunti	Riba
Chapchap	0.50%
Personal	0.10%
Executive	0.25%

Kwa maelezo zaidi tafadhaili wasiliana nasi kupitia namba **0800 002 002** au kwa barua pepe: **Hudumakwawateja@nmbbank.co.tz**

Imetolewa na Utawala wa NMB Bank Plc.

TPB BANK PLC

UONESHaji WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA (HESABU AMBAZO HAZIJAKAGULIWA)

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha [Uoneshaji] ya Mwaka 2014

TPB BANK PLC WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31 MACHI, 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo Mwaka ya / Mwaka wa 31-Mar-20	Robo Mwaka/Mwaka 31-Dec-19
A. MALI		
1 Fedha Taslimu	36,556	37,749
2 Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	7,262	25,827
3 Uwekezaji Katika Amana za Serikali	111,360	100,588
4 Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	10,163	7,946
5 Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	(29)	3
6 Miamala Baina ya Matawi	-	-
7 Bili Zilizofikiwa	-	-
8 Dhima za Wateja Zilizokubalika	-	-
9 Mikopo Iliyotolewa kwa Benki Nyingine	10,718	6,611
10 Uwekezaji Katika Amana Nyingine	-	-
11 Mikopo Halisi Iliyopo	435,803	420,594
12 Mali Nyingine	24,753	25,975
13 Uwekezaji wa Hisa	-	-
14 Akauti za udhamini	-	-
15 Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	20,980	21,891
16 JUMLA YA MALI	657,567	647,184
B. DHIMA		
17 Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	-	-
18 Amana za Wateja	449,393	435,444
19 Dhama ya Malipo kwa Fedha Taslimu	-	-
20 Amana Maalumu	-	-
21 Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	1,358	1,096
22 Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	-	-
23 Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	14,258	14,055
24 Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na Mteja	-	-
25 Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-
26 Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo Nyingine	2,052	2,054
27 Dhima Nyingine	19,953	20,923
28 Madeni	66,966	74,719
29 JUMLA YA DHIMA	553,980	548,291
30 MALI/(DHIMA) HALISI (16 kutoa 29)	103,587	98,893
C. FEDHA ZA WANAHISA		
31 Mtaji wa Hisa Uliolipwa	28,072	28,072
32 Akiba ya Mtaji	-	-
33 Mapato Yaliyobakizwa	60,601	60,601
34 Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	4,694	-
35 Akauti Nyingine za Mtaji	10,220	10,220
36 Stahiki ya Wenyehisa Chache	-	-
37 JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA	103,587	98,893
38 Dhima Zisizo Dhahiri	-	-
39 Mikopo Chechefu	25,561	25,132
40 Tongo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	20,344	19,306
41 Mali Nyingine Chechefu	75	70
D. BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA		
(i) Uwiano wa Fedha za Wanahisia na Jumla ya Mali	15.75%	15.28%
(ii) Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	5.56%	5.67%
(iii) Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	102.22%	101.79%
(iv) Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	66.28%	64.99%
(v) Uwiano wa Mali Zinzozalisha na Jumla ya Mali	84.03%	81.69%
(vi) Ongezeko la Amana	3.20%	7.10%
(vii) Ongezeko la Mali	1.60%	10.22%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA TAREHE 31 MACHI, 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo ya Mwaka sasa	Robo ya mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita)	Limbikizo la Mwaka wa sasa	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita)
	31-Mar-20	31-Mar-19	31-Mar-20	31-Mar-19
1 Mapato ya Riba	24,409	21,498	24,409	21,498
2 Gharama za Riba	(7,513)	(3,706)	(7,513)	(3,706)
3 Mapato Halisi ya Riba (1kutoa 2)	16,897	17,792	16,897	17,792
4 Madeni Viza Yaliyofutwa	(219)	(82)	(219)	(82)
5 Punguzo/Ongezeko la tongo katika Mikopo	(2,435)	(1,386)	(2,435)	(1,386)
6 Mapato Yasiyo ya Riba:	9,041	4,474	9,041	4,474
6.1 Faida / (Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha	659	1,000	659	1,000
6.2 Ada na Kamisheni	4,792	3,187	4,792	3,187
6.3 Gawio	-	-	-	-
6.4 Mapato Mengine	3,590	287	3,590	287
7 Gharama Zisizo za Riba:	(16,815)	(13,977)	(16,815)	(13,977)
7.1 Mishahara na Mafao	8,223	6,107	8,223	6,107
7.2 Ada na Kamisheni	797	974	797	974
7.3 Gharama Nyingine	7,795	6,896	7,795	6,896
8 Faida / (Hasara) ya Uendeshaji	6,469	6,821	6,469	6,821
9 Tongo la Kodi ya Mapato	1,774	1,521	1,774	1,521
10 Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	4,694	5,300	4,694	5,300
11 Mapato Mengine Yaliyojumuishwa (bainisha)	-	-	-	-
12 Jumla ya Faida (Hasara) ilivojumuishwa kwa	4,694	5,300	4,694	5,300
13 Idadi ya Waajiriwa	923	877	923	877
14 Mapato kwa Hisa	167	158	167	158
15 Idadi ya Matawi	37	36	37	36
BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
(i) Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	0.71%	0.80%	0.71%	0.80%
(ii) Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisia	4.63%	5.17%	4.63%	5.17%
(iii) Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi	50.27%	58.61%	50.27%	58.61%
(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinzozalisha	3.06%	4.16%	3.06%	4.16%

Tarakimu za wastani zitakokotolewa kwa kujumlisha salio la mwisho kwa miezi inayohusika katika kipindi na kugawanya kwa idadi ya miezi katika kipindi hicho.

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA 31 MACHI, 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo Mwaka ya sasa	Robo Mwaka iliyopita	Limbikizo la Mwaka wa sasa	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita)
	31-Mar-20	31-Dec-19	31-Mar-20	31-Mar-19
I: Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli				
Mapato/(Hasara) Halisi	6,469	5,427	6,469	6,165
Marekebisha kwa Ajili ya:				
- Hasara Katika Mali	4,070	3,843	4,070	2,940
- Badiliko Halisi Katika Mikopo	(15,209)	(7,655)	(15,209)	9,898
- Faida/Hasara Kwenye Mauzo ya Mali	-	2	-	-
- Mabadiliko Halisi Katika Amana	13,949	28,855	13,949	12,100
- Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda	-	-	-	-
- Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	(507)	7,872	(507)	10,114
- Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	1,222	(3,970)	1,222	(3,544)
- Kodi Iliyolipwa	(1,774)	(1,940)	(1,774)	(1,725)
- Mengineyo (bainisha)	(22,552)	(13,033)	(22,552)	(24,053)
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	(14,333)	19,401	(14,333)	11,895
II: Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli				
Gawio Liliopokewa	-	-	-	-
Ununuzi wa Mali za Kudumu	(814)	(2,511)	(814)	(1,372)
Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	-	-	-	-
Ununuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana	-	-	-	-
Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	(814)	(2,511)	(814)	(1,372)
III: Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli				
Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	-	-
Gawio Liliolipwa kwa Fedha Taslimu	-	(1,210)	-	-
Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	-	-	-	-
Mengineyo (bainisha)	(1,497)	(5,240)	(1,497)	347
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Kifedha	(1,497)	(6,450)	(1,497)	347
IV: Fedha Taslimu na Mali Zinzozalisha				
Ongezeko / Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu	(16,644)	10,440	(16,644)	10,870
Fedha na Mali Zinzozalisha na Fedha Taslimu	33,746	23,306	33,746	5,259
Fedha na Mali Zinzozalisha na Fedha Taslimu	17,102	33,746	17,102	16,129

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA TAREHE 31 MACHI, 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Mtaji wa Hisa juu ya bei ya hisa	Malipo Yaliyobakizwa	Mapato Yaliyobakizwa	Ziada ya Kisheria	Tengo la Ziada ya Jumla	Mengineyo	Jumla
Mwaka wa sasa							
Salio la mwanzo wa mwaka	28,072	-	60,601	-	-	10,220	98,893
Mabadiliko ya mpito ya IFRS 9	-	-	-	-	-	-	-
Hamisho kwenda hifadhi ya kisheria	-	-	-	-	-	-	-
Faida ya mwaka	-	-	-	-	-	4,694	4,694
Mapato mengineyo	-	-	-	-	-	-	-
Hifadhi ya jumla	-	-	-	-	-	-	-
Gawio liliolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Hamisho kwenda/kutoka mapato yaliyohifadhiwa	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	28,072	-	60,601	-	-	14,914	103,587
Mwaka uliopita							
Salio la mwanzo wa mwaka	28,072	-	40,539	135	3,913	10,262	82,920
Hamisho kutoka hifadhi ya udhibiti	-	-	4,048	(135)	(3,913)	-	-
Faida ya mwaka	-	-	15,891	-	-	-	15,891
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	-
Hisia za ziada	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya kisheria	-	-	-	-	-	-	-
Tengo la ziada ya jumla	-	-	-	-	-	-	-
Gawio liliolipwa	-	-	(1,210)	-	-	-	(1,210)
Hasara ya sasa ya manufaa yaliyofanuliwa	-	-	133	-	-	-	133
Kurudishiwa Gawio lilosimamishwa	-	-	1,200	-	-	-	1,200
Mengineyo	-	-	-	-	-	(42)	(42)
Salio la mwisho wa mwaka	28,072	-	60,601	-	-	10,220	98,893

BAADHI YA MAELEZO KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31 MACHI, 2020

Katika kuandaa taarifa za hizi za fedha, sera za uandaji ni zilizotumika wakati wa uandaji wa Taarifa za Fedha zilizokaguliwa za mwaka uliopita (kama kulikua na mabadiliko katika sera za uandaji taarifa za fedha katika kipindi cha robo mwaka ya/mwaka wa sasa, mabadiliko yaeleze kwa mujibu wa IAS 34 na IAS 8)

Jina na Cheo	Saini	Tarehe
SABASABA K. MOSHINGI (Ofisa Mtendaji Mkuu)	IMESAINIWA	29.04.2020
REGINA E. SEMAKAFU (Mkuu wa Fedha)	IMESAINIWA	29.04.2020
SOSTHENES F. NYENYEMBE (Mkaguzi Mkuu wa Ndani)	IMESAINIWA	29.04.2020

Sisi tuliotajwa hapo chini, wajumbe wa bodi ya wakurugenzi, tunathibitisha usahihi wa Taarifa za hapo juu, tunataka kwamba tumezithabiti taarifa hizi, na kwa uelewa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na viwango vya kimataifa vya uwasilishaji wa Taarifa za fedha na matakwa ya sheria ya Benki na Taasisi za fedha za mwaka 2006, na zinaonesha hali halisi

DR. EDMUND B. MNDOLWA Mwenyekiti wa Bodi	IMESAINIWA	29.04.2020
MR MACRICE D. MBODO Mjumbe wa Bodi	IMESAINIWA	29.04.2020

TPB BANK MINIMUM DISCLOSURE OF BANK RATES AND CHARGES

TYPE OF CHARGE	TRANSACTION / ITEM	CHARGES
Minimum Opening Balance	Quick Account	20,000
	Salary Account	FREE
	Platinum Account	15,000
	Call Account	100,000
	Minor Account	20,000
	Scout Minor	10,000
	Scout	30,000
	WADU	20,000
	YANGA VIP Card	1,200,000
	YANGA Member Card	25,000
	Group Account	FREE
Bank Statement		Within a month it is FREE and more than a month is 1500 per document
Monthly Maintenance Fee	Savings Account	1,300
	Platinum Account	1,300
	WADU Account	FREE
	Call Account	6,500
	Minor Account	FREE
	Group Account	FREE
Dormant Accounts Fee	1 year to 5 years	1,300
	6 years to 10 years	5,000
	11 years to 15 years	10,000
Activation of Dormant Account		FREE
ATM Charges	ATM Balance Enquiry- All cards	300
	Mini statement	300
	Cash Withdraw on TPB ATMs	1,300
	Cash Withdraw on other UMOJA SWITCH ATM	1,300
POS Branches	Balance Enquiry	150
	Mini statement	150
	Deposit	FREE
	Transfer	650
	POS Withdraw	2,600
POS Agents	Balance Enquiry	100
	Mini statement	200
	Deposit	FREE
	Transfer	650
	POS Withdraw	see Tiered Fees 1
Mobile Banking	Balance Enquiry	300
	Mini statement	300
	Full Statement	400
	Pin Charge	FREE
	Notification /Alert	250
	Account Transfer	650
	Mobile Agent Deposit	200
	Mobile Agent Withdraw	see Tiered Fees 2
	Mobile Money to Bank Deposit	1,300
	Closing Account	
FDR Min. Opening Balance		100,000
ATM Issuance and Replacement Fees	Popote Card	15,000
	Yanga Member card	20,000

TYPE OF CHARGE	TRANSACTION / ITEM	CHARGES	
Other ATM & Normal Card	Pin Re-issue	FREE	
	Collection of ATM card at Non Domicile Branch	6,500	
	Uncollected and destroyed ATM card	6,500	
	First ID card (Local and Foreign Currency)	4,000	
	Replacement Of ID card	2,600	
Cash withdraw	Teller withdraw upto 10,000,000	2,600	
	Teller withdraw from 10,000,001 to 50,000,000	5,000	
	Teller withdraw from 50,000,001 to 100,000,000	15,000	
Cheques Fees	Teller withdraw above 100,000,001	30,000	
	Cheques Clearing Fee	3,000	
Electronic Fund Transfer (EFT)	Special Clearance	50,000	
	Dishonoured Cheque	35,000	
	TISS Inwards	FREE	
Standing Order	TISS- Outward	10,000	
	Within the Bank	1,300	
POS Withdraw & Money Transfer/ Tiered fees	To other Banks	13,000	
	Tiered 1	POS Withdraw	Tiered 1
		0-10,000	800
		10,000-20,000	1,250
		20,001-50,000	1,500
		50,001-100,000	2,250
		100,001-200,000	2,750
		200,001-300,000	4,200
		300,001-400,000	5,500
		400,001-500,000	6,500
500,001-700,000		7,500	
Tiered 2	700,001-2,000,000	4,600	
	TPB Mobile Transfer Fee	Tiered 1	
	500-10,000	650	
	10,001-50,000	1,000	
	50,001-100,000	1,300	
100,001-250,000	2,600		
250,001-500,000	4,600		

RATES AND CHARGES FOR USD ACCOUNT

Maintenance Fee	Savings Account	1
	Call Account	5
Deposit Fee	Non Account Holder	Free
Opening Balance		50
Account closure fee		10
Bank Statements		Free
	Balance Enquiry- Banking Hall	Free
	Confirmation letter	Free
Withdraw Fees	Below 50	1
	51-1,000	2,5
	1,001-2,250	5
	2,251-5,000	15
	Above 5,000	0,25%
Cheque	Any amount	1,3 USD (TZS Equivalent)
	Special Clearance	40
	Unpaid cheque-Refer to Drawer	10
	Special Payment	20
Dormant	Dormant Account Fee	5
	Re- Activation	Free
TISS		10

+255 787 669 977

tpbbank//facebook

tpbbank//instagram

www.tpbbank.co.tz

LENDING INTEREST RATES AND OTHER CHARGES

1. FEES ON CONSUMER LOANS

S/N	CATEGORY	INTEREST RATE/ CHARGE RATE
1.	Consumer Loan Administration Fee	1.5% of the Approved Loan. Minimum TZS. 10,000/=

2. FEES ON WASTAAFU LOANS

S/N	CATEGORY	INTEREST RATE/ CHARGE RATE
2.	Loan Application Fee	TZS. 10,000/=
3.	Loan Administration Fee	1.5% Minimum. TZS. 10,000/= Maximum TZS. 100,000/=

3. OTHER CHARGES ON INDIVIDUAL MICRO CREDIT

S/N	CATEGORY	INTEREST RATE/ CHARGE RATE
1.	MIC Loan Application Fee	TZS. 20,000/=
2.	MIC Loan Processing/Administration Fee	1.5% Minimum TZS. 50,000/=

4. INTEREST RATES AND OTHER CHARGES ON BUSINESS LOANS

S/N	CATEGORY	INTEREST RATE/ CHARGE RATE
1.	Loan Application Fees for Business and Personal Loans	TZS. 50,000/=
2.	Loan Administration Fee - Business and Personal Loans	1.5% of the Approved Amount

Furahia kupata taarifa za miamala yote au kutuma pesa kwa urahisi. Piga *150*21# sasa.

Tpb Popote
Mhali! Popote Wakati Wote

Tpb Bank
Grow with us

www.tpbbank.co.tz info@tpbbank.co.tz

Ahoji sababu shule za serikali kusuasua

MBUNGE wa Viti Maalum (Chadema), Suzan Maselle (pichani chini), amehoji sababu za shule nyingi za serikali kukabiliwa na mazingira magumu ya kufundishia na kujifunzia ikilinganishwa na za binafsi.

Akiuliza swali bungeni jana, mbunge huyo alihoji pia sababu za serikali kushindwa kutekeleza kikamilifu na kwa ufanisi mkakati wa utoaji elimu bila malipo katika shule za umma.

"Je, serikali ina mpango gani wa kutatua matazizo haya? Je, ni kwanini shule za serikali huwa haziathiriwi na ukaguzi unaofanywa na Idara ya Ukaguzi wa Elimu kama inavyokuwa kwa shule za binafsi?" Alihoji.

Katika majibu ya Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia kwa mbunge huyo, ilielezwa kuwa katika kutekeleza Mpango wa Elimumsingi Bila Malipo, serikali hutoa kiasi cha Sh. bilioni 23.8 kila mwezi kwa ajili ya kugharamia elimu ya awali, msingi, sekondari, posho za madaraka kwa wakuu wa shule na maofisa elimu kata na fidia za ada ya mthani ya kidato cha nne.

"Tangu kuanza kwa mpango huo, kumekuwa na mafanikio makubwa katika uandikishaji na mahudhuri ya wanafunzi shuleni. Kwa mfano, mwaka 2014 jumla ya wanafunzi 1,464,376 waliandikishwa darasa la kwanza ikilinganishwa na wanafunzi 1,810,814 walioandikishwa mwaka 2018," ilisema.

Wizara hiyo ilisema serikali imeendelea kuboresha mazingira ya kujifunzia na kufundishia kwa kujenga na kukarabati miundombinu ya shule na kuandaa vitabu vya kiada ili kukabiliana na tatizo la ufundishaji na ujifunzaji.

"Kwa mfano, mwaka 2019/20, serikali imechapa na kusambaza vitabu vya kiada 1,359,350 vya elimu ya awali hadi darasa la V kwa uwiano wa 1:3," ilisema.

Ilongeza kuwa nakala za vitabu vya kiada 1,567,537 za masomo ya Kiswahili, Sayansi, Hisabati na Sanaa zimesambazwa katika shule za sekondari. Vilevile, ilisema katika kipindi cha mwaka 2015/16 hadi 2019/20, serikali imekarabati shule kongwe 73 na kukamilisha maboma 2,815.

"Katika kuhakikisha elimu inatolewa katika ubora unaotakiwa, serikali imeendelea kuimarisha Idara ya Uthibiti Ubora wa Shule kwa kuongeza wathibiti ubora wa shule wapya 400 pamoja na kujenga Ofisi za Uthibiti Ubora wa Shule katika halmashauri 100 nchini," ilisema.

Pia, ilisema jukumu la Idara ya Uthibiti Ubora wa Shule ni kufanya tathmini katika shule zote za serikali na zisizo za serikali kwa lengo la kuhakikisha kwamba shule hizo zinatoa elimu bora kwa kuzingatia sheria, kanuni, taratibu na miongozo iliyopo.

"Endapo kuna ukiukwaji wa sheria, kanuni, taratibu na miongozo ya utoaji elimu katika shule husika, idara humshauri mmiliki wa shule ya serikali au isiyo ya serikali, ili kufanya maboresho," ilisema.

Ilibainisha kuwa ikiwa mmiliki atashindwa kufanya maboresho, idara humshauri Kamishna wa Elimu ili kuchukua hatua stahiki bila kujali ni shule ya serikali au isiyo ya serikali.

Mkakati wa kuitangaza Tanga kiutalii waanikwa

WIZARA ya Maliasili na Utalii kwa kushirikiana na Halmashauri za Mkoa wa Tanga, inapitia vivutio vya utalii vilivyoko mkoani huko ili kuviondeleza na kuvitangaza.

Vilevile, imeelezwa kuwa Sekta ya Utalii kwa mwaka 2019, ilichangia takriban Dola za Marekani bilioni 2.6 katika uchumi wa nchi.

Hayo yalibainishwa na wizara hiyo jana bungeni jijini hapa ilipojibu swali la Mbunge wa Kilindi (CCM), Omari Kigwa (pichani).

Katika swali lake, mbunge huyo alisema Sekta ya Utalii ni moja kati ya vyanzo vikuu vya mapato kwa uchumi wa nchi na serikali ina dhamia ya dhati kuinua sekta hiyo.

"Kilindi ni moja kati ya maeneo yenye vivutio vya utalii kama vile mlima mfano wa mama aliyembeba mwana, Pori Tengefu la Handeni pamoja na maeneo yenye uoto wa asili katika Kata ya Lwanda Kijiji cha Lukigo," alisema.

Mbunge huyo alihoji mpango wa seri-

kali kuyatambua rasmi maeneo hayo ya utalii.

Katika majibu yake kwa mbunge huyo, wizara hiyo ilisema inafanya mapitio kwenye mkoa huo kwa kuviangalia vivutio vilivyoko wilayani Kilindi, likiwamo Pori Tengefu la Handeni.

Ilisema ina jukumu la kubaini, kuenyeleza na kutangaza vivutio vya utalii nchini kwa kushirikiana na mamlaka za halmashauri za miji, manispaa na wilaya.

"Katika kutekeleza jukumu hilo, wizara inaendelea kubaini vivutio vya utalii katika mikoa mbalimbali nchini kwa lengo la kuhamasisha uendelezaji wake na kuvitangaza ili maeneo hayo yatembelewe na watalii na kuongeza kipato," ilisema.

Wizara hiyo ilisema kuwa katika Mkoa wa Tanga, kazi hiyo imeshafanyika kwenye Wilaya za Tanga Mjini, Muheza, Pangani na Mkinga na kazi hiyo ni endelevu.

Ilisema sekta ya utalii huchangia zaidi ya asilimia 25 ya mauzo yote ya nje

na hutoa ajira zaidi ya milioni 1.5 kati ya ajira zote za moja kwa moja na zile ambazo si za moja kwa moja.

"Utalii ni sekta mtambuko, hivyo imeendelea kuwa chachu kwa maendeleo ya sekta nyingine za uchumi kama vile, kilimo, viwanda, huduma za fedha na miundombinu," ilisema.

Wizara yaweka wazi uwezo wa NFRA kununua mazao

BUNGE limeelezwa kuwa Wakala wa Hifadhi ya Chakula (NFRA), kwa sasa una uwezo wa kuhifadhi tani 251,000 nchi nzima.

Kauli hiyo ilitolewa jana bungeni na Wizara ya Kilimo ilipojibu swali la Mbunge wa Nkasi Kusini (CCM), Desderius Mipata.

Katika swali lake, mbunge huyo alisema wananchi wa Mkoa wa Rukwa hususan Jimbo la Nkasi Kusini, ni wakulima wazuri wa zao la mahindi na gharama za uzalishaji wa zao kwa ekari inakadiriwa kufika Sh. 700,000 ambapo mapato ni wastani wa magunia 15-17.

"Serikali kupitia NFRA wametoa bei elekezi ya Sh. 380 kwa kilo bei ambayo haiwezi kurudisha gharama za uzalishaji. Je, ni kigezo gani kinatumika kupanga bei ya zao hili?" Alihoji.

Katika majibu yake kwa mbunge huyo, wizara hiyo ilisema NFRA hununua nafaka chini ya asilimia mbili ya ziada iliyozalishwa nchini.

Awali, ilifafanua kuwa majukumu mahususi ya NFRA ni kuhakikisha usalama wa chakula kwa kununua na kuhifadhi akiba ya chakula ili kukabiliana na upungufu wa chakula unaoweza kujitokeza nchini kutokana na majanga mbalimbali.

"Kiasi cha nafaka kinachonunuliwa kila msimu kinategemea na nafasi iliyo wazi ghalani, bajeti iliyotengwa kwa ajili ya kununua akiba ya taifa ya chakula pamoja na hali ya uzalishaji wa ziada ya chakula nchini.

"Hivyo, ununuzi wa nafaka hutegemea zaidi sekta binafsi, NFRA huingia sokoni kununua nafaka kama mnunuzi mwingine yeyote katika soko huru," ilisema.

Wizara hiyo ilisema NFRA kama taasisi nyingine au sekta binafsi, hukutana na ushindani wa bei katika ununuzi wa nafaka na hata pale inapofikia hatua ya

kuzungusha akiba ya chakula katika masoko.

"Wakati wa kununua akiba ya chakula, NFRA inatumia bei za kununulia mazao kwa kuzingatia bei za soko zinazozingatia ugavi na mahitaji ili kutokuharibu mfumo wa soko na kudhoofisha jitihada za sekta binafsi kushiriki katika biashara ya nafaka nchini.

"Bei iliyotumika katika ununuzi wa msimu wa 2018/19 imezingatia bei za soko katika kununua mahindi, bei hizo pia zilizingatia gharama nyingine ambazo mkulima anazipata katika uzalishaji hivyo kufanya bei zilizotumiwa na wakala kuwa juu zaidi ya wanunuzi wengine wote katika masoko ya Tanzania kwa sasa," ilisema.

Ilitolea mfano msimu huo kuwa wakala ulinunua mahindi kwa bei ya kati ya Sh. 350 hadi 500 kwa kilo kwa

kulingana na hali ya soko katika maeneo husika ya ununuzi.

Ilisema bei hizo ni juu ya wastani wa bei kwa maeneo husika ambao bei za mahindi zimekuwa chini kufikia Sh. 200 na Sh.170 kwa kilo.

"Kigezo kinachotumika ni bei ya soko linalozingatia ugavi wa uzalishaji na mahitaji ya soko na mlaji wa mahindi kwa wakati husika na siyo gharama za uzalishaji," ilisema.

Ilibainisha kuwa kutokana na wakulima wengine kushindwa kulima kwa kutumia mbinu za kisasa za kilimo, si rahisi kwa NFRA kutumia bei ya kununulia nafaka ambayo itaweza kukidhi matakwa ya kila mkulima.

"Wakati wa utekeleza kazi ya ununuzi, NFRA hulipa ushuru wa mazao (Produce Cess) kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mujibu wa Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa ya Mwaka 1982," ilisema.

Habari zote na Augusta Njoji, DODOMA

Mimba za utotoni na mapigo yake kwa siri, wazi mwilini

Ukurasa 12

AFYA

Maajabu ya mlo korosho kwa mwili wa binadamu

Na Mwandishi Wetu

KOROSHO ni nafaka muhimu kwa mwili wa binadamu, japokuwa inatumia na wengi kwa nadra sana katika nafasi ya mlo wa kujifurahisha, huku upatikanaji wake ni wa bei ya juu, kulingani-sha na vitafunwa vinginevyo kama karanga.

Nchini inalimwa zaidi katika mikoa ya Mtwara, Lindi na Pwani ambako iko katika wilaya zake za Mkuranga, Kibiti, Rufiji na Kibaha, ikirindima kwenye soko ya kimataifa.

Kisayansi, inashauriwa matumizi ya korosho kiasi, yanasaidia virutubisho muhimu mwilini na kuna utafiti uliofanyika ulibainisha kwamba, mtu anayetumia korosho, anafaidika na virutubisho kadhaa mwilini.

Ni zao linalomiliki kalori, kiini muhimu kinachoupa mwili nguvu kutengeneza virutubisho vyote vinyotakiwa katika kujenga mwili.

Pia, inamiliki kabohaidreti, protini na vitamini E, B6 na K, sambamba na madini aina calcium, zinki, magneziam, potasiam, kopa, na tindikali aina ya folik (folic acid).

MANUFAA YAKE

Mosi, korosho inaelezwa kuwa na manufaa mengi, ikiwamo kusaaidia kunyonya mafuta ya mwili wa binadamu, hivyo inaulinda mwili dhidi ya magonjwa ya moyo na inawasaidia wenye afya njema.

Pia, lishe korosho inasaidia kuepusha ugonjwa wa anemia, ambao unaendana na kupungua damu mwilini. Ulaji korosho kila mara ni sehemu ya kinga dhidi ya madhara yanayotajwa.

Kingine ni korosho inasaidia uwezo wa macho kuona, kama ilivyo kwa karoti. Inamiliki kirutubisho kisayansi kinachojulikana kama 'zea xanthin' ambacho

Korosho iliyokwishaandaliwa, inayoelezwa kuwa na manufaa zaidi kwa afya ya mlaji. **PICHA ZOTE: MTANDAO**

Kurejea nywele zake, mlaji korosho ana wakati mzuri wa kuzifanya ziwe na afya nzuri hii ni kutokana na mafuta yaliyomo ndani ya mlo huo.

hulinda kiungo cha jicho kiitwacho 'retina', katika namna ya kukabili miale inayodhuru.

Uboza wa ngozi ya binadamu, ina uhusiano wa karibu na matunzo kutoka ulaji korosho, kwani

kitaalamu, mafuta yanayotokana na korosho, ambayo yamebeba virutubisho na madini rafiki kama zinki, magnesium, fosforasi na chuma.

Hali kadhalika, uwepo wa ma-

dini ya selenium, yanayolinda ngozi dhidi ya magonjwa ya kansa kuwapo ndani ya mlo korosho.

Inapogeukiwa hitaji la jamii kupunguza uzito wao, kisayansi inashauriwa mtu akitumia kiasi nafaka korosho kupunguza uzito mwilini, ndani yake kuna tindikali aina tatu, zinazosaidia kuvunja mafuta ya ziada mwilini.

Kurejea nywele zake, mlaji korosho ana wakati mzuri wa kuzifanya ziwe na afya nzuri hii ni kutokana na mafuta yaliyomo ndani ya mlo huo.

JICHO UTAFITI

Utafiti uliofanywa katika sehemu tofauti, unadhihirisha korosho ina faida nyingi kiafya, hasa kukabili magonjwa yanayohusiana na moyo, ikitajwa eneo mojawapo ni kiwango kidogo cha mafuta ndani yake.

Kingine, ndani ya korosho kuna kirutubisho tindikali (oleic acid), ambacho utafiti unaonyesha kina sifa ya kuimarisha afya njema ya moyo, huku pia ikiwafaa hata wagonjwa wa kisukari.

Halikadhalika, korosho ina madini yanayoimarisha mifupa na kinga ya mwili.

Ripoti ya Utafiti wa karibuni uliochapishwa kwenye Jarida la Lishe la Uingereza (British Journal of Nutrition), umeonyesha walaji wa korosho na bidhaa zake, kama 'butter' idadi ya vifo vitokanavyo na ugonjwa wa moyo, vilipungua kwa kiwango kati ya asilimia 11 na 19.

Utafiti huo unaenda mbali kwa kubainisha, watu wanaotumia korosho walau mara nne kwa wiki, walionyesha dalili ya kuwa mbali na hatari ya kupatwa na ugonjwa wa moyo, kwa kiwango cha asilimia 37 na hata walioumwa, kula korosho kuliendana na nafuu kwao.

Unatumiaje? Fuata maudhui ya nukuu ya dondoo za ulaji kwamba: "Kujiepusha na magonjwa ya moyo yote mawili (coronary na cardiovascular), chukua kiganja kimoja cha korosho, tafuna au kijiko kimoja cha chakula kilicho jaa 'nut butter.' Kula hivyo mara nne kwa wiki."

Makala hii imeandaliwa kwa mujibu wa ripoti mbalimbali za kitaalamu.

AFYA

Mimba za utotoni na mapigo yake kwa siri, wazi mwilini

Na Neema Emmanuel, MWANZA

JITHADA za serikali, mashirika na taasisi katika kudhibiti mimba na ndoa za utotoni zinatajwa kukwama, kutokana na kuwapo changamoto za wazazi na jamii kushindwa kusimamia ukweli kuhusu athari zake.

Kimsingi, inaeleza elimu inapaswa kutolewa katika makuzi ya familia, shule, jamii hadi taifa na utafiti uliofanywa kati ya mwaka 2014 hadi 2018 na shirika la kimataifa la Human Rights Watch, zinaonyesha asilimia 40 ya mabinti hawaharibikiwi na hilo.

Inaeleza kuna wastani wa watoto wanne kati ya 10 wanaoolewa kabla ya umri miaka 18, huku ikichangia wengi kuacha masomo, huku wanaozagaa mitaani ni wa umri kati ya miaka mitano hadi 14, wengi wakiangukia ujauzito.

NINI KIFANYIKE?

Meneja Miradi wa Shirika la Haki Zetu, Gervas Evodius, anasema nyenzo ya kuondoa mimba na ndoa za utotoni, ni kuanzishwa kampeni maalum kuikabili, kama ilivyo kwa maradhi hatari kwa jamii.

Evodius anafafanua kwa kurejea kwamba, mabinti hawajihusishi na ngono wakilenga mimba katika kipindi wanachobaki majumbani, bali wanashawishika wakiwa hawajitambui. Pia, anafafanua hali duni katika baadhi za familia, mabinti wanakosa huduma muhimu kuanzia shuleni, ikiwamo mlo na maji na anasisitiza silaha kuu ya kujitambua, akisema:

“Tumeshindwa kuwapa elimu ya makuzi watoto wa kike kwa kuwambia ukweli madhara ambayo watayapata, endapo wataanza kufanya vitendo vya ngono mapema, badala yake tunaishia kuwapa viti-sho kuwa wanaume ni wabaya au watapata mimba.”

Ofisa Utekezaji wa asasi hiyo, Jessica Godfrey, anasema, mwaka juji walianzisha mradi wa kuelimisha jamii na mabinti madhara ya ndoa na mimba za utotoni, pia kuwajengea uwezo wa kujitambua katika makuzi na jinsia, ili kupunguza changamoto iliyopo.

Anasema, waliwashafikia walengwa wengi kupitia midahalo mitaani, ikiwamo wilayani Ilemela, Mwanza walikozikutanisha rika zote, kuzielimisha na zikajadili vyanzo vya mimba kwa mabinti na zinavyokabiliwa.

Pia, anasema wanaharakati wanafunzi walijengewa uwezo katika shule za sekondari tano wilayani Ilemela, ambao nao wanawaeimisha wenzao kupitia klabu walizozianzisha shuleni.

Hata hivyo, anasema bado anakiri changamoto ni jamii kuwa na uelewa mdogo kuhusu madhara ya ndoa na mimba za utotoni.

Ofisa Mradi wa asasi Haki Zetu, Bertha John, anasifu tangu mradi ulipoanza, walengwa wamejielewa,

• Waliokutwa wasimulia kilichowakumba

Mwanamama mwenye umri mdogo, akiwa na mtoto wake. Picha: MTANDAO

Wakati wa kujifungua nilipoteza damu nyingi, ila namshukuru Mungu nilijifungua salama mtoto wa kiume ambaye kwa sasa yupo darasa la saba.

kujitambua na kujithamini kupitia elimu ya jinsia na uzazi, unaofikia hata ng'ambo ya pili, kwa wavulana.

Mratibu wa Utetezi na Ushawishi wa Haki za Watoto wa Shirika la SOS Children Village's Tanzania, Mpelly Kalonge, anaorodhesha changamoto kuu inatoka katika ushawishi wa wazazi, utetezi wa haki za watoto na upatikanaji elimu ya malezi.

Ana rai kwa vyombo vya habari kuripoti mambo chanya, vikiwawafikia wengi kwa wakati mmoja, huku watendaji wa chini serikalini nao wajihusishe na mijadala ya kisera na kisheria kama mikutano ya umma, kuwaelimisha wananchi.

Michael Marwa, Mkurugenzi wa Huduma ya Simu kwa Watoto, kutoka shirika la C-SEMA linalojishughulisha na utetezi wa watoto, anasitiza kutekelezwa sera na Sheria ya Watoto ya Mwaka 2009.

Ni sheria inayotaka mwanafunzi wa anayebeba ujauzito kuondolewa masomoni na nyingine ya mwaka 2008, inamuingiza aliyesababisha mimba kifungo cha hadi miaka thelathini.

VIONGOZI SERIKALI

Ofisa Mtendaji wa Kata ya Bugogwa, Rashid Sukwa, anakiri tatizo kubwa la ukatili na mimba za watoto, akitoa mfano kata yake

imeelemewa, wazazi hawawajali na wamejikita zaidi kutafuta riziki za kila siku

Hivyo, anataka sera na miongozo mbalimbali ya kiserikali zisibaki juu, bali ziwafikie na walio chini, sanjari na kuomba serikali kuwachukulia hatua wanaotumia vibaya madaraka kwa kuwanyanyasa watoto.

Ofisa Maendeleo ya Jamii, Kata ya Pamba, Nyange Gunya, dai lake ni serikali ihakikisha kuanzia chini mtaani wanapata nakala za sera na sheria zinazohusu watoto, akiamini zitasaidia kutokomeza ukatili dhidi yao.

Anataja mbinu mojawapo ni kutambua hatua wanazotakiwa kuchukulia, hasa pakiwapo atakayeenda kinyume na sheria, wazazi nao wanatimiza wajibu wao katika malezi na siyo kuwaachia wasaidizi wa ndani.

WADAU& WATOTO

Mwenyekiti Mstaafu wa Mtaa wa Nyamanoro Mashariki, Trasisius Kabuche, anasema vijana hasa wavyuo, wanapaswa kujikinga na mimba zisizotarajiwa majumbani, kwa ajili ya kujikinga ma maambukizi ya virusi vya corona.

Pia, anaelekeza jamii ihakikishe inapinga ndoa za utotoni, upendo

katika familia, wazazi nao watenge muda wa kukaa na watoto kujadili, huku wakiwasikiliza katika hali ya kupunguza ukali dhidi yao

Medy Kassim, mdau wa vita kukabili ndoa za utotoni Mwanza, anataja mwarobaini ni jamii iache kuwa chanzo cha mimba kabla ya umri stahiki.

Anasema ni mabadiliko yatakayochukua sura kupitia wasichana kwenda shule, fursa itakayowavusha kutoka majaribu yote ya mimba.

Mdau Chacha George, anavitaka vyombo vya habari kuingia vitani kuhakikisha mimba na ndoa za awali linakwisha, vyombo navyo kuchukua hatua za kikazi kushughulikia mashauri ya mimba.

WAZAZI

Nancy Kimaro, mama wa watoto sita akiwamo mjamzito, ambaye hakufanya vizuri mihani wa darasa la saba na kabla mama yake kumpeleka shule mbadala, aliharibikwa kwa ujauzito, anataka umakini wa serikali dhidi ya wasababishaji, kwa kuwafikishia rungu la sheria.

Mwingine ni mzazi Nuru Kamchape, anayedai elimu kamili kwa jamii kupitia vyombo kama habari, shuleni, midahalo, mikutano ya kisiasa na mitaa, na kanisani na misikitini, ili mabinti walengwa walewe vilivyo athari kuwa na mtoto kabla ya wakati

Katibu wa Jumuiya ya Muungano wa Kikristo Tanzania (CCT) mkoa Mwanza, Mchungeji Kepha Mluuu, anasema ujenzi wa mabweni katika shule za sekondari na kuwapima mimba wanafunzi kila baada ya miezi mitatu, kutasaidia kutambulisha tabia zao na kudhibiti ujauzito.

ALIYEKATISHA MASOMO

Mhanga wa kukatisha masomo kwa ujauzito (jina tunalo), anasimulia mwaka 2005 akiwa darasa la tano, alilazimika kuacha shule kutokana na ujauzito, huku aliyempa kutokomea kusikojulikana hadi sasa.

Anakiri kupitia changamoto nyingi, zikiwamo za ndugu kumtenga kwa madai amewaibisha, pia jamii iliyomzunguka kumbebesha tafiri mbaya ya kitabia, hali iliyompa maisha magumu.

“Wakati wa kujifungua nilipoteza damu nyingi, ila namshukuru Mungu nilijifungua salama mtoto wa kiume ambaye kwa sasa yupo darasa la saba,” anasimulia na kuongeza;

“Nilipata bahati ya kuendelea na masomo kwa wakati ule baada ya mama yangu kunitaka nirudi shule kwa yeye kulipa ada, kwani baba yangu alikataa.”

Kwa sasa mama huyo ni msomi mwenye elimu ngazi ya diploma, akiwa mwajiriwa wa kampuni iliyoko jijini hapa, sasa akikiri chanzo cha kubeba ujauzito mapema, ni zao la kukosa elimu sahihi ya afya ya uzazi na kujiingiza mapema katika mapenzi.

TANDAHIMBA COMMUNITY BANK PLC

UONYESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31/03/2020

(Kiasi kwa shilingi Maelfu)

	Robo Mwaka ya /Mwaka wa sasa 31/03/2020	Robo Mwaka/Ulipo pita 31/12/2019
A. MALI		
1. Fedha Taslimu	267,215	266,503
2. Salio katika benki kuu ya Tanzania	-	-
3. Uwekezaji katika amana za serikali	-	-
4. Salio katika benki nyingine na Taasisi za fedha	1,077,700	1,105,509
5. Hundi na miamala ya kushughulikiwa	-	-
6. Miamala baina ya matawi	-	-
7. Bili zilizofikiwa	-	-
8. Dhima za wateja zilizokubalika	-	-
9. Mikopo iliyotolewa kwa benki nyingine	-	-
10. Uwekezaji katika amana nyingine	-	-
11. Mikopo halisi iliyoipo	1,987,654	2,372,006
12. Mali nyingine	147,957	172,095
13. Uwekezaji wa hisa	-	-
14. Akaunti za udhamini	-	-
15. Mali zisizohamishika,mitambo na vifaa	162,612	165,546
16. JUMLA YA MALI	3,643,138	4,081,659
B. DHIMA		
17. Amana za benki nyingine na Taasisi za fedha	-	-
18. Amana za wateja	920,193	1,317,863
19. Dhama ya malipo kwa fedha taslimu	-	-
20. Amana Maalum	-	-
21. Maagizo ya malipo / Fedha kuhamisha	-	-
22. Hundi na Hawala za kibenki zilizotolewa	-	-
23. limbiko la kodi na ghalama zitakazolipwa	-	-
24. Dhima la tozo kwaajili ya usuluhishi baina ya benki na mteja	-	-
25. Fedha za washirika(MIVARF Grant)	-	-
26. Mapato yaliyoingia ya kipindi kijacho na tozo nyingine zitakazo lipwa baadaye	-	-
27. Dhima nyingine	8,664	8,750
28. Madeni	452,448	482,561
29. JUMLA YA DHIMA	1,381,305	1,809,174
30. MALMI (DHIMA) HALISI(16 kutoa 29)	2,261,833	2,272,485
C. FEDHA ZA WANAHISA		
31. Mtaji wa hisa uliolipwa	4,484,337	4,483,227
32. Akiba ya mtaji	-	-
33. Mapato yaliyobakizwa	(2,368,094)	(2,433,748)
34. Faida(hasara)ya kipindi husika	3,979	65,654
35. Akaunti nyingine za mtaji	141,611	157,352
36. Stahiki za wenye hisa chache	-	-
37. JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA	2,261,833	2,272,485
38. Dhima zisizo dhahiri	-	-
39. Mikopo chechefe	106,945	174,259
40. Tengo kwa ajili ya mikopo chechefe	77,560	65,412
41. Mali nyingine chechefe	-	-
D. BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA		
(i) Uwiano wa fedha za wanahisa na jumla ya mali	62%	56%
(ii) Uwiano wa mikopo chechefe na jumla ya mikopo ghafi	5%	7.3%
(iii) Uwiano wa mikopo ghafi na jumla ya amana	216%	180%
(iv) Uwiano wa mikopo halisi na jumla ya mali halisi	55%	58%
(v) Uwiano wa mali zinazozalisha na jumla ya mali	84%	85%
(vi) Ongezeko la Amana	-30%	23%
(vii) Ongezeko la mali	-11%	-

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO INAYOISHIA 31/03/2020

(Kiasi kwa shilingi Maelfu)

	Robo ya mwaka wa sasa 31/03/2020	Robo ya mwaka uliopita 31/03/2019	Limbikizo la mwaka wa sasa 31/03/2020	Limbikizo la mwaka uliopita 31/03/2019
1. Mapato yariba	113,435	157,548	113,435	157,548
2. Gharama za riba	(5,289)	(4,582)	(5,289)	(4,582)
3. Mapato halisi ya riba(1 kutoa 2)	108,146	152,966	108,146	152,966
4. Madeni viza yaliyopitwa	-	-	-	-
5. Punguzo/ongezeko la tengo katika mikopo	(11,886)	(5,565)	(11,886)	(5,565)
6. Mapato yasiyo ya riba	48,758	38,246	48,758	38,246
6.1 Faida/(hasara) zitokanazo na miamala ya fedha za kigeni	-	-	-	-
6.2 Ada na kamisheni	48,758	38,246	48,758	38,246
6.3 Gawio	-	-	-	-
6.4 Mapato mengine	-	-	-	-
7. Gharama zisizo na riba	(141,039)	(142,439)	(141,039)	(142,439)
7.1 Mishahara na Mafao	(69,171)	(79,813)	(69,171)	(79,813)
7.2 Ada na kamishani	-	-	-	-
7.3 Gharama nyingine	(71,868)	(62,626)	(71,868)	(62,626)
8. Faida/(Hasara) ya uendeshaji	3,979	43,208	3,979	43,208
9. Tengo la kodi ya mapato	(1,194)	(12,962)	(1,194)	(12,962)
10. Faida/(Hasara)Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	2,785	30,246	2,785	30,246
11. Mapato Mengine Yaliyojumuishwa(bainishi)	-	-	-	-
12. Jumla ya Faida (Hasara) iliyojumuishwa kwa mwaka	-	-	-	-
13. Idadi ya Waajiriwa	15	11	15	11
14. Mapato kwa Hisa	0.89	10	1	10
14. Idadi ya Matawi	1	1	1	1
BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
(i) Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	0.1%	0.9%	0.1%	0.9%
(ii) Uwiano wa Faida Baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	0.2%	2%	0%	2%
(iii) Uwiano wa Matumizi Yasiyo na Riba na Mapato Ghafi	90%	74%	90%	74%
(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinazozalisha	7%	8%	7%	8%

TAARIFA YA MTRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA 31/03/2020

(Kiasi kwa shilingi Maelfu)

	Robo mwaka ya sasa 31/03/2020	Robo Mwaka uliopita 31/12/2019	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31/03/2020	Limbikizo la mwaka uliopita 31/3/2019
I: Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:				
Mapato/(Hasara) Halisi	3,979	65,654	3,979	43,208
Marekebicho Kwa Ajili ya:	(621)	15,761	(621)	(1,840)
- Hasara Katika Mali	10,093	9,840	10,093	7,325
- Badiliko halisi katika Mikopo	384,352	98,644	384,352	334,367
- Faida/Hasara kwenye mauzo ya mali	-	-	-	-
- Mabadiliko halisi katika amana	(397,668)	244,235	(397,668)	890,628
- Mabadiliko halisi katika amana za muda mfupi zilizo afikiwa	-	-	-	-
- Mabadiliko halisi katika dhima nyingine	(86)	(149,728)	(86)	123,114
- Mabadiliko halisi katika mali nyingine	24,138	66,570	24,138	(152,317)
- Kodi iliyolipwa	-	-	-	-
- Mengineyo(bainishi)	-	-	-	-
Fedha halisi zilizotolewa(zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	24,187	350,976	24,187	1,244,485
II: Mtiririko wa fedha kutokana na shughuli za uwekezaji:				
gawio lililopokelewa	-	-	-	-
Ununuzi wa mali za kudumu	(6,541)	-	(6,541)	(3,347)
Mapato kutokana na mauzo ya mali za kudumu	-	-	-	-
Ununuzi wa amana zisizoshughulikiwa na mawakala	-	-	0	0
Mapato kutokana na mauzo ya amana zisizoshughulikiwa na mawakala	-	-	-	-
Mengineyo (Bainishi)	-	-	-	0
Fedha halisi zilizotolewa(zilizotumika) kwa shughuli za uwekezaji	(6,541)	-	(6,541)	(3,347)
III: Mtiririko wa fedha kutokana na shughuli za kifedha				
Ulipaji wa madeni ya muda mrefu	-	-	-	-
Mapato kutokana na utoaji wa madeni ya muda mrefu	-	-	-	-
Mapato kutokana na utoaji wa mtaji wa hisa	1,110	(10,166)	1,110	2,750
Gawio lililolipwa kwa fedha taslimu	-	-	-	-
Mabadiliko halisi katika madeni mengine	(30,111)	280,181	(30,111)	(520,337)
Mengineyo	(15,741)	(12,384)	(15,741)	(12,301)
Fedha halisi zilizotolewa(zilizotumika) kwa shughuli za kifedha	(44,742)	257,631	(44,742)	(529,888)
IV: Fedha taslimu na mali zinazo fanana na fedha taslimu				
Ongezeko/ Punguzo halisi katika fedha taslimu na mali zinazofanana na fedha taslimu	(27,096)	608,607	(27,096)	711,250
Fedha na mali zinazofanana na fedha taslimu mwanzoni mwaka	1,372,011	763,404	1,372,011	1,176,022
Fedha na mali zinazofanana na fedha taslimu mwishoni mwaka	1,344,915	1,372,011	1,344,915	1,887,272

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHA 31/03/2020

	Mtaji wa Hisa	Malipo juu ya bei ya hisa	Mapato yaliyobakizwa	ziada ya kisheria	Tengo la ziada ya Jumla	Mengineyo	Jumla
Robo Mwaka wa sasa							
Salio la mwanzo wa Robo mwaka wa sasa	4,483,227	0	-2,368,094	51,230	0	106,122	2,272,485
Faida/(hasara) halisi baada ya kodi ya mapato	-	-	3,979	-	-	-	3,979
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	0
Miamala na wanahisa	1,110	-	-	-	0	-	1,110
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	0
Ziada ya kisheria	-	-	-	0	-	-	0
Tengo la ziada ya jumla	-	-	-	-	0	-	0
Mengineyo	-	-	-	-	-	-15,741	-15,741
Salio la mwisho wa robo mwaka	4,484,337	0	-2,364,115	51,230	0	90,381	2,261,833
Robo ya Mwaka uliopita							
Salio la mwanzo wa robo mwaka	4,498,358	0	-2,363,284	2,836	27,536	143,431	2,308,877
Faida/(hasara) halisi baada ya kodi ya mapato	-	-	45,958	-	-	-	45,958
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	0
Miamala na wanahisa	-15,131	-	-	-	0	-	-15,131
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	0
Tengo la ziada ya jumla	-	-	-	0	-27,536	-	0
Ziada ya kisheria	-	-	-	48,394	-	-	0
Mengineyo	-	-	-	-	-	-37,309	-67,219
Salio la mwisho wa robo mwaka	4,483,227	0	-2,368,094	51,230	0	106,122	2,272,485

Katika kuandaa taarifa hizi za fedha ,sera za uandaji ni zilezile zilizotumika wakati wa uandaji wa taarifa za fedha zilizokaguliwa za mwaka uliopita

Mugwagi Steven
Mtendaji Mkuu
Tarehe 30/4/20

Anthony Bichakila
Mkuu wa fedha
30/4/20

Sisi,tuliotajwa hapo chini ,wajumbe wa bodi ya wakurugenzi,tunathibitisha usahihi wa taarifa za hapo juu ,tunatamka kwamba tumezitatimni taarifa hizi,na kwa uelewa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na viwango vya kimataifa vya uwasilishaji wa taarifa za fedha na matakwa ya sheria ya Benki na Taasisi za fedha za mwaka 2006,na zinaone-sha hali halisi.

Mohamed Mwinguku
Mwenyekiti wa bodi
Tarehe 30/4/20

Juma Namuna
Mjumbe wa bodi
30/4/20

MWALIMU COMMERCIAL BANK PLC

UONESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31 MACHI 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)	Robo Mwaka ya sasa 31-Mach-2020	Robo Mwaka iliyopita 31-Des-2019
A. MALI:		
1. Fedha Taslimu	170	264
2. Salio katika Benki Kuu ya Tanzania	4,541	4,618
3. Uwekezaji katika Amana za Serikali	-	-
4. Salio katika Benki nyingine na Taasisi za fedha	115	40
5. Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	18	-
6. Miamala Baina ya Matawi	-	-
7. Bili Zilizoaifiwa	-	-
8. Dhima za Wateja Zilizokubalika	-	-
9. Mikopo Iliyotolewa kwa Benki Nyingine	1,000	1,043
10. Uwekezaji katika Amana Nyingine	-	-
11. Mikopo Halisi Iliyopo	15,764	16,109
12. Mali Nyingine	5,851	6,560
13. Uwekezaji wa Hisa	-	-
14. Akaunti za udhamini	-	-
15. Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	1,128	1,214
16. JUMLA YA MALI	28,587	29,848
B. DHIMA:		
17. Amana za Benki nyingine na Taasisi za fedha	600	-
18. Amana za Wateja	9,926	11,073
19. Dhamana ya Malipo kwa Fedha Taslimu	-	-
20. Amana Maalumu	-	-
21. Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	-	-
22. Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	-	-
23. Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	781	602
24. Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na Mteja	-	-
25. Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	422	-
26. Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo nyingine Zitakazolipwa Baadae	265	-
27. Dhima Nyingine	1,152	1,706
28. Madeni	-	-
29. JUMLA YA DHIMA	13,147	13,381
30. MALI/(DHIMA) HALISI	15,440	16,467
C. FEDHA ZA WANAHISA:		
31. Mtaji wa Hisa Uliolipwa	30,912	30,912
32. Akiba ya Mtaji	-	-
33. Mapato Yaliyobakizwa	(14,520)	(9,618)
34. Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	(952)	(4,827)
35. Akaunti Nyingine za Mtaji	-	-
36. Stahiki ya Wenyehisa Chache	-	-
37. JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA	15,440	16,467
38. DHIMA ZISIZO DHAHIRI		
39. Mikopo Chechefu	315	279
40. Tengo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	(303)	292
41. Mali Nyingine Chechefu	-	-
D. BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA		
- Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	54%	55%
- Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	2.0%	1.8%
- Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	147%	145%
- Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	54%	55%
- Uwiano wa Mali Zinzozalisha na Jumla ya Mali	59%	58%
- Ongezeko la Amana	-5%	-5%
- Ongezeko la Mali	-4%	-2%

TAARIFA YA MTRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO MWAKA ULIOISHIA 31 MACHI 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)	Robo Mwaka ya sasa 31-Mach-2020	Robo Mwaka iliyopita 31-Des-2019	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31-Mach-2020	Limbikizo la Mwaka Linganishi 31-Mach-2019
I. Mtririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:				
Mapato (Hasara) Halisi	(952)	(785)	(952)	(1,094)
Marekebicho kwa Ajili ya:	-	-	-	-
- Hasara katika Mali	295	364	295	512
- Badiliko Halisi Katika Mikopo	388	3,303	388	(92)
- Mabadiliko Halisi Katika Amana	(547)	(427)	(547)	(569)
- Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mfupi Zilizoaifiwa	-	-	-	-
- Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	313	(885)	313	197
- Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	519	(364)	519	(153)
- Kodi Iliyolipwa	-	-	-	-
- Mengineyo	-	-	-	-
Fedha Halisi zilizotolewa(zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	16	1,205	16	(1,199)
II. Mtririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji:				
- Gawio Lililopewa	-	-	-	-
- Umuzi wa Mali za Kudumu	(12)	(14)	(12)	(9)
- Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	-	-	-	-
- Umuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	175	-	1,125
- Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-
- Mengineyo	-	-	-	-
Fedha Halisi zilizotolewa(zilizotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	(12)	161	(12)	1,116
III. Mtririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha:				
- Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
- Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
- Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	-	-
- Gawio Lililopewa kwa Fedha taslimu	-	-	-	-
- Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	-	-	-	-
- Mengineyo	-	375	-	-
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za Kifedha	-	375	-	-
IV. Fedha Taslimu na Mali Zinzozalisha na Fedha Taslimu:				
- Ongezeko / Punguzo Halisi katika Fedha Taslimu na Mali zinzozalisha na Fedha Taslimu	4	1,741	4	(83)
- Fedha na Mali Zinzozalisha na Fedha Taslimu Mwanzoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	4,649	2,908	1,557	1,585
- Fedha na Mali Zinzozalisha na Fedha Taslimu Mwishoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	4,652	4,649	1,561	1,502

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA 31 MACHI 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)	Mtaji wa Hisa	Mapato Yaliyobaki zwa	Ziada ya Kisheria	Ziada nyingine	Tengo la Ziada ya Jumla	Jumla
Mwaka wa sasa						
Salio la mwanzo wa mwaka	30,912	(14,445)	-	-	-	16,467
Faida (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	(952)	-	-	-	(952)
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-
Gawio lililopewa	-	-	-	-	-	-
Ziada nyingine	-	-	-	-	-	-
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	(75)	-	-	-	(75)
Salio la mwisho wa mwaka	30,912	(15,473)	-	-	-	15,440
Mwaka uliopita						
Salio la mwanzo wa mwaka	30,912	(9,976)	-	179	179	21,294
Faida (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	(4,827)	-	-	-	(4,827)
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-
Gawio lililopewa	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	179	-	(179)	-	0
Tengo la Ziada ya Jumla	-	179	-	-	(179)	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	30,912	(14,445)	-	179	179	16,467

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31 MACHI 2020 (Kiasi kwa shilingi milioni)	Robo ya Mwaka sasa 31-Mach-2020	Robo ya mwaka Linganishi 31-Mach-2019	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31-Mach-2020	Limbikizo la Mwaka Linganishi 31-Mach-2019
1. Mapato ya Riba	673	809	673	809
2. Gharama za Riba	123	103	123	103
3. Mapato Halisi ya Riba (1 kutoa 2)	550	706	550	706
4. Madeni Viza Yaliyofutwa	-	-	-	-
5. Punguzo/Ongezeko la tengo katika Mikopo	(1)	(115)	(1)	(115)
6. Mapata Yasiyo ya Riba:	61	68	61	68
6.1 Faida (Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za kigeni	3	5	3	5
6.2 Ada na Kamisheni	56	62	56	62
6.3 Gawio	-	-	-	-
6.4 Mapato Mengine	2	1	2	1
7. Gharama Zisizo za Riba	1,564	1,983	1,564	1,983
7.1 Mishahara na Mafao	662	866	662	866
7.2 Ada na Kamisheni	-	-	-	-
7.3 Gharama Nyingine	901	1,117	901	1,117
8. Faida (Hasara) ya Uendeshaji	(952)	(1,094)	(952)	(1,094)
9. Tengo la Kodi ya Mapato	-	-	-	-
10. Faida (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	(952)	(1,094)	(952)	(1,094)
11. Mapato Mengine Yaliyojumuishwa	-	-	-	-
12. Jumla ya Faida (Hasara) Iliyojumuishwa kwa mwaka	(952)	(1,094)	(952)	(1,094)
13. Idadi ya Waajiriwa	60	62	60	62
14. Mapato kwa Hisa	-15	-18	-15	-18
15. Idadi ya Matawi	2	2	2	2
BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
- Uwiano wa Faida kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	-3%	-3%	-3%	-3%
- Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	-6%	-5%	-6%	-5%
- Uwiano wa Matumizi Yasiyo na Riba na Mapato Ghafi	256%	256%	256%	256%
- Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinzozalisha	3%	3%	3%	3%

BAADHI YA MAELEZO KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31 MACHI 2020

Katika kuandaa taarifa hizi za fedha za robo, sera za uandaaji ni zile zile zilizotumika wakati wa uandaaji wa taarifa za fedha zilizokaguliwa za mwaka uliopita

Jina na Cheo	Saini	Tarehe
Richard L. Makungwa (Ofisa Mtendaji Mkuu)	(Imesainiwa)	28 Aprili 2020
Selemani Kijori (Mkuu wa Fedha)	(Imesainiwa)	28 Aprili 2020
Patrick Mashallah (Mkaguzi Mkuu wa Ndani)	(Imesainiwa)	28 Aprili 2020

usahihi wa taarifa za hapo juu, tunatamka kwamba tumezithamini taarifa hizi, na kwa uelewa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na viwango vya Kimataifa vya Uwasilishaji wa Taarifa za Fedha na matakwa ya sheria ya benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2006, na zinaonesha hali halisi.

Jina	Saini	Tarehe
1/ Herman Kessy	(Imesainiwa)	28 Aprili 2020
2/ Ambrose Nshala	(Imesainiwa)	28 Aprili 2020

MINIMUM DISCLOSURE OF CHARGES AND FEES MADE UNDER REGULATON 11

ITEM/TRANSACTION	CHARGE/FEE
1. Current Accounts	
(a) Required minimum opening balance	TZS 50 000
(b) Cheque withdrawal over the counter	TZS 2 500
(c) Cheque withdrawal over the counter	TZS 2 500 for amounts less than 50K otherwise 0.1% min TZS 100 000
(d) Fees per ATM withdrawal	TZS 1 300
(e) Interest statement	TZS 300
(f) Interest statement per page	TZS 2 500
(g) Periodic scheduled statement	TZS 300
(h) Cheque book	TZS 500 per leaf
(i) Dishonoured cheque	TZS 64 000
(j) Special Assurance	n/a
(k) Counter cheque	TZS 6 000
(l) Stop payment	TZS 38 400
(m) Standing order (Same bank)	Free
(n) Balance enquiry	TZS 300
(o) New ATM card issuance	TZS 8 000
(p) ATM card renewal or replacement (indicate costs for different card types)	TZS 15 000
(q) Overdraft account interest charge	20%
(r) Unauthorised overdraft	20%
(s) Interbank transfer	TZS 18 000
(t) Bill payments through ATM	n/a
(u) Deposit fee	0
(v) Other (basis society)	n/a
2. Savings Accounts (disclose for product specific types)	
(a) Required minimum opening balance	TZS 5 000
(b) Monthly service fee	TZS 1 000
(c) Interest statement	TZS 2 300
(d) Account closure	TZS 20 000
3. Electronic Banking	
(a) Internet banking monthly fee	n/a
(b) Internet transfers	n/a
(c) Bill payment	TZS 3 700
(d) Other	n/a
4. Foreign Exchange Transaction	
(a) Purchase of foreign cheque	n/a
(b) Sale/purchase of cash passport	n/a
(c) Telegraphic transfer	n/a
(d) Money order	n/a
(e) Transfer from foreign currency denominated account to local current account (same bank and to other bank)	0
5. Personal Loans	
(a) Processing/Arrangement/Approval fee	3%
(b) Personal loans	17%
(c) Overdraft	20%
(d) Mortgage finance	n/a
(e) Asset finance	n/a
(f) Structured loan instalment	n/a
(g) Early repayment	20%
(h) Valuation fee	n/a
(i) Other	n/a

Deposit Rates	3 Months	6 Months	12 Months
Fixed Deposit - TZS			
1 - 2 Mth	1.5%	2.5%	3.5%
2 - 10Mth	2.0%	3.0%	4.0%
10 - 50 Mth	2.5%	3.5%	4.5%
50 - 100 Mth	3.0%	4.0%	5.0%
100 - 300 Mth	3.5%	4.5%	5.5%
300 - 500 Mth	4.0%	5.0%	6.0%
500m - 1Bn	4.5%	5.5%	6.5%
Above 1 Bn	Contact Treasury		
Savings Account - TZS	Accrue on Daily Cleared balance paid Monthly		
0-5K	0.5%		
5K - 1mth	1.0%		
1 - 10mth	1.5%		
10 - 100mth	2.0%		
Over 10mth	2.5%		

Base Lending Rates	Base rate	
1 Short term (up to 1 year)	15.5%	+/-4.5%
2 Medium term (2-4 years)	21.5%	+/-1.5%
3 Term loans (over 5 years)	19.0%	+/-4.0%

We, the undersigned have examined the above information and hereby declare that the information is true and correct to the best of our knowledge and information.

Name	Designation	Signature	Date
1 Richard L. Makungwa	Chief Executive Officer	(Signature)	28 April 2020
2 Leticia Ndongole	Ag. Head of Business Development & Marketing	(Signature)	28 April 2020
3 Selemani Kijori	Head of Finance	(Signature)	28 April 2020

Head Office
Mlimani Tower - Mezzanine Floor,
Sam Nujoma Road
P.O.Box 61002,
Dar es salaam
Phone: 022-2772954/7
email: info@mcb.co.tz
Customer Care No.:
0629331151 | 0629331755 | 0800750033

Samora Branch
Samora Avenue
Consolidated Holding Building Ground Floor

Regional Office - Morogoro
19, Plot E, Nkomo Street
Phone: +255 622 005 574
Morogoro

Regional Office - Mbeya
90, Plot L, Sokomatola Street
Phone: +255 766 903 575
Mbeya

Regional Office - Mwanza
18, Plot A, Kirumba Street
Phone: +55 788 138 238
Mwanza

CRDB BANK PLC

UONESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (UONESHAJI) ya mwaka 2014

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE - 31 MACHI 2020	(Kiasi kwa Shilingi Milioni)			
	Group		Bank	
	Robo mwaka ya sasa 31/03/2020	Robo mwaka iliyopita 31/12/2019	Robo mwaka ya sasa 31/03/2020	Robo mwaka iliyopita 31/12/2019
A. MALI				
1. Fedha Tadiwa	299,069	333,796	294,920	329,341
2. Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	384,050	430,219	376,675	424,121
3. Uwekezaji Katika Amana za Serikali	1,454,579	1,412,843	1,315,531	1,281,393
4. Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	234,954	309,809	259,487	333,689
5. Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	9,542	13,870	7,715	13,087
6. Miamala Baina ya Matawi	-	-	-	-
7. Bilii zilizotolewa	-	-	-	-
8. Dhima za Wotezi Zilizokubalika	-	-	-	-
9. Mikopo iliyotolewa kwa Benki Nyingine	-	-	-	-
10. Uwekezaji Katika Amana Nyingine	4,654	4,520	4,654	4,520
11. Mikopo Halisi iliyopo	3,485,957	3,382,024	3,413,505	3,325,613
12. Mali Nyingine	355,042	358,159	348,308	351,665
13. Uwekezaji wa Hisa	8,249	8,135	30,537	30,424
14. Akauti za Udhambi	-	-	-	-
15. Mali Zilizozalimishika, Mitambo na Wilaa	314,842	345,872	322,869	331,433
TIA	6,570,938	6,597,247	6,374,201	6,423,206
B. DHAMA				
17. Amana za Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	35,662	33,011	20,978	14,315
18. Amana za Wateja	5,039,919	5,150,077	4,881,984	5,016,673
19. Dhama ya Malipo kwa Fedha Tadiwa	-	-	-	-
20. Amana Maalum	39,132	44,353	39,132	44,353
21. Maagizo ya Malipo Fedha za Kuhamisha	5,289	6,590	6,590	6,521
22. Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	3,149	1,590	580	734
23. Limbiko la Kodi na Dhama Zilizokozwa	43,032	48,793	41,662	46,794
24. Dhima za Fedha kwa ajili ya Ushahidi Baina ya Benki na Mteja	-	-	-	-
25. Miamala iliyohughulikiwa Baina ya Matawi	-	-	-	-
26. Mapato yaliyotolewa ya Kipindi Kijicho na Tozo Nyingine Zilizozalimishika	31,206	29,726	30,250	29,349
27. Baadhi	71,485	80,546	70,827	82,736
28. Dhima Nyingine	366,981	329,492	386,981	329,492
29. Jumla ya DHAMA	5,655,855	5,724,178	5,477,541	5,570,967
30. MALI/DHAMA HALISI (16 kutaba 29)	915,083	873,069	896,660	854,239
C. FEDHA ZA WANAHISA				
31. Mtaji wa Hisa Uliotolewa	65,296	65,296	65,296	65,296
32. Akiba ya Mtaji	617,188	499,365	607,319	484,335
33. Mapato yaliyotolewa	32,414	120,145	31,106	122,646
34. Faida/Hasara/ Hali Baada ya Kodi ya Mapato	200,175	188,363	192,939	181,842
35. Stahiki ya Wenehisa Chache	-	-	-	-
37. Jumla ya FEDHA ZA WANAHISA	915,083	873,069	896,660	854,239
38. Dhima Zito Dhambi	1,673,293	1,710,053	1,670,550	1,703,513
39. Mikopo Chechefe	191,484	200,430	190,733	199,829
40. Tongo kwa Ajili ya Mikopo Chechefe	152,822	159,071	152,822	158,635
41. Stahiki ya Wenehisa Chache	-	-	-	-
D. BAAKHI YA WASHIBWA VYA HAKI YA KIFEDHA				
(i) Uwiano wa Fedha za Wastani na Jumla ya Mali	13.9%	13.2%	14.1%	13.3%
(ii) Uwiano wa Mikopo Chechefe na Jumla ya Mikopo Ghafi	5.15%	5.5%	5.15%	5.5%
(iii) Uwiano wa Mikopo Ghafi Halisi na Jumla ya Amana	71.6%	68.2%	72.5%	68.8%
(iv) Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	53.1%	51.3%	53.6%	51.8%
(v) Uwiano wa Mali Zinaozalimishika na Jumla ya Mali	78.8%	77.4%	78.3%	77.0%
(vi) Ongezeko la Amana	-2.2%	7.1%	-2.8%	7.2%
(vii) Ongezeko la Mali	-0.4%	6.0%	-0.8%	5.9%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA - 31 MACHI 2020	(Kiasi kwa Shilingi Milioni)							
	Group		Bank		Group		Bank	
	Robo mwaka ya sasa 31/03/2020	Robo mwaka iliyopita 31/03/2019	Robo mwaka ya sasa 31/03/2020	Robo mwaka iliyopita 31/03/2019	Mwaka wa Sasa 31/03/2020	Mwaka Uliopita 31/03/2019	Mwaka wa Sasa 31/03/2020	Mwaka Uliopita 31/03/2019
1. Mapato ya Riba	167,510	152,123	159,811	146,892	167,510	152,123	159,811	146,892
2. Gharama za Riba	(90,749)	(29,352)	(27,730)	(27,730)	(90,749)	(29,352)	(27,730)	(27,730)
3. Mapato Halisi ya Riba (1 kutaba 2)	136,761	122,771	132,081	119,179	136,761	122,771	132,081	119,179
4. Mabenzi Vya Yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Punguzo/Ongezoko la tempo katika Mikopo	(25,454)	(25,666)	(25,171)	(25,325)	(25,454)	(25,666)	(25,171)	(25,325)
6. Mapato Yasiyo ya Riba	66,208	60,201	64,558	57,355	66,208	60,201	64,558	57,355
6.1 Faida (Hasara) Zikananoo ya Miamala ya Fedha za Wateja	7,076	12,399	7,148	12,363	7,076	12,399	7,148	12,363
6.2 Ada na Kamibheni	51,132	45,571	47,234	42,761	51,132	45,571	47,234	42,761
6.3 Gawio	-	-	2,176	-	-	-	2,176	-
6.3 Mapato Mengine	8,000	2,231	8,000	2,231	8,000	2,231	8,000	2,231
7. Gharama Zito za Riba	(131,810)	(113,497)	(127,982)	(109,313)	(131,810)	(113,497)	(127,982)	(109,313)
7.1 Miharara na Malipo	(74,847)	(54,285)	(72,793)	(72,793)	(74,847)	(54,285)	(72,793)	(72,793)
7.2 Ada na Kamibheni	(7,786)	(6,622)	(7,683)	(6,172)	(7,786)	(6,622)	(7,683)	(6,172)
7.3 Gharama Nyingine	(49,177)	(52,590)	(47,506)	(50,686)	(49,177)	(52,590)	(47,506)	(50,686)
8. Faida (Hasara) Halisi ya Uendeshaji	45,705	43,809	43,486	42,508	45,705	43,809	43,486	42,508
9. Tongo la Kodi ya Mapato	(13,291)	(13,112)	(12,380)	(12,753)	(13,291)	(13,112)	(12,380)	(12,753)
10. Faida (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	32,414	30,697	31,106	29,755	32,414	30,697	31,106	29,755
11. Mapato Mengine Yaliyojumuishwa	11,465	(12,288)	11,235	(11,893)	11,465	(12,288)	11,235	(11,893)
12. Jumla ya Faida (Hasara) Iliyozalimishika kwa mwaka	43,879	18,409	42,341	17,862	43,879	18,409	42,341	17,862
13. Idadi ya Wajalilwa	3,526	3,094	3,409	2,987	3,526	3,094	3,409	2,987
14. Mapato kwa Hisa	124	118	119	114	124	118	119	114
15. Idadi ya Matawi	243	237	240	234	243	237	240	234
BAAKHI YA WASHIBWA VYA UFANSI								
(i) Uwiano wa Faida Halisi ya Kodi na Wastani wa Mali	2.8%	2.9%	2.8%	2.9%	2.8%	2.9%	2.8%	2.9%
(ii) Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wenehisa	14.4%	15.7%	14.2%	15.6%	14.4%	15.7%	14.2%	15.6%
(iii) Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi	63.5%	62.0%	63.7%	61.7%	63.5%	62.0%	63.7%	61.7%
(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali	10.6%	10.1%	10.7%	10.6%	10.6%	10.1%	10.7%	10.6%

BAAKHI YA MAELEZO KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA TAREHE 31 MACHI 2020
 Katika kuandaa taarifa hizi za fedha, sera za uandaji na zebichi zilizozalimishika wakati wa uandaji wa Taarifa za Fedha zilizokupitwa za mwaka uliopita

Mr. Abdulmajid M. Nkaka : Mkurugenzi Mwandaji
Mr. Frederick B. Nkakanabo : Mkuu wa Fedha
Mr. Geoffrey Sijalla : Mkurugenzi wa Ulagaji wa Mabenzi
 Sisi, sikuotevye hapo chini, wajumuji wa Bodi ya Wakurugenzi, tunazibishisha uashiri wa taarifa za hapo jua tunatambua kwamba tunazitambua taarifa hizi, na kwa usawa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kufuata na Wawazao vya Kimsingi vya Uendeshaji wa Taarifa za Fedha na mtakwaa ya Sheria ya Benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2006, na zinaonekana hali halisi.

Dr. Ally H. Lasy : Mwenyekiti wa Bodi
Mr. Hosen E. Kashimba : Mjumuje wa Bodi
 Tarehe: 29 Aprili, 2020
 Mengineyo: Benki ilizotwa faini ya shilingi milioni 12 na Benki Kuu kwa kutofuata masharti ya waraka wa fedha za kigeni.

TAARIFA YA MTRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA - 31 MACHI 2020	(Kiasi kwa Shilingi Milioni)							
	Group		Bank		Group		Bank	
	Robo mwaka ya sasa 31/03/2020	Robo mwaka iliyopita 31/03/2019	Robo mwaka ya sasa 31/03/2020	Robo mwaka iliyopita 31/03/2019	Mwaka wa Sasa 31/03/2020	Mwaka Uliopita 31/03/2019	Mwaka wa Sasa 31/03/2020	Mwaka Uliopita 31/03/2019
I. Mtririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:								
Mapato (Hasara) Halisi	40,999	45,097	40,949	41,459	174,685	99,117	174,938	103,791
Marekebishi kwa Ajili ya:								
- Hasara katika Mali	32,931	47,963	30,995	47,022	166,488	167,823	163,138	165,890
- Badiliko halisi katika Mikopo	(130,939)	(78,475)	(141,137)	(72,353)	133,768	71,728	128,593	75,721
- Mabadiliko halisi katika Amana	(372)	-	(346)	-	1,881	736	(362)	885
- Mabadiliko halisi katika Amana za Muda Mfupi Zilizotolewa	339,002	(127,666)	334,428	(143,422)	540,688	322,161	472,960	309,361
- Mabadiliko halisi katika Amana za Muda Mfupi Zilizotolewa	22,607	5,390	(11,278)	26,765	(91,459)	(69,476)	(17,943)	(62,676)
- Mabadiliko halisi katika Dhima Nyingine	79,689	(21,950)	5,966	28,407	12,550	1,212	8,791	(7,187)
- Kodi iliyotolewa	(221,405)	(27,077)	(136,320)	(16,752)	(79,230)	(57,205)	(78,759)	(55,775)
- Mengineyo (bainishi)	(11,616)	(11,667)	(11,549)	(11,575)	(49,024)	(43,703)	(48,871)	(42,937)
- Mengineyo (bainishi)	(167,279)	-	(170,142)	-	(551,138)	(491,586)	(538,028)	(478,441)
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za Uendeshaji	(16,833)	(168,385)	(158,434)	(100,449)	261,940	805	264,457	6,632
II. Mtririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji:								
Gawio lililopewa	-	-	-	-	-	-	-	-
Uzunzi wa Mali za Kudumu	9,590	(11,676)	9,618	(11,586)	(36,195)	(92,542)	(35,711)	(91,708)
Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	1,691	-	2,701	-	1,184	233	1,037	126
Uzunzi wa Amana Zilizohughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-	(881)	(13,459)	(759)	(13,269)
Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zilizohughulikiwa na Mawakala	699	(1,474)	786	(1,474)	(6,118)	(121)	(4,022)	(1,211)
Mengineyo (bainishi)	11,980	(13,150)	13,105	(13,062)	(40,210)	(105,889)	(39,440)	(104,972)
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za Uwekezaji	(19,652)	(89,318)	(10,235)	(98,480)	(178,285)	(259,758)	(178,285)	(260,473)
III. Mtririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha:								
Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	(65,661)	(18,454)	(65,661)	(18,454)	(157,390)	(247,461)	(157,390)	(247,461)
Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	(764)	(306)	(764)	(306)	(20,895)	(13,012)	(20,895)	(13,012)
Gawio lililopewa kwa Fedha Tadiwa	46,773	(70,558)	56,190	(79,720)	703,651	1,068,492	690,723	1,047,537
Mabadiliko halisi katika Madeni Mengine	-	-	-	-	715	-	-	-
Mengineyo (bainishi)	(19,652)	(89,318)	(10,235)	(98,480)	(178,285)	(259,758)	(178,285)	(260,473)
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za Kifedha	(77,127)	(79,720)	(77,127)	(79,720)	(77,127)	(79,720)	(77,127)	(79,720)
IV. Fedha Tadiwa na Mali Zinaozalimishika na Fedha Tadiwa								
Ongezeko/Punguzo Halisi Katika Fedha Tadiwa na Mali Zinaozalimishika na Fedha Tadiwa	(24,505)	(270,854)	(155,565)	(211,991)	43,447	(364,841)	46,693	(356,814)
Fedha Tadiwa na Mwanuzi mwa Robo Mwaka/Mwaka	795,762	1,066,616	931,634	1,143,623	703,651	1,068,492	690,723	1,047,537
Fedha Tadiwa Mwishoni mwa Robo mwaka/Mwaka	771,257	795,762	776,069	931,634	747,098	703,651	737,416	690,723

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA - 31 MACHI 2020	(Kiasi kwa Shilingi Milioni						
---	-----------------------------	--	--	--	--	--	--

MINIMUM DISCLOSURE OF BANK CHARGES AND FEES

TRANSACTION	SAVINGS ACCOUNT	CURRENT ACCOUNT
Required minimum opening balance	100,000	100,000
Monthly service fee	Corporate 17,700	Corporate 17,700 Personal/SME 15,340
Electronic statement	Free	Free
Adhoc statement	1,999 Per Month	1,999 Per Month
Withdrawal charges	6,000	6,000
Cash deposit charge	Free	Free
Issuance of TemboCard	-	-
Closing account	23,600	23,600
Periodic schedule statement	Free	Free
E-statement monthly	Free	Free
Cheque book (per leaf)	500	500
Dishonoured cheque	1.2% min 177,000 max	1.2% min 177,000 max
Cash payment to 3rd party (if there is no cheque list)	354,000 2,360	354,000 2,360
Bulk cash deposit (for small denomination)	0.24% min 2,360	0.24% min 2,360
Stop payment order (for already issued cheque)	1.2% min 59,000, max 354,000	1.2% min 59,000, max 354,000
Standing orders (within the same bank)	Free	Free
Salary handling	3,540	3,540
TRA collection	Free	Free

EFT	AMOUNT (TZS)
Outward transfers	1,950
Inward transfers	4,720

TISS	AMOUNT (TZS)
Outward transfers	11,800
Inward transfers	FREE

ATM TRANSACTION	AMOUNT (TZS)
(a) International cards	
Issue of TemboCard (faulty)	FREE
Replacement of TemboCard (lost)	23,600
(b) ATM Withdrawals	
Within the same bank (on us)	1,200
To other banks ATM (on others)	3,540
ATM ministatement	299

INTERNET BANKING	AMOUNT (TZS)
Balance Inquiry	FREE
Payments	FREE
Fund transfer	899

SIMBANKING	AMOUNT (TZS)
Balance Inquiry	400
Transfer to own account	699
Transfer to third party	829
Mini statement	295
Top up	FREE
Bills Payment	FREE

Transfer to MNO's	AMOUNT (TZS)
5,000 - 10,000	1,500
10,001 - 30,000	2,600
30,001 - 100,000	3,500
200,001 - 500,000	4,500
500,001 - 1,000,000	4,600

RATES	
Deposits upto TZS 1 Billion	
3 Months	1.5% - 3.5%
6 Months	2% - 4%
9 Months	2.5% - 4.5%
12 Months	3% - 5%
24 Months	4% - 5%
36 Months (Thamani)	5%
Prime lending rate (Declining)	19%

POPOTE INATIKI

Your bank, your choice! Transactions at your convenience

CRDB BANK
The bank that listens

CITIBANK TANZANIA LIMITED

Tanzu ya Citigroup, Kampuni iliyoshirikishwa nchini Marekani

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31 MACHI 2020
(Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo Mwaka ya Mwaka wa sasa 31-Mar-20	Robo Mwaka uliopita 31-Dec-19
A. MALI		
1 Fedha Taslimu	4,441	4,614
2 Salo Katika Benki Kuu ya Tanzania	125,659	66,358
3 Uwekezaji Katika Amana za Serikali	157,226	155,732
4 Salo Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	414,913	307,593
5 Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	268	413
6 Miamala Baina ya Matawi	0	0
7 Bili Zilizotakiwa	7,869	8,808
8 Dhima za Wateja Zilizokubalika	33,081	15,380
9 Mikopo /Nyotolewa kwa Benki Nyingine	0	0
10 Uwekezaji Katika Amana Nyingine	0	0
11 Mikopo Halisi Iyoyop	334,990	293,435
12 Mali Nyingine	7,513	7,728
13 Uwekezaji wa Hisa	0	0
14 Akaunti za udhamini	0	0
15 Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	8,111	8,182
16 JUMLA YA MALI	1,094,071	868,243
B. DHIMA		
17 Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	32,045	53,534
18 Amana za Wateja	903,691	675,168
19 Dhamana ya Malipo kwa Fedha Taslimu	0	0
20 Amana Maatumu	7,552	7,507
21 Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	0	0
22 Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	2,809	3,058
23 Limbiko la Kodi na Gharama Zilizakozipwa	3,512	3,933
24 Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na	33,106	15,400
25 Miamala Iliyoshughulikiwa Baina ya Matawi	0	0
26 Mapato yaliyogingia ya Kipindi Kijicho na Tozo Nyingine	530	636
27 Dhima Nyingine	15,069	5,141
28 Macheni	0	0
29 JUMLA YA DHIMA	998,114	764,375
30 MALI/(DHIMA) HALISI	95,957	103,868
C. FEDHA ZA WANAHISA		
31 - Mtaji wa Hisa Uliolipwa	9,660	9,660
32 - Akiba ya Mtaji	0	0
33 - Mapato Yaliyobakizwa	82,441	82,441
34 - Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	2,000	10,170
35 - Akaunti Nyingine za Mtaji	1,856	1,597
36 - Stahiki ya Wenyehisa Chache	0	0
37 JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA	95,957	103,868
38 Dhima Zisizo Dhahiri	133,217	146,617
39 Mikopo Chechefu	0	0
40 Tongo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	789	799
41 Mali Nyingine Chechefu	0	0
D. BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA		
(i) Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	8.8%	12.0%
(ii) Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	0.0%	0.0%
(iii) Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	35.5%	39.3%
(iv) Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	30.6%	33.8%
(v) Uwiano wa Mali Zinazozalishwa na Jumla ya Mali	82.9%	87.2%
(vi) Ongezeko la Amana	22.0%	6.4%
(vii) Ongezeko la Mali	20.6%	5.8%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31 MACHI 2020
(Kiasi kwa shilingi milioni)

(Kiasi kwa shilingi milioni)	Robo ya Mwaka sasa 31-Mar-20	Robo ya mwaka Linganihi (Mwaka Uliopita) 31-Dec-19	Limbiko la Mwaka sasa 31-Mar-20	Limbiko la Mwaka Linganihi (Mwaka Uliopita) 31-Dec-19
1 Mapato ya Riba	9,242	8,338	9,242	8,338
2 Gharama za Riba	(3,063)	(2,199)	(3,063)	(2,199)
3 Mapato Halisi ya Riba	6,179	6,139	6,179	6,139
4 Madeni Vya Yaliyotawana	0	0	0	0
5 Punguzo/Ongezeko la tongo katika Mikopo	10	150	10	150
6 Mapato Yasiyo ya Riba:	3,311	5,326	3,311	5,326
6.1 Faida (Hasara) Zikanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	1,960	3,619	1,960	3,619
6.2 Ada na Kamisheni	1,351	1,707	1,351	1,707
6.3 Gawio	0	0	0	0
6.4 Mapato Mengine	0	0	0	0
7 Gharama Zisizo za Riba:	(6,191)	(5,758)	(6,191)	(5,758)
7.1 Mashahara na Malipo	(1,991)	(2,412)	(1,991)	(2,412)
7.2 Ada na Kamisheni	0	0	0	0
7.3 Gharama Nyingine	(4,199)	(3,346)	(4,199)	(3,346)
8 Faida (Hasara) ya Uendeshaji	3,309	5,857	3,309	5,857
9 Tongo la Kodi ya Mapato	(1,309)	(1,737)	(1,309)	(1,737)
10 Faida (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	2,000	4,120	2,000	4,120
11 Mapato Mengine Yaliyojumuishwa Mapato ambayo hayajakamilika	370	(449)	370	(449)
Tongo la Kodi ya mapato ambayo hayajakamilika	(111)	135	(111)	135
Mapato mengine baada ya kodi ya mapato	259	(314)	259	(314)
12 Jumla ya Faida (Hasara) Iyoyojumuishwa	2,259	3,806	2,259	3,806
13 Idadi ya Wajawia	44	44	44	44
14 Mapato kwa Hisa	199,958	411,094	199,958	411,094
15 Idadi ya Matawi	1	1	1	1
D. BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
(i) Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	0.8%	1.8%	0.8%	1.8%
(ii) Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	7.8%	15.9%	7.8%	15.9%
(iii) Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi	49.3%	42.1%	49.3%	42.1%
(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinazozalishwa	5.2%	6.9%	5.2%	6.9%

Katika kuanda taarifa za hizi za fedha, sera za uandaji ni zilizo zilizotumika wakati wa uandaji wa Taarifa za Fedha zilizokaguliwa za mwaka uliopita

Imesainiwa na:	Date:
Geofrey Mchangila (Olisa Mtendaji Mkuu)	29 April 2020
Iddi Msonga (Mkuu wa Fedha)	29 April 2020
Godwin Rutashobya (Mkaguzi Mkuu wa Ndani)	29 April 2020
Emilian Busara	29 April 2020
Yande Panya	29 April 2020

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA 31 MACHI 2020
(Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo Mwaka ya sasa 31-Mar-20	Robo Mwaka Iyoyopita 31-Dec-19	Limbiko la Mwaka sasa 31-Mar-20	Limbiko la Mwaka Linganihi (Mwaka Uliopita) 31-Dec-19
I. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:				
Mapato (Hasara) Halisi	3,309	2,030	3,309	5,857
Marekebilio kwa Ajili ya:				
-Hasara Katika Mali	278	538	278	42
-Mabadiliko Halisi Katika Mikopo	(41,555)	(18,577)	(41,555)	(79,373)
-Faida/Hasara Kwamba Muzo ya Mali	0	0	0	0
-Mabadiliko Halisi Katika Amana	207,035	48,390	207,035	(63,639)
-Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mfupi	0	0	0	0
-Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	(16,534)	258	(16,534)	(14,572)
-Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	(16,866)	6,639	(16,866)	12,889
-Kodi Iliyolipwa	(1,102)	(276)	(1,102)	(1,445)
-Mengineyo	0	0	0	0
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	167,633	39,093	167,633	(140,241)
II. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji:				
Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	0	0	0	0
Ununuzi wa Mali za Kudumu	(207)	(8,095)	(207)	(2)
Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	0	0	0	0
Ununuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	(1,123)	(3,303)	(1,123)	16,151
Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	0	0	0	0
Mengineyo	0	0	0	0
Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	(1,330)	(11,398)	(1,330)	16,149
III. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha:				
Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	0	0	0	0
Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	0	0	0	0
Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	0	0	0	0
Gawio Lilitalipwa kwa Fedha Taslimu	0	0	0	0
Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	0	0	0	0
Mengineyo	0	0	0	0
Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Kifedha	0	0	0	0
IV. Fedha Taslimu na Mali Zinazozalishwa na Fedha Taslimu:				
Ongezeko / Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na Mali Zinazozalishwa na Fedha Taslimu	166,303	27,604	166,303	(124,092)
Fedha na Mali Zinazozalishwa na Fedha Taslimu Mwanuzi mwa Robo Mwaka/Mwaka	166,303	27,604	166,303	(124,092)
Fedha na Mali Zinazozalishwa na Fedha Taslimu Mwishoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	378,979	351,375	378,979	541,721
Robo Mwaka/Mwaka	545,282	378,979	545,282	417,629

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA 31 MACHI 2020
(Kiasi kwa shilingi milioni)

	Mtaji wa Hisa	Malipo juu ya bel ya hisa	Mapato Yaliyobakizwa	Zida ya Kisheria	Tengo la Zida ya Jumla	Mengineyo	Jumla
Mwaka wa sasa	9,660	0	92,611	0	0	1,597	103,868
Salio la mwanzo wa mwaka	0	0	0	0	0	0	0
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	0	0	2,000	0	0	0	2,000
Mapato mengine yaliyojumuishwa	0	0	0	0	0	259	259
Miamala na wanahisa	0	0	0	0	0	0	0
Gawio lilitalipwa/italikalipwa	0	0	(10,170)	0	0	0	(10,170)
Zida ya Kisheria	0	0	0	0	0	0	0
Tengo la Zida ya Jumla	0	0	0	0	0	0	0
Mengineyo	0	0	0	0	0	0	0
Salio la mwisho wa mwaka	9,660	0	84,441	0	0	1,856	95,957
Mwaka Uliopita							
Salio la mwanzo wa mwaka	9,660	0	92,054	0	2,387	1,148	105,249
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	0	0	4,120	0	0	0	4,120
Mapato mengine yaliyojumuishwa	0	0	0	0	0	(315)	(315)
Miamala na wanahisa	0	0	0	0	0	0	0
Gawio lilitalipwa/italikalipwa	0	0	(12,061)	0	0	0	(12,061)
Zida ya Kisheria	0	0	(1,428)	0	1,428	0	0
Tengo la Zida ya Jumla	0	0	0	0	0	0	0
Mengineyo	0	0	0	0	0	0	0
Salio la mwisho wa mwaka	9,660	0	82,685	0	3,815	833	96,993

CHARGES AND FEES- CITIBANK TANZANIA LIMITED

1.0 Current Accounts	CHARGE/FEE-LCY	CHARGE/FEE-FCY	4.0 Foreign Exchange Transactions	CHARGE/FEE-LCY	CHARGE/FEE-FCY	6.0 Trade Finance	CHARGE/FEE
(a) Required minimum opening balance	Waived	Waived	(a) Purchase/sale of TCs transaction over the counter	NA	NA	Documentary Collections	
(b) Monthly service fee (breakdown per customer type)	TZS 20,000	USD \$20	(b) Purchase of foreign cheque	NA	NA	Imports	Handling: \$130, Acceptance \$65, Telex: 0.325% minimum \$98 and maximum \$650
(c) Cheque withdrawal over the counter	TZS 4,000	US\$ 5.00	(c) Sale/purchase of cash passport	NA	NA	Exports	All in fee: \$100 (\$50 courier and \$50 handling) per set of documents
(d) Fees per ATM withdrawal	N/A	N/A	(d) Telegraphic transfer			Imports Letters of Credits	
(e) ATM mini statement	N/A	N/A	-Inward Telegraphic Transfers (FTIN)	US\$ 30	US\$ 30	Opening fees	LC Issuance - 0.5% per quarter Min, \$325
(f) Interim statement per page	TZS 7,000	US\$ 5.00	-Outward International TT / Electronic (ROCT)	0.25% of transfer, Min US\$ 60.00 and Max US \$ 500.00	0.25% of transfer, Min US\$ 60.00 and Max US \$ 500.00	Handling fees	US\$ 130
(g) Periodic scheduled statement	Waived	Waived	(e) Telex/SWIFT	NA	NA	Amendment Fees	Simple amendment \$100, extension 0.5% per quarter if it extends to other quarter (s)
(h) Cheque book	TZS 35,000 (100 leaves)	US\$ 35 (100 leaves)	(f) Transfer from foreign currency denominated account to local current	NA	NA	Confirmation fees	Confirmation 0.39% per quarter Min, EUR 390 per quarter
(i) Dishonoured cheque	TZS 52,000	US\$ 50	5.0 Personal Loans			Risk margin on Acceptance	0.25% per Quarter or part thereof
(j) Special clearance	TZS 60,000	US\$ 60	(a) Processing/Arrangement/Appraisal fee	NA	NA	Other Bank LC re-issuance	0.1% per Quarter, min. \$200
(k) Counter cheque	TZS 2,500 per leaf	US\$ 2 per leaf	(i) Personal loans	NA	NA	Bi's Availization (Pour Aval)	0.5% per Quarter or part thereof
(l) Stop Payment	TZS 30,000	US\$ 30	(ii) Overdrafts	NA	NA	Exports Letters of Credits	
(m) Standing order	EFT: TZS 5,000 TZS TISS: TZS 10,000	EFT: TZS 5,000 TZS TISS: TZS 10,000	(iii) Mortgage finance	NA	NA	Handling fees	\$500
(n) Balance enquiry	Waived	Waived	(iv) Asset finance	NA	NA	Courier	\$100
(o) New ATM card issuance	N/A	N/A	(b) Unpaid loan instalment	NA	NA	Confirmation fees	0.25% per Quarter or part thereof
(p) ATM card renewal or replacement	N/A	N/A	(c) Early repayment	NA	NA	Negotiation fees	0.1% Min, \$1000
(q) Overdrawn account interest charge	3.96%-17.3%	1.75%-6.00%	(d) Valuation fees	NA	NA	Liquidity financing	
(r) Unarranged overdraft	23.00%	14%	(e) Other	NA	NA	Suppliers finance	Prevailing market rates and negotiable based on riskness of the transaction
(s) Interbank transfer	Waived	Waived	Additional Disclosures			Accounts Receivable Finance	Prevailing market rates and negotiable based on riskness of the transaction
(t) Bill payments through ATM	NA	NA	1 Deposit Rates	LCY	FCY	Guarantees and Standby Letters of Credits	
(u) Deposit fee	US \$20 and below: 3% of deposited amount TZS 1,000 and below: 0.3% of deposited amount Coins: 3% of the deposited amount minimum TZS 10,000	US \$20 and below: 3% of deposited amount TZS 1,000 and below: 0.3% of deposited amount Coins: 3% of the deposited amount minimum TZS 10,000	-Current Account Deposits	0%-5.00%	0%-1.61%	SBLC	0.5% per Quarter or part thereof
(v) Other (please specify)	N/A	N/A	-Time Deposits			Bid Bonds	0.5% per Quarter or part thereof
(w) BRELA Search fees, Per search	TZS 30,000	US\$ 15	(a) 1 - Months	2.78% -2.98%	0.89%-0.99%	Performance Bond	0.5% per Quarter or part thereof
(x) Foreign Loan Registration fees (DRN)	US\$ 700	US\$ 700	(b) 3 - Months	3.18% -3.48%	1.25%-1.39%	Maintenance Bond	0.5% per Quarter or part thereof

Uoneshaji wa taarifa za fedha kwa umma

Imetolewa Chini ya Kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

Waraka mizania kwa tarehe 31 Machi 2020 (kiasi kwa shilingi milioni)

A. Mali	Robo ya mwaka wa sasa 31/03/2020	Robo ya mwaka uliyopita 31/12/2019
1. Fedha Taslimu	21,565	25,996
2. Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	62,838	65,650
3. Uwekezaji katika amana za serikali	170,123	151,218
4. Salio katika benki nyingine na taasisi za fedha	119,680	191,791
5. Hundi na miamala ya kushughulikiwa	716	720
6. Miamala baina ya matawi	-	-
7. Bili Zilizoafikiwa	-	-
8. Dhima za wateja zilizokubalika	35,993	53,065
9. Mikopo Iliyotolewa kwa benki nyingine	-	-
10. Uwekezaji katika amana nyingine	2,000	2,000
11. Mikopo halisi iliyopo	476,719	465,899
12. Mali nyingine	30,099	34,343
13. Uwekezaji wa hisa	-	-
14. Akaunti za udhamini	-	-
15. Mali zisizohamishika, mitambo na vifaa	20,569	18,813
16. Jumla ya mali	940,300	1,009,496

B: Dhima	Robo ya mwaka wa sasa 31/03/2020	Robo ya mwaka uliyopita 31/12/2019
17. Amana za benki nyingine na taasisi za fedha	35,800	51,296
18. Amana za wateja	658,812	691,892
19. Dhamana ya malipo kwa fedha taslimu	38,291	41,305
20. Amana maalumu	-	-
21. Maagizo ya malipo/fedha za kuhamisha	-	-
22. Hundi na hawala za kibenki zilizotolewa	8	21
23. Limbiko la kodi na gharama zitakazolipwa	2,981	3,603
24. Dhima la tozo kwa ajili ya usuluhishi	-	-
Baina ya benki na mteja	35,993	53,065
25. Miamala isiyoshughulikiwa baina ya matawi	-	-
26. Mapato yaliyoingia ya kipindi kijacho na tozo	-	-
Nyingine zitakazolipwa baadae	2,315	2,517
27. Dhima nyingine	19,814	20,355
28. Madeni	22,182	22,173
29. Jumla ya dhima	816,195	886,227
30. Mali/(dhima) halisi (16 minus 29)	124,105	123,269

C. Fedha za wanahisa	Robo ya mwaka wa sasa 31/03/2020	Robo ya mwaka uliyopita 31/12/2019
31. Mtaji wa hisa uliolipwa	92,432	92,432
32. Akiba ya mtaji	76	76
33. Mapato yaliyobakizwa	405	(9,210)
34. Faida/(hasara) ya kipindi husika	2,304	9,616
35. Akaunti nyingine za mtaji	28,887	30,355
36. Stahiki ya wenye hisa chache	-	-
37. Jumla ya fedha za wanahisa	124,105	123,269
38. Dhima zisizo dhahiri	131,509	119,852
39. Mikopo chechefu	18,131	18,066
40. Tengo kwa ajili ya mikopo chechefu	21,362	21,680
41. Mali nyingine chechefu	-	-

D. Baadhi ya viashirio vya hali ya kifedha	Robo ya mwaka wa sasa 31/03/2020	Robo ya mwaka uliyopita 31/12/2019
(i) Uwiano wa fedha za wanahisa na jumla ya mali	12.7%	12.2%
(ii) Uwiano wa mikopo chechefu na jumla ya mikopo ghafi	3.9%	3.7%
(iii) Uwiano wa mikopo ghafi na jumla ya amana	69.6%	66.5%
(iv) Uwiano wa mikopo halisi na jumla ya mali halisi	48.9%	46.2%
(v) Uwiano wa mali zinazozalisha na jumla ya mali	78.6%	78.5%
(vi) Ongezeko la amana	-4.9%	8.5%
(vii) Ongezeko la mali	2.3%	1.4%

Taarifa ya mabadiliko ya mtaji kwa kipindi kinachoshia 31 Machi 2020 (kiasi kwa shilingi milioni)	Mtaji wa hisa	Malipo juu ya bei ya hisa	Mapato yaliyobakizwa	Ziada ya kisheria	Tengo la ziada ya jumla	Mengineyo	Jumla
Mwaka wa sasa Salio la mwanzo wa mwaka (1-Jan-20)	122,432	76	405	-	-	355	123,269
Faida / (hasara) halisi baada ya kodi ya mapato	-	-	2,304	-	-	-	2,304
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	(1,468)	(1,468)
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	-	-	-	-	-
Tengo la ziada ya jumla	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka (31-Machi-20)	122,432	76	2,709	-	-	(1,113)	124,105
Mwaka uliopita salio la mwanzo wa mwaka (1-Jan-19)	115,270	76	(12,815)	-	4,559	138.6	107,228
Faida / (hasara) halisi baada ya kodi ya mapato	-	-	2,804	-	-	-	2,804
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	(511)	(511)
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya kisheria	-	-	-	-	-	-	-
Tengo la ziada ya jumla	-	-	(478)	-	-	-	(478)
Mengineyo	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka (31-Machi-19)	115,270	76	(10,489)	-	4,559	(372)	109,044

Baadhi ya maelezo kwa robo mwaka inayoishia 31 Machi 2020	Jina na cheo	Sahihi	Tarehe
Katika kuandaa taarifa za hizi za fedha, sera za uandaaji ni zililizotelewa wakati wa uandaaji wa taarifa za fedha zilizokaguliwa za mwaka uliopita (kama kulikua na mabadiliko katika sera za uandaaji taarifa za fedha katika kipindi cha robo mwaka/mwaka wa sasa, mabadiliko yaelezwe kwa mujibu wa IAS 34 na IAS 8).			
Jina na cheo	Sahihi	Tarehe	
Abdi Mohamed	April 29, 2020	
Mkurugenzi Mtendaji			
Obedi Laiser	April 29, 2020	
Mkuu wa Fedha na Utawala			
George Binde	April 29, 2020	
Mkaguzi Mkuu wa Ndani			
Sisi, tulitajwa hapo chini, wajumbe wa bodi ya wakurugenzi, tunathibiti sha usahihi wa taarifa za hapo juu, tunatamka kwamba tumezithamini taarifa hizi, na kwa ueleva na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na viwango vya kimataifa vya uwasilishaji wa taarifa za fedha na matakwa ya sheria ya benki na taasisi za fedha ya mwaka 2006			
Jina na cheo	Sahihi	Tarehe	
Simon Mponji	April 29, 2020	
Mwenyekiti wa Bodi			
Dr. Suleiman Mohamed	April 29, 2020	
Mkurugenzi			

Taarifa ya mapato na matumizi kwa mwaka unaoishia 31 Machi 2020 (kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo ya mwaka wa sasa 31/03/2020	Robo ya mwaka uliyopita 31/03/2019	Limbikizo la mwaka wa sasa 31/03/2020	Limbikizo la mwaka uliyopita 31/03/2019
1. Mapato ya riba	18,301	18,093	18,301	18,093
2. Gharama za riba	(4,981)	(4,996)	(4,981)	(4,996)
3. Mapato halisi ya riba (1. kutoa 2)	13,320	13,098	13,320	13,098
4. Madeni viza yaliyofutwa	-	-	-	-
5. Punguzo/ongezeko la tengo katika mikopo	(105)	(2,012)	(105)	(2,012)
6. Mapato yasiyo ya riba	10,468	12,277	10,468	12,277
6.1 Faida / (hasara) zitokanazo na miamala ya fedha za kigeni	5,563	7,371	5,563	7,371
6.2 Ada na kamisheni	4,646	4,858	4,646	4,858
6.3 Gawio	-	-	-	-
6.4 Mapato mengine	259	48	259	48
7. Gharama zisizo za riba	(20,416)	(19,345)	(20,416)	(19,345)
7.1 Mishahara na mafao	(9,501)	(10,767)	(9,501)	(10,767)
7.2 Ada na kamisheni	(1,250)	(1,392)	(1,250)	(1,392)
7.3 Gharama nyingine	(9,664)	(7,185)	(9,664)	(7,185)
8. Faida / (hasara) ya uendeshaji	3,267	(4,018)	3,267	4,018
9. Tengo la Kodi ya mapato	(963)	(1,214)	(963)	(1,214)
10. Faida / (hasara) halisi baada ya kodi ya mapato	2,304	2,804	2,304	2,804
11. Mapato mengine yaliyojumuishwa (bainisha)	-	-	-	-
12. Jumla ya faida / (hasara) iliyojumuishwa kwa mwaka	2,304	2,804	2,304	2,804
13. Idadi ya waajiriwa	479	512	479	512
14. Mapato kwa hisa	2.5	3.3	2.5	3.3
15. Idadi ya matawi	15.0	15.0	15.0	15.0
Baadhi ya viashirio vya ufanisi				
i) Uwiano wa faida kabla ya kodi na wastani wa mali	1.3%	1.8%	1.3%	1.8%
ii) Uwiano wa faida baada ya kodi na wastani wa fedha za wanahisa	9.9%	14.4%	9.9%	14.4%
iii) Uwiano wa matumizi yasiyo ya riba na mapato ghafi	85.8%	76.2%	85.8%	76.2%
iv) Uwiano wa mapato halisi ya riba na wastani wa mali zinazozalisha	6.8%	7.3%	6.8%	7.3%

Taarifa ya mtiririko wa fedha kwa robo mwaka ulioishia 31 Machi 2020 (kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo ya mwaka wa sasa 31/03/2020	Robo ya mwaka uliyopita 31/12/2019	Limbikizo la mwaka wa sasa 31/03/2020	Limbikizo la mwaka uliyopita 31/03/2019
I. Mtiririko wa fedha kutokana na shughuli za uendeshaji				
Mapato/(hasara) halisi	3,267	17,147	3,267	4,018
Marekebesho kwa ajili ya	-	-	-	-
- Hasara katika mali	1,973	13,198	1,973	3,018
- Mabadiliko halisi katika mikopo	(10,924)	(12,106)	(10,924)	1,160
- Faida/hasara kwenye mauzo ya mali	(20)	-	-	-
- Mabadiliko halisi katika amana	(51,590)	(14,481)	(51,590)	(50,070)
- Mabadiliko halisi katika amana za muda mfupi zilizoafikiwa	(20,373)	(25,859)	(20,373)	(33,480)
- Mabadiliko halisi katika dhima nyingine	(19,404)	41,022	(19,404)	11,901
- Mabadiliko halisi katika mali nyingine	20,576	(39,527)	20,576	(4,974)
- Kodi iliyolipwa	-	(11,140)	-	(179)
- Mengineyo (mabadiliko halisi kwenye SMR)	2,054	3,702	2,054	(1,412)
- Fedha halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	(74,421)	(28,164)	(74,421)	(70,017)
II. Mtiririko wa fedha kutokana na shughuli za uwekezaji				
- Gawio lililopokewa	-	-	-	(47)
- Ununuzi wa mali za kudumu	(2,885)	(2,118)	(2,885)	(47)
- Mapato kutokana na mauzo ya mali za kudumu	-	76	-	-
- Ununuzi wa amana zisizoshughulikiwa na mawakala	-	(2000)	-	-
- Mapato kutokana na mauzo ya amana zisizoshughulikiwa na mawakala	-	-	-	-
- Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
shughuli za uwekezaji	(2,885)	(4,043)	(2,885)	(47)
III. Mtiririko wa fedha kutokana na shughuli za kifedha				
- Ulipaji wa madeni ya muda mrefu	-	-	-	-
- Mapato kutokana na utoaji wa madeni ya muda mrefu	-	7,000	-	-
- Mapato kutokana na utoaji wa mtaji wa hisa	-	7,162	-	-
- Gawio lililolipwa kwa fedha taslimu	-	-	-	-
- Mabadiliko halisi katika madeni mengine	-	-	-	-
- Mengineyo (bainisha)	-	14,162	-	-
- Fedha halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za kifedha a taslimu mwishoni mwa robo mwaka/mwaka	(77,306)	(18,044)	(77,306)	(70,065)
IV. Fedha taslimu na mali zinazofanana na fedha taslimu				
- Ongezeko / punguzo halisi katika fedha taslimu na mali zinazofanana na fedha taslimu	230,149	248,194	230,149	272,083
- Fedha na mali zinazofanana na fedha taslimu mwanzoni mwa robo mwaka/mwaka	-	-	-	-
- Fedha na mali zinazofanana na fedha taslimu mwishoni mwa robo	152,844	230,149	152,844	202,019

Made under Regulation 11
Minimum disclosures of charges and fees

Number	Item/Transaction	Item/Transaction Local Currency	Charge and fees as of 31st December Foreign Currency
1.0	Current Accounts		
	(a) Required minimum opening balance		
	i) Personal Banking/ Barclays Direct	TZS 20,000/ Salary amount	\$ 50/ £ 50/ EUR 50
	ii) Prestige	TZS 30,000/ Salary amount	\$ 50/ £ 50/ EUR 50
	iii) Premier (Relationship balance)	TZS 40,000,000	£ 30,000
	iv) Business Banking	TZS 250,000 to 1,000,000	USD 500; GBP 300 to USD 1,000; GBP 1,000; EUR 2,500
	v) Corporate	-	-
	(b) Monthly service fee (breakdown per product type)		
	i) Personal Banking/ Barclays Direct	Free to 9,000	\$ 14/ £ 11/ € 12.5
	ii) Prestige	TZS 7,000 - 20,000 depending on average monthly balance.	\$ 14/ £ 11/ € 12.5
	iii) Premier (Relationship balance)	TZS 40,000 balance ≤ TZS 80m; else free	TZS 40,000 balance ≤ £ 30k; else free
	iv) Business Banking	TZS 12,000 to 26,200 free for above TZS 300M	USD/GBP/EUR 12 to USD 26.2;
	v) Corporate	-	GBP 20.0; EUR 26.2; free for above TZS 300M
	(c) Cheque withdrawal over the counter		
	i) Personal Banking	TZS 3,500 for amounts up to TZS 25min, else 0.12% of value max TZS 100,000	1.18% of the value, min \$/£/€6
	ii) Prestige	TZS 2,700-TZS 4,000	8% of the value, min \$/£/€6
	iii) Premier (Relationship balance)	Free	Free
	iv) Business Banking	TZS 2,600 for amounts up to 25million, 0.12% for amounts exceeding TZS 25million; max TZS 120,000.00	1.2% up to USD 20,000; GBP 20,000; EUR 20,000, 2.3% above USD 20,000; GBP 20,000; EUR 20,000, Minimum USD 20; GBP 10; EUR 20
	v) Corporate	-	-
	(d) Fees per ATM withdrawal		
	Local	TZS 2,500	\$ 1.38
	International	TZS 6,500	\$ 2.5
	(e) ATM mini statement		
	Off us	TZS 2,500	N/A
	On us	TZS 700	N/A
	(f) Interim statement per page		
	Retail	TZS 2,500	\$2/ £ N/A/ € N/A
	Business Banking	Free	Free
	Corporate	-	-
	(g) Periodic scheduled statement		
	Retail	N/A	N/A
	Business Banking	TZS 500	\$0.3/ £ N/A/ € N/A
	Corporate	-	-
	(h) Cheque book		
	Retail	TZS 500	\$0.3/ £ N/A/ € N/A
	Business Banking	-	-
	Corporate	-	-
	(i) Dishonoured cheque		
	Retail	TZS 65,000	\$ 50/ £ N/A/ € N/A
	Business Banking	1.2% of value, min TZS 120,000; max TZS 360,000	USD 120; GBP 65; max USD 360; GBP 180; EUR equivalent
	Corporate	-	-
	(j) Special clearance		
	Retail	N/A	\$ N/A
	Business Banking	TZS 25,000	USD 25; GBP 13 EUR 22.2
	Corporate	-	-
	(k) Counter cheque		
	Retail	N/A	N/A
	Business Banking	TZS 46,000	\$ 30/ £ N/A/ € N/A
	Corporate	TZS 30,000/ TZS 25,000	USD 30; GBP 25; EUR equivalent/USD 25; GBP 16; EUR equivalent
	(l) Standing order		
	Retail	-	-
	Business Banking	Commercial (Other banks) TZS 25,000 (Other banks) TZS 25,000	USD 25; GBP 15 USD 25; GBP 15
	Corporate	Enter, Relationship Enter, Portfolio	USD 25; GBP 15 USD 25; GBP 15
	(m) Balance enquiry		
	Retail	TZS 2,500	TZS 2,500
	Business Banking	N/A	N/A
	Corporate	N/A	N/A
	(n) Annual Card Fee		
	Retail	TZS 6,000 OR Eqv. in USD	N/A
	Business Banking	TZS 15,000	\$ 10
	(o) Overdrawn account interest charge (indicate costs for different card types)		
	Retail	35% ,Min TZS 8,000 to 20,000	Interest at 35%
	Business Banking	Interest at 35%	Interest at 35%
	Corporate	-	-
	(r) Unarranged overdraft		
	(s) Interbank transfer		
	i) Inward telegraphic transfers	0.3% of value min USD 12,max USD 100	0.3% of value min USD 12,max USD 100
	ii) Outward telegraphic transfers-beneficiary/applicant	0.3% of value min USD 15,max USD 200	0.3% of value min USD 15,max USD 200
	iii) Foreign bank draft	0.3% of value min USD 40,max USD 265	0.3% of value min USD 40,max USD 265
	iv) Inward transfers (Local)	Free	Free
	v) Outward transfers (TBS)	TZS 11800	Equivalent TZS 11800
	Business Banking/ Corporate	USD 12; GBP 6; EUR 12	USD 12; GBP 6; EUR 12
	ii) Inward telegraphic transfers	560 flat fee for value up to \$10,000, else 0.25% of value min \$60 min; \$280 max; GBP EUR equivalent	560 flat fee for value up to \$10,000, else 0.25% of value min \$60 min; \$280 max; GBP EUR equivalent
	iii) Outward telegraphic transfers-beneficiary/applicant	560 flat fee for value up to \$10,000, else 0.25% of value min \$60 min; \$280 max; GBP EUR equivalent	560 flat fee for value up to \$10,000, else 0.25% of value min \$60 min; \$280 max; GBP EUR equivalent
	iv) Foreign bank draft	560 flat fee for value up to \$10,000, else 0.25% of value min \$60 min; \$280 max; GBP EUR equivalent	560 flat fee for value up to \$10,000, else 0.25% of value min \$60 min; \$280 max; GBP EUR equivalent
	Corporate	-	-
	ii) Foreign bank draft	0.28% of value, USD 85min; USD 280 max; GBP equivalent	0.28% of value, USD 85min; USD 280 max; GBP equivalent
	Business Banking/ Commercial	0.28% of value, USD 85min; USD 280 max; GBP equivalent	0.28% of value, USD 85min; USD 280 max; GBP equivalent
	Corporate	-	-
	ii) Foreign bank draft	0.28% of value, USD 85min; USD 280 max; GBP equivalent	0.28% of value, USD 85min; USD 280 max; GBP equivalent
	Business Banking/ Commercial	-	-
	Corporate	-	-
	ii) Inward transfers	Free	Free
	v) Outward transfers (TBS)	TZS 11800	TZS 11800
	(t) Bill payments through ATM		
	Retail	Free	Free
	Business Banking/Corporate	Free	Free
	(u) Deposit fee (Counter)		
	Retail	0.3% of value for any amount above TZS 1,00M, min TZS 100,000	0.3% of value for any amount above USD/EUR/GBP 10,000 max USD/EUR/GBP 55
	Business Banking/Corporate	Free	Free
	(v) Other (Counter withdrawal fees)		
	i) Personal Banking/Barclays Direct	TZS 4,000 for amounts up to 25M, else 0.12% for amounts exceeding 25M(max 200,000)	1.18% of value min \$6/£6/EUR 6
	ii) Prestige	TZS4000 for transaction amount below TZS 2M	1.18% of value min \$6/£6/EUR 6
	iii) Premier	1% of the amount that exceed USD/GBP/EUR 10,000	-
	iv) Business Banking	-	-
	v) Corporate	-	-
2.0	Savings Accounts (Disclose for product specific types)		
	(a) Required minimum opening balance		
	i) Personal Banking	TZS 20,000	N/A
	ii) Prestige / Bonus Saving	TZS 30,000	N/A
	iii) Premier (Relationship balance)	Minimum relationship balance of TZS 80M	N/A
	(b) Monthly service fee		
	i) Personal Banking	Free to TZS 7,000 depends on the average balance	N/A
	ii) Prestige / Bonus Saving	Free to TZS 7,000 depends on the average balance	N/A
	iii) Premier (Relationship balance)	-	-
	(c) Interim statement		
	Retail	TZS 2,500	TZS 2,500
	Business Banking/ Corporate	TZS 26,000	TZS 26,000
3.0	Electronic Banking		
	(a) Internet banking monthly fee		
	Retail	N/A	N/A
	Business Banking/ Corporate	TZS 23,000 (Business Banking)	N/A
	(b) Internet transfers		
	Retail	Free on-us accounts	Free
	Business Banking/ Corporate	-	-
	(c) SMS Banking		
	Retail	Free	Free
	Business Banking/ Corporate	-	-
	(d) Wallet to bank transfer		
	Retail	TZS 1,000	N/A
	Business Banking/ Corporate	TZS 1,200 to TZS 2,300	N/A
	(e) Other (Mobile wallet transfer fees)		
	Retail	TZS 1,200 to TZS 2,300	N/A
	Business Banking/ Corporate	-	-
4.0	Foreign Exchange Transaction		
	(a) Purchase/sale of TCs transactions over the counter		
	i) Personal Banking	N/A	N/A
	ii) Business Banking	N/A	N/A
	iii) Corporate	N/A	N/A
	(b) Purchase of foreign cheque		
	Retail	N/A	N/A
	Business Banking/ Corporate	0.3% of value min USD 55, max USD 200	0.28% of value, USD 60 min; USD 280 max ; GBP, EUR equivalent
	(c) Sale/purchase of cash passport		
	Retail	N/A	N/A
	Business Banking/ Corporate	0.28% of value, USD 60 min; USD 280 max ; GBP, EUR equivalent	0.28% of value, USD 60 min; USD 280 max ; GBP, EUR equivalent
	(d) Telex/SWIFT		
	Retail	Free on-us accounts	Free on-us accounts
	Business Banking/ Corporate	-	-
	(f) Transfer from foreign currency denominated account to local current account (within bank and to other bank)		
	Retail	Free on-us accounts	Free on-us accounts
	Business Banking/ Corporate	-	-

Made under Regulation 11
Cash management

Type of Account	Charge and fees as of 31st December Foreign Currency		
Fixed Deposit	Min Operating Bal. TZS 10000000		
Call Account	Min Operating Bal. TZS 10000000		
Foreign Currency Account (Fixed/Call)	USD 10000 OR EQV		
Type of Account			
Business current account	Opening Bal. TZS 2500000; Min Bal 1000000		
Transactional and service fees (per month)	TZS 800 Per Rem; Min 26000		
Penalty for balances below limit	TZS 14200		
Penalty for overdrawn account	Interest @ 35%		
Cash withdrawal from TZS	Free		
Customer Foreign Currency Account (CFC)			
Customer Foreign Currency Account (CFC)	USD, EUR 2500; GBP 1000		
Minimum balance	USD/EUR 1000; GBP 500		
Transactional and service fees (per month)	USD/EUR 0.80 PER ITEM; GBP 0.5 PER ITEM; MIN USD/EUR 26; GBP 15		
Penalty for balances below limit	USD/EUR 14; GBP 7		
Penalty for overdrawn account	USD Interest @ 25%; GBP Interest @ 20%; EUR EQV		
Cash withdrawal from CFC	1% UP TO USD/EUR/GBP 10000; 2% Above that amount; MIN USD/EUR 25; GBP 15		
Transfer From TZS to CFC / CFC to TZS	Free		
Cash Deposit - Small denominations (\$20,\$10,\$5,\$1)	2.5% Of The Value		
Local Currency Transactions			
Outward remittance (TBS/RTGS)	TZS 11800		
Amendment fee for Outward remittances / Swift / Telegraphic Transfers by customer or by bank	Free		
Inward Transfers (TBS/RTGS)	Free		
Investigation fees for non receipt of funds (T/T) where funds have been received	Free		
Foreign Currency Transactions			
Outward remittances / Swift / Telegraphic Transfers	0.25% OF VAL; MN USD 60 MAX USD 295; GBP/EUR EQV, PLUS USD 30 Intermediary charge option is ours		
Swift message retrieval after 3 months	USD 300 per message		
Amendment fee for Outward remittances / Swift / Telegraphic Transfers by customer or by bank	1% OF VAL TRANSACTION; MAX USD 118; GBP/EUR EQV		
Foreign Cheques deposits (Only TZS from Kenya)	1% MN USD 35; MAX USD 295		
Inward Foreign Bank Draft	0.25% OF VAL; USD 90; MN USD MAX 295; GBP/EUR EQV		
Foreign Bank Draft	USD/GBP/EUR 11.8; TZS EQV		
Inward Swift Transfers	Lack of funds USD 130, Other reason 70		
Returned foreign cheques	Free		
Investigation fees for non receipt of funds (T/T, Swift) where funds have been received	Free		
Standing Order			
Standing order set-up	TZS 12000; USD/EUR 12; GBP 6		
Standing order	Within Barclays TZS 6000; USD 7; GBP 5; EUR 5 Per Item		
Other Banks	TZS 25000; USD 25; GBP 15; EUR 15 Per Item		
Amend / Stop standing order	TZS 25000; USD 25; GBP 25; EUR 25 Per Item		
Unpaid standing order	TZS 40000; USD 60; GBP 30; EUR 30 Per Item		
Absa Integrator - Internet Banking			
Onboarding/Set Up	Free		
Salary processing/Electronic Fund Transfer (EFT)	TZS 2200; USD/EUR/GBP EQV Per Item		
SWIFT Payment/ Cross border	USD 60 OR EQV, PLUS USD 30 Intermediary charge if occur		
Direct Debit (within Barclays Tanzania)	Free		
Book Transfer (Own Accounts)	Free		
TBS/RTGS	TZS 11800		
Integrator Monthly Fee	TZS 20000; EUR/USD/GBP EQV AND TZS 50,000 EUR/USD/GBP EQV For view only		
Host to Host Set Up Fee	Quotation available on request		
Token Replacement/Extra Token Fee (per token (2 tokens free))	Token Replacement/Extra Token Fee (per token (3 tokens free)); TZS 170,000 for Extra		
Bank Direct			
Bank Direct Cash - Cash Intransit	Quotation available on request		
Bank Direct Mail - Courier Service	Quotation available on request		
Mobile Bank Disbursement			
Transfer to M-Pesa, TigoPesa, Airtel Money, EzyPesa	TZS 2300		
Other Service Charges			
Manual processing of salaries	Within Barclays TZS 12000 PER ITEM; With other Banks TZS 12000; GBP/EUR/USD EQV		
Closure of Account			
Within 6 months of account opening	TZS 36000; USD 36; GBP 24; EUR EQV		
After 6 months of account opening	TZS 25000; USD 25; GBP 13; EUR EQV		
Dormant Account Reactivation	TZS 7000; USD 7; GBP 7; EUR EQV		
Cheque Stop payment instructions	LEAF LOST: TZS 30000; USD 30; GBP 25 PER NOTICE BOOK LOST: TZS 60000; USD/GBP 60 PER BOOK; Lack of funds/Any reason: TZS 35400; USD 41; GBP 35		
Statements	Free		
- Monthly statement	Free		
- Interim statement	Free		
- Duplicate statement (up to 3 months) per month	TZS 3500; USD/GBP 3.5; EUR EQV		
- Duplicate statement (over 3 months) per month	TZS 8500; USD/GBP 8.5; EUR EQV		
Cheque images, per cheque	TZS 26000; USD 20; GBP 14; EUR EQV		
MT 900/910/920/940/941/942/950 Statements	USD 13 PER MSG; MN 70 USD; MAX 410 USD		
MT 101 Messages	SWIFT USD 60; RTGS TZS 11800 OR USD EQV; FT TZS 2200 OR USD EQV		
Issuance of Manager's cheque	TZS 26000; USD 20 PER ITEM; GBP/EUR EQV		
Managers Cheque cancellation charges	TZS 14200; USD 14; GBP 8; EUR EQV		
Reply to Audit Letters/Audit Report	TZS 130000; USD 132; GBP 66; EUR EQV		
Confirmation/Audit/ Certificate of Balances	TZS 35000; USD 35; GBP 30 Per customer request		
Registration of Foreign Loan at BOT	USD 470 Once off processing/Registration Fee; USD 710 Annual fees; Loan administration		
Special Clearance	TZS 53000; USD 66; GBP 27		
Unpaid/Returned Cheques			
Insufficient Funds (Refer to drawer)	1% OF VAL; MN TZS 100,000; USD/GBP/EUR EQV		
Uncollected cheque book (after 3 months)	TZS 14000; USD/GBP 14; EUR EQV		
Cheque Books			
- 25 Leaf	TZS 15,000; USD/GBP/EUR EQV		
- 50 Leaf	TZS 20,000; USD/GBP/EUR EQV		
- 100 Leaf	TZS 40,000; USD/GBP/EUR EQV		
- 200 Leaf	TZS 80,000; USD/GBP/EUR EQV		
Search fee for documents (2-6 months)	TZS 8300; USD/GBP 8; EUR EQV		
Search fee for documents (6 months and above)	-TZS 20000; USD 20; GBP 14; EUR EQV		
Lending and Deposit Rates	-		
Prime Rate	Quotation available on request		
Deposit Rates	Quotation available on request		
Trade Finance			
Guarantees	3.33% p.a. min USD 59000 @ 0.85% p.a.		
Facility	USD 65 Flat		
Handling Fee	3.33% p.a. min USD 3030 p.a.		
Cash Covered	USD 118 Flat		
Amendment	0.85% per quarter		
Extension to next quarter	N/A		
Cancellation	0.85% per quarter on the difference		
Amount Increase	0.85% per quarter on the difference		
Letters of Credit - Imports			
Risk Margin	0.85% per quarter; min USD 59000 per quarter		
Handling Fees	USD 136 Flat		
Swift charge	USD 136 Flat		
Examination	USD 266 Flat		
Extension to next quarter	0.85% Per Quarter		
Risk Margin on acceptance	N/A		
Cancellation	N/A		
Letters of Credit - Exports			
Advising Commission	USD 295		
Swift charge	USD 95 Flat		
Documents examination fee	USD 295		
Courier charge	USD 65 Flat		
Risk Margin on acceptance	N/A		
Confirmation	3.33% per quarter		
Letters of Credit Refinancing			
Interest on Refinance	Current Lending Rate		
Commission on Refinance	N/A		
Letters of Credit Discounting			
Interest on Discounting - confirmed LC	Current Lending Rate		
Interest on Discounting - non confirmed LC	Current Lending Rate		
Bills Discounting (Bills of Exchange including cheques)			
Interest on Discounting	Current Lending Rate		
Documentary Collection - Export			
Handling charge	USD 413 Flat inclusive all		
Courier charge	Inclusive in above		
Chasing commission	Inclusive in above		
Documentary Collection - Import			
Commission	USD 413 Flat inclusive all		
Swift charge	Inclusive in above		
Availing charges			
Outward Bills for Collection (Clean collections & TCs)			
Commission	N/A		
Chasing charges	N/A		
Unpaid charge	N/A		
Inward Bills for Collection			
Commission	N/A		
Chasing charges	N/A		
Unpaid charge	N/A		
The tariffs were effective from 30th June 2018 RATES			
Penalties and Sanctions None			
We, the undersigned have examined the above information and hereby declare that the information is true and correct to the best of our knowledge and information.			
Name	Designation	Date	Signature
1	Abdi Mohamed	Managing Director	
2	Obedi Laiser	Chief Financial Officer	
3	George Binde	Chief Internal Auditor	

EXIM AT WORK TODAY FOR TOMORROW

"EXIM AT WORK TODAY, FOR TOMORROW"

EXIM AT WORK TODAY FOR TOMORROW

EXIM BANK (TANZANIA) UONESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA AMBAZO HAZIJAKAGULIWA Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014.

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31.03.2020 (KIASI KWA SHILINGI MILIONI)

Fedha za Wanahisia @TZS 161 Bilioni

	KAMPUNI ROBO MWAKA YA SASA 31.03.2020	KUNDI ROBO MWAKA YA SASA 31.03.2020	KAMPUNI ROBO MWAKA ILIYOPITA 31.12.2019	KUNDI ROBO MWAKA ILIYOPITA 31.12.2019
A MALI				
1 Fedha Taslimu	28,040	50,011	24,393	42,243
2 Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	59,379	140,126	67,683	136,401
3 Uwekezaji Katika Amana za Serikali	215,215	219,798	241,033	244,827
4 Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	65,291	142,395	31,796	70,955
5 Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	1,340	2,676	1,953	3,692
6 Miamala isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-	-	-
7 Bili Zilizoaifiwa	-	-	-	-
8 Dhima za Wateja Zilizokubalika	-	-	-	-
9 Mikopo Iliyotolewa kwa Benki Nyingine	32,280	56,487	111,051	158,631
10 Uwekezaji Katika Amana Nyingine	7,061	31,871	7,797	30,583
11 Mikopo Halisi Iliyopo	700,610	962,072	708,745	953,374
12 Mali nyingine	41,482	58,099	38,880	44,647
13 Uwekezaji katika Hisa	35,931	5	36,253	2,529
14 Akaunti za udhamini	-	-	-	-
15 Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	58,620	72,643	60,090	81,414
16 Mali isiyoyana sana yanayotumiwa	15,949	17,862	15,949	16,907
17 JUMLA YA MALI	1,261,197	1,754,043	1,345,623	1,786,203
B DHIMA				
18 Amana za Benki na Taasisi za Fedha	206,948	58,403	273,720	98,993
19 Amana za Wateja	707,186	1,299,290	721,308	1,298,177
20 Dhama ya Malipo kwa Fedha Taslimu	-	-	6,852	8,486
21 Amana Maalumu	10,479	10,479	-	-
22 Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	1,163	1,163	282	282
23 Hundi na Hawala za Kibenk Zilitolewa	1,562	3,567	1,576	2,843
24 Limbikizo la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	8,566	11,876	4,160	4,941
25 Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya benki	-	-	-	-
26 Miamala isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-	-	-
27 Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo	1,616	2,018	8,851	9,365
28 Dhima Nyingine	41,296	67,195	42,612	60,764
29 Madeni	138,527	138,693	144,220	144,220
30 JUMLA YA DHIMA	1,117,342	1,592,685	1,203,581	1,628,071
31 MALI/(DHIMA) HALISI (16 kutoa 29)	143,856	161,358	142,042	158,133
C FEDHA ZA WANAHISIA				
32 Mtaji wa Hisa Liliolipwa	12,900	12,900	12,900	12,900
33 Akiba ya Mtaji	37,996	45,234	37,996	45,234
34 Mapato Yaliyobakizwa	91,146	89,527	108,957	103,705
35 Faida / (Hasara) ya Kipindi Husika	1,814	3,225	(17,811)	(14,652)
36 Akaunti Nyingine za Mtaji	-	-	-	-
37 Stahiki ya Wenyehisa Chache	-	10,472	-	10,946
38 JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISIA	143,856	161,358	142,042	158,133
39 Dhima Zisizo Dhahiri	195,414	198,264	192,464	226,753
40 Mikopo Chechefu	174,673	204,590	169,393	199,022
41 Tenge kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	59,292	66,551	57,825	78,457
42 Mali Nyingine Chechefu	4,117	4,117	2,914	2,914
D BAADHI YA VIASHIRO VYA HALI YA KIFEDHA				
Uwiano wa Fedha za Wanahisia na Jumla ya Mali	11.41%	8.60%	10.56%	8.85%
Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Chafi	22.93%	19.82%	22.06%	22.66%
Uwiano wa Mikopo Chafi na Jumla ya Amana	83.32%	76.04%	77.16%	75.56%
Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	55.55%	54.85%	52.67%	53.37%
Uwiano wa Mali Zinzozalisha na Jumla ya Mali	83.76%	80.54%	84.47%	81.79%
Ongezeko la Amana	-7.08%	-2.83%	7.47%	11.49%
Ongezeko la Mali	-6.27%	-1.80%	11.22%	14.18%

Jumla ya Mali @ Trilioni 1.6

Matawi @ 48

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31.03.2020 (KIASI KWA SHILINGI MILIONI)

	KAMPUNI ROBO YA MWAKA YA SASA 31.03.2020	KUNDI ROBO YA MWAKA YA SASA 31.03.2020	KAMPUNI ROBO YA MWAKA ILIYOPITA 31.12.2019	KUNDI ROBO YA MWAKA ILIYOPITA 31.12.2019
1 Mapato ya Riba	25,861	33,568	23,528	31,131
2 Charama za Riba	(9,437)	(10,740)	(7,664)	(9,478)
3 Mapato Halisi ya Riba (Kutoa 2)	16,425	22,828	15,864	21,653
4 Madeni Viza Yaliyofutwa	21	21	(133)	(133)
5 Punguzo/Ongezeko la tenge katika Mikopo	(987)	(2,378)	(1,205)	(1,904)
6 Mapato Yasiyo ya Riba: 6.1 Faida / (Hasara) Zilizozalishwa na Miamala ya Fedha za Riba	8,917	15,410	9,602	14,595
6.2 Ada na Kamisheni	5,411	10,281	5,003	8,464
6.3 Gawio	100	-	-	-
6.4 Mapato Mengine	1,535	1,420	1,086	1,325
7 Charama Zisizo za Riba: 7.1 Mihakala na Mafao	(21,827)	(30,970)	(21,069)	(28,947)
7.2 Ada na Kamisheni	(9,017)	(13,751)	(8,337)	(12,115)
7.3 Charama Nyingine	(31)	(511)	(106)	(511)
8 Faida / (Hasara) ya Uendeshaji	2,548	4,911	3,058	5,264
9 Tenge la Kodi ya Mapato	(734)	(1,685)	(918)	(1,841)
10 Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	1,814	3,225	2,141	3,423
11 Mapato Mengine Yaliyojumishwa (Bainisha) Jumla ya Faida / (Hasara) Iliyojumishwa kwa mwaka	-	-	-	-
12 Idadi ya Waajiriwa	714	1,039	677	967
13 Idadi ya Wastani wa Matawi	141	250	166	265
14 Idadi ya Wastani wa Matawi	33	48	33	48
BAADHI YA VIASHIRO VYA HALI YA KIFEDHA				
(I) Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	0.6%	0.7%	0.7%	0.9%
(II) Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisia	4.6%	5.9%	4.1%	5.8%
(III) Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Chafi	86.1%	81.0%	82.7%	79.9%
(IV) Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinzozalisha	6.2%	5.7%	6.5%	6.8%

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA 31.03.2020 (KIASI KWA SHILINGI MILIONI)

	KAMPUNI ROBO YA MWAKA YA SASA 31.03.2020	KUNDI ROBO YA MWAKA YA SASA 31.03.2020	KAMPUNI ROBO MWAKA ILIYOPITA 31.12.2019	KUNDI ROBO MWAKA ILIYOPITA 31.12.2019	KAMPUNI LIMBIKIZO LA MWAKA WA SASA 31.03.2020	KUNDI LIMBIKIZO LA MWAKA WA SASA 31.03.2020	KAMPUNI LIMBIKIZO LA MWAKA WA SASA 31.03.2019	KUNDI LIMBIKIZO LA MWAKA WA SASA 31.03.2019
I Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji								
Mapato/(hasara) Halisi Marekesho kwa Ajili ya	2,548	4,911	5,294	8,224	2,548	4,911	3,058	5,264
Hasara Katika Mali	3,445	3,828	4,256	6,079	3,445	3,828	3,519	1,615
Baifa/Hali Katika Mikopo	8,105	(8,698)	(10,133)	(19,942)	8,105	(8,698)	(11,504)	(34,758)
Faida/Hasara Kwenye Muzozo ya Mali	-	-	-	-	-	-	-	-
Net Gain/Loss on disposal of AFS	-	-	-	-	-	-	-	-
Mabadiliko Halisi Katika Amana	(70,416)	(39,477)	60,240	46,638	(70,416)	(39,477)	(65,383)	(53,350)
Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mlaji Zilizofika	-	-	-	-	-	-	-	-
Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	(70,115)	(598)	(1,121)	3,492	(70,115)	(598)	7,899	8,738
Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	(502)	(13,777)	(1,949)	(502)	(502)	(13,777)	855	601
Non-current assets held for sale	-	-	-	-	-	-	-	-
Kodi Iliyolipwa	(1,027)	(1,027)	-	-	(1,027)	(1,027)	-	-
Menginyo (Bainisha)	-	-	-	-	-	-	-	-
Fedha Halisi Zilizotolewa (Iliyotumika) kwa shughuli za uendeshaji	(67,932)	(54,798)	68,466	43,543	(67,932)	(54,798)	(60,931)	(73,465)
II Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji								
Gawio Liliolipwa	-	-	-	-	-	-	-	-
Urunu wa Mali za Kudumu	(746)	(1,096)	(1,498)	(16,011)	(746)	(1,096)	425	(2,649)
Mapato Kutokana na Muzozo ya Mali za Kudumu	-	-	-	-	-	-	(425)	(425)
Urunu wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawabala	31,357	70,608	(14,681)	(12,107)	31,357	70,608	(36,314)	(44,794)
Mapato Kutokana na Muzozo ya Amana Zisizoshughulikiwa na Mawabala	-	-	-	-	-	-	-	-
Menginyo (Bainisha)	-	-	(4,052)	(4,052)	-	-	-	-
Fedha Halisi Zilizotolewa (Iliyotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	30,611	69,512	(20,232)	(32,171)	30,611	69,512	(36,314)	(47,868)
III Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha								
Ukaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Ukoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-	-	-	-	-
Mapato Kutokana na Ukoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	-	-	-	-	-	-
Gawio Liliolipwa kwa Fedha Taslimu	(5,693)	(5,527)	19,199	18,499	(5,693)	(5,527)	299	4,931
Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	-	-	-	-	-	-	-	-
Menginyo (Bainisha)	-	-	-	-	-	-	-	-
Fedha Halisi Zilizotolewa (Iliyotumika) kwa Shughuli za Kifedha	(5,693)	(5,527)	19,199	18,499	(5,693)	(5,527)	299	4,931
IV Fedha Taslimu na Mali Zinzozalishwa na Fedha Taslimu								
Ongezeko / Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na Mali Zinzozalishwa na Fedha Taslimu	(43,014)	9,187	67,433	29,871	(43,014)	9,187	(96,965)	(116,402)
Mwanzo wa Mali Zinzozalishwa na Fedha Taslimu	270,701	319,772	199,888	285,420	270,701	319,772	198,704	296,452
Fedha na Mali Zinzozalishwa na Fedha Taslimu Mwanzi mwa Robo Mwaka/ Mwaka	227,687	328,959	270,701	319,772	227,687	328,959	191,739	180,050

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA 31.03.2020 (KIASI KWA SHILINGI MILIONI)

KAMPUNI	Mtaji wa Hisa	Malipo juu ya bei ya Hisa	Mapato Yaliyobakizwa	Ziada ya Kisheria	Tenge la Ziada ya Jumla	Menginyo (Bainisha)	Jumla
Mwaka wa sasa							
Salio la mwanzo wa mwaka	12,900	-	91,146	37,385	-	611	142,042
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	1,814	-	-	-	1,814
Mapato mengine yaliyojumishwa	-	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisia	-	-	-	-	-	-	-
Gawio liliolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	(32,897)	32,897	-	-	-
Tenge la Ziada ya Jumla	-	-	-	6,402	(6,402)	-	-
Menginyo	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	12,900	-	92,960	37,385	-	611	143,856
Mwaka Uliopita							
Salio la mwanzo wa mwaka	12,900	-	135,452	4,488	6,402	(13)	159,229
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	(17,811)	-	-	-	(17,811)
Mapato mengine yaliyojumishwa	-	-	-	-	-	-	624
Miamala na wanahisia	-	-	-	-	-	-	-
Gawio liliolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	-	-	-	-	-
Tenge la Ziada ya Jumla	-	-	-	6,402	(6,402)	-	-
Menginyo	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	12,900	-	91,146	37,385	-	611	142,042
KUNDI							
Mwaka wa sasa							
Salio la mwanzo wa mwaka	12,900	-	89,053	41,762	3,472	10,946	158,133
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	3,699	-	-	(474)	3,225
Mapato mengine yaliyojumishwa	-	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisia	-	-	-	-	-	-	-
Gawio liliolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	-	-	-	-	-
Tenge la Ziada ya Jumla	-	-	-	6,402	(6,402)	-	-
Menginyo	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	12,900	-	92,752	41,762	3,472	10,472	161,358

EXIM BANK (TANZANIA) LIMITED MINIMUM DISCLOSURE OF THE BANK CHARGES AND FEES FOR THE ENDED 31ST MARCH 2020

BANK SERVICE	CHARGE/FEE
SAVINGS ACCOUNTS	
Transaction fee	N/A
Monthly service fee (break down per customer type)	4000
Annual Fee (Student Account)	10000
Statement	FREE
Interim statement	6000
Withdrawal Charges at domicile branch	3500
Withdrawal Charges over the Counter at non domicile branch for non preferred customers	1.2% of the amount
Withdrawal bulky without notice	N/A
Cash Deposit Charge at Domicile branch	FREE
Cash Deposit Charge at non domicile branch by non preferred customers	FREE
Savings Card/Passbook	N/A
Passbook/Card Replacement	N/A
Coin Deposit Fee	12% of the amount
Closing Account	FREE
CURRENT ACCOUNT	
Monthly service fee (break down per customer type)	18000
Transaction fee	N/A
Statement	FREE
Interim statement	6000
Periodic Schedule Statement	N/A
Withdrawal Charges at domicile branch	1200 for amount up to 20mms, 0.12% above subject of maximum of 125,000
Withdrawal Charges over the Counter at non domicile branch for non preferred customers	1.2% of amount
Cash Deposit Charge at domicile branch	FREE
Cash Deposit Charge at non domicile branch by non preferred customers	FREE
Coin Deposit Fee	12% of the amount
Closing Account	FREE
Deposit fee	N/A
Bank Drafts	N/A
Bank Drafts cancellation charge	N/A
Cheque book	60,000 for 100 leaves and 42,000 for 50 leaves
Inward Cheque Clearing	1000
Cash Withdrawal at Counter	1200 for amount up to 20mms, 0.12% above subject of maximum of 125,000
Special Clearance	N/A
Cheque withdrawal over the counter	1200 for amount up to 20mms, 0.12% above subject of maximum of 125,000
Dishonoured cheque	30000
Cash Payment to 3rd party	FREE
Cash Deposit Charge	1200 for amount up to 20mms, 0.12% above subject of maximum of 125,000
Overdraw account interest charge	27% of the amount overdrawn
Unarranged Overdraft	N/A
Bulk cash Deposit	N/A
Bulk cash Withdrawal	N/A
Stop Payment orders	42000
Standing Orders (within the same bank)	FREE
Standing Orders (to other bank)	30000 + TISS charges
Certificate of Balance	15000
Letter of introduction	FREE
Salary handling	FREE
School fees deposits	FREE
TRA collection	FREE
Safe custody charges	Small: 180,000 Medium: 270,000 Large: 720,000 and Extra large: 840,000 p.a
Safe custody access fees	FREE
EFT	
Within the same bank (On Us)	1200
To other Banks (On Others)	1200
Outward Transfers	USD 60
Inward foreign Transfers (foreign inward remittances)	USD 6 for receipt up to USD 10k AND USD 12 for receipt above USD 10k
TBS	
Within the same bank (On Us)	FREE
To other Banks (On Others)	10,000 per entry
FOREIGN EXCHANGE ACCOUNT	
Transaction fee	Savings Acc
Statement	N/A
Interim statement	FREE
Withdrawal Charges at domicile branch	1.24% of amount
Withdrawal Charge of Low denomination notes (of 20,10,5, and 1)	FREE
Withdrawal Charges over the Counter at non domicile branch for non preferred customers	2.4% of amount
Cash Deposit Charge at domicile branch	12% for small Denominations (1,5,10,20) only
Cash Deposit Charge at non domicile branch by non preferred customers	FREE
Cash Deposit charge of low denomination notes (of 20,10,5, and 1)	12% of amount
Purchase/Sale of T/C transactions over the counter	N/A
Purchase of Foreign Cheque	N/A
Sale/ Purchase of cash passport	N/A
Telex/SWIFT	N/A
Transfer from foreign currency denominated account to local account	FREE
Outward foreign transfers	60USD/42GBP/42EUR/600ZAR
Inward foreign transfers - Customers	FREE
LC Opening/ Advising commission (cash covered)	1.8% p.a (Negotiable for large amounts) Min 5600+\$240 swift charges
LC Opening/ Advising commission (No cash covered)	180 USD
LC Acceptance commission	N/A
LC Payment/Settlement commission	N/A
LC Amendments	120 USD
Others	NIL
ATM TRANSACTIONS	
Local Cards	N/A
Issue of ATM card	N/A
Replacement ATM Card (Faulty)	N/A
Replacement ATM Card (Lost)	N/A
International Cards	N/A
Issue of ATM card	FREE
Issue of Prepaid Card	Tsh 10,000
Balance Inquiry - onus ATM	240
Balance Inquiry - Remote onus ATM	600
PIN regeneration	6600
ATM card replacement (Faulty/Lost)	19000
EMV Annual fee	Tsh 2,000/ 1000 (Student EMV fee) per month
ATM WITHDRAWALS:	
Within the same bank (On Us)	1200 per transaction
To other banks ATM (On others)	3.6% of withdrawal, Min Tsh 2200
ATM mini statement	400
Bill payments through ATM	N/A
POS	
Within the same bank (On Us)	FREE
To other banks ATM (On others)	FREE
MOBILE (SMS) BANKING	
Balance Inquiry	240
Payments	As per service provider tariff
Transfers	Tsh 1,200-Tsh 6,000
Mini Statement	240
INTERNET BANKING	
Domestic	N/A
Balance Inquiry	N/A
Payments	N/A
International	N/A
Balance Inquiry	7200 per annum
Payments	Tsh 600 per month for Individual & Tsh 15,000 per month for Corporate
Transfers	Token Fee of Tsh 100,000
MONEY REMITTANCES	
Western Union	N/A
Sending	N/A
Received	N/A
Money Gram	
Inward	FREE
Outward	As per Moneygram tariff
COINSTAR	
Inward	N/A
Outward	N/A

Traveler	
Inward	N/A
Outward	N/A
Africash	
Inward	N/A
Outward	N/A
Others (Specify)	
Inward	NIL
Outward	NIL
Credit card*	
Joining fee	**VISA CLASSIC-Tsh 36,000 VISA GOLD-Tsh 36,000 VISA PLATINUM-Tsh 36,000 MASTERCARD CLASSIC-Tsh 36,000 MASTERCARD GOLD-Tsh 36,000 MASTERCARD GOLD USD-S20
Membership fee	**VISA CLASSIC-Tsh 72,000 VISA GOLD-Tsh 75,000 VISA PLATINUM-Tsh 210,000 MASTERCARD CLASSIC-Tsh 72,000 MASTERCARD GOLD-Tsh 150,000 MASTERCARD GOLD USD-S100
Add on fee	**VISA CLASSIC-Tsh 36,000 VISA GOLD-Tsh 75,000 VISA PLATINUM-Tsh 105,000 MASTERCARD CLASSIC-Tsh 36,000 MASTERCARD GOLD-Tsh 75,000 MASTERCARD GOLD USD-S50
Joining fee - Add on	NIL
Int. rate per month	**VISA CLASSIC-3.5% VISA GOLD-3.5% VISA PLATINUM-3.5% MASTERCARD CLASSIC-3.5% MASTERCARD GOLD-3.5% MASTERCARD GOLD USD-3.5%
Late Payment Fee	**VISA CLASSIC-Tsh 12,000 VISA GOLD-Tsh 12,000 VISA PLATINUM-Tsh 12,000 MASTERCARD CLASSIC-Tsh 12,000 MASTERCARD GOLD-Tsh 12,000 MASTERCARD GOLD USD-S2 Plus 1.5% of Total Outstanding
Cash advance	**VISA CLASSIC-3.5% of the amount or Tsh 3,600 which ever is higher VISA GOLD-3.5% of the amount or Tsh 3,600 which ever is higher VISA PLATINUM-3.5% of the amount or Tsh 3,600 which ever is higher MASTERCARD CLASSIC-3.5% of the amount or Tsh 3,600 which ever is higher MASTERCARD GOLD-3.5% of the amount or Tsh 3,600 which ever is higher MASTERCARD GOLD USD-1% of withdrawal, Min Z/-
Cheque bounce	**VISA CLASSIC-Tsh 36,000 VISA GOLD-Tsh 36,000 VISA PLATINUM-Tsh 36,000 MASTERCARD CLASSIC-Tsh 36,000 MASTERCARD GOLD-Tsh 36,000 MASTERCARD GOLD USD-S15
Over limit fee	**VISA CLASSIC-2.5% of excess over credit limit or Tsh 14,000 which ever is minimum VISA GOLD-2.5% of excess over credit limit or Tsh 14,000 which ever is minimum VISA PLATINUM-2.5% of excess over credit limit or Tsh 14,000 which ever is minimum MASTERCARD CLASSIC-2.5% of excess over credit limit or Tsh 14,000 which ever is minimum MASTERCARD GOLD-2.5% of excess over credit limit or Tsh 14,000 which ever is minimum MASTERCARD GOLD USD-0.5% of Over Limit Amount, Min 10/-
Chargeback fee	**VISA CLASSIC-Tsh 36,000 VISA GOLD-Tsh 36,000 VISA PLATINUM-Tsh 36,000 MASTERCARD CLASSIC-Tsh 36,000 MASTERCARD GOLD-Tsh 36,000 MASTERCARD GOLD USD-S15
Duplicate statement	**VISA CLASSIC-Tsh 6,000 VISA GOLD-Tsh 6,000 VISA PLATINUM-Tsh 6,000 MASTERCARD CLASSIC-Tsh 6,000 MASTERCARD GOLD-Tsh 6,000 MASTERCARD GOLD USD-S5
PNR Regeneration	**VISA CLASSIC-Tsh 12,000 VISA GOLD-Tsh 12,000 VISA PLATINUM-Tsh 12,000 MASTERCARD CLASSIC-Tsh 12,000 MASTERCARD GOLD-Tsh 12,000 MASTERCARD GOLD USD-S5
Card Replacement	**VISA CLASSIC-Tsh 36,000 VISA GOLD-Tsh 36,000 VISA PLATINUM-Tsh 36,000 MASTERCARD CLASSIC-Tsh 36,000 MASTERCARD GOLD-Tsh 36,000 MASTERCARD GOLD USD-S20
Cross Currency Mark-up Fee	**VISA CLASSIC-4% VISA GOLD-Tsh 4% VISA PLATINUM-4% MASTERCARD CLASSIC-4% MASTERCARD GOLD-4% MASTERCARD GOLD USD-4%

*Cross Currency Mark up is 4% on international transactions

INDICATIVE FIXED DEPOSIT RATES

TZS INDICATIVE FIXED DEPOSIT RATES (% p.a.)

Amount	30 - less than 90 days	90 days and < 180 days	180 days and < 1 yr	1 yr and < 2 yrs	2 years and above
<100m	2.50%	4.00%	5.50%	7.50%	8.00%
100m-500m	3.00%	4.50%	6.00%	7.75%	8.25%
500m-1bn	3.50%	4.50%	6.25%	7.75%	8.25%
1bn and above	4.25%	4.50%	6.25%	8.00%	8.25%

USD FIXED DEPOSIT RATES (% p.a.)

Amount	30 - less than 90 days	90 days and < 180 days	180 days and < 1 yr	1 yr and < 2 yrs	2 years and above
<100k	0.50%	1.00%	1.50%	2.25%	2.50%
100k-500k	0.75%	1.50%	2.00%	3.25%	3.50%
500k-1m	1.50%	1.75%	2.50%	3.50%	3.50%
1m and above	1.75%	2.50%	3.00%	3.75%	3.75%

EUR/GBP FIXED DEPOSIT RATES (% p.a.)

Amount	30 - less than 90 days	90 days and < 180 days	180 days and < 1 yr	1 yr and < 2 yrs	2 years and above
<100k	0.25%	0.50%	0.75%	1.00%	1.00%
100k-500k	0.50%	0.75%	1.00%	1.25%	1.25%
500k-1m	0.75%	1.00%	1.25%	1.50%	1.50%
1m and above	1.00%	1.25%	1.50%	1.75%	1.75%

LOANS

(a) Processing/Arrangement/Appraisal fee	2.70%
(i) Personal loans	18% - 24% TZS 10\$ USD
(ii) Overdrafts	19% TZs and 10% USD
(iii) Mortgage finance	17% - 20% TZS 10% USD
(iv) Asset finance	9% USD -19% TZS
(b) Unpaid loan instalment	27% p.a for local currency and 14.5% p.a for USD
(c) Early repayment	5% pa for mortgage loan vs 5% pa for personal and vehicle loan
(d) Valuation fees	As per Valuer
(e) Other	N/A

*Mark up is 4% on international transactions

The Bank was penalised Tshs 2.4 million for failure to comply with Guideline on sorting, counting, packaging cash depositing and counterfeits detection for the quarter ended 31st March 2020. We, the undersigned have examined the above information and hereby declare that the information is true and correct to the best of our knowledge and information.

EXIM AT
WORK
TODAY FOR
TOMORROW

For more details call 080 078 0111 or visit www.eximbank.co.tz

MUCOBA BANK PLC

P. O. Box 147, Tel. 026-2772165, Fax 026-2772075
Mafinga, Tanzania.

UONESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA ZILIZOKAGULIWA KWA UMMA

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31 DESEMBA 2019 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Mwaka wa sasa 31.12.2019	Mwaka iliyopita 31.12.2018
A. MALI		
1 Fedha Taslim	485	763
2 Salio katika Benki Kuu Ya Tanzania	242	-
3 Uwekezaji katika Amana za Serikali	-	-
4 Salio katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	1,539	1,159
5 Hundi na Miamala ya Miamala ya Matawi	-	-
6 Miamala baina ya Matawi	-	-
7 Bili zilizo afikiwa	-	-
8 Dhima za Wateja Zilizokubalika	-	-
9 Mikopo iliyotolewa kwa Benki nyingine	-	-
10 uwekezaji katika Amana nyingine	-	-
11 Mikopo Halisi Iliyopo	10,985	12,362
12 Mali nyingine	3,089	1,074
13 Uwekezaji wa Hisa	-	-
14 Akaunti za udhamini	-	-
15 Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa.	440	558
16 JUMLA YA MALI	16,780	15,916
B. DHIMA		
17 Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	3	3
18 Amana za Wateja	14,588	12,919
19 Dhamana ya Malipo kwa Fedha Taslimu	-	-
20 Amana Maalumu	-	-
21 Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	-	-
22 Hundi na Hawala za Benki Zilizotolewa	-	-
23 Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	-	-
24 Dhima la Tozo KWA Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na mteja	-	-
25 Miamala Isiyohughuliwa Baina ya Matawi.	-	-
26 Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo Nyingine Zitakazolipwa Baadae	-	-
27 Dhima Nyingine	618	468
28 Madeni	2,899	3,058
29 JUMLA YA DHIMA	18,108	16,448
30 MALI(DHIMA) HALISI (16 Kutoa 29)	(1,328)	(532)
C. FEDHA ZA WANAHISA		
31 Mtaji wa Hisa Uliolipwa	2,764	2,662
32 Akiba ya Mtaji	-	1
33 Mapato Yaliyobakizwa	(4,612)	(5,620)
34 Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	409	1
35 Akaunti nyingine za Mtaji	111	2,424
36 Stahiki ya Wenyehisa Chache	-	-
37 JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA	(1,328)	(532)
38 Dhima Zisizo Dhahiri	0	0
39 Mikopo Chehefu	879	989
40 Tengo kwa Ajili ya Mikopo Chehefu	774	675
41 Mali Nyingine Chehefu	0	0
D. BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA		
(i) Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Amana	-7.92%	-3.34%
(ii) Uwiano wa Mikopo Chehefu na Jumla ya Mikopo ghafi	7.47%	7.59%
(iii) Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	75.30%	95.69%
(iv) Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	65.47%	77.67%
(v) Uwiano wa Mali Zilizozalisha na Jumla ya Mali	74.64%	84.95%
(vi) Ongezeko la Amana	12.92%	-12.60%
(vii) Ongezeko la Mali	5.43%	-2.55%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA UNAOISHIA TAREHE 31 DESEMBA 2019 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Mwaka wa sasa 31.12.2019	Mwaka uliopita 31.12.2018
1 Mapato ya Riba	3,304	3,342
2 Gharama za Riba	665	752
3 Mapato Halisi ya Riba (1 kutoa 2)	2,639	2,590
4 Madeni Viza Yaliyofutwa	-	-
5 Punguzo/Ongezeko la tengo katika Mikopo	99	511
6 Mapato Yasijo ya Riba:	937	1,147
6.1 Faida/ (Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	-	-
6.2 Ada na Kamisheni	733	1,011
6.3 Gawio	-	-
6.4 Mapato Mengine	204	136
7 Gharama Zisizo za Riba:	2,891	3,225
7.1 Mishahara na Mafao	1,376	1,489
7.2 Ada na Kamisheni	207	173
7.3 Gharama Nyingine	1,308	1,563
8 Faida/ (Hasara) ya Uendeshaji	586	1
9 Tengo la Kodi ya Mapato	177	0
10 Faida/ (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	409	1
11 Mapato Mengine Yaliyojumuishwa (bainisha)	-	-
12 Jumla ya Faida (Hasara) iliyojumuishwa kwa mwaka	409	1
13 Idadi ya waajiriwa	59	53
14 Mapato kwa Hisa	51	0
15 Idadi ya Matawi	51	0
BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI		
(i) Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na wastani wa mali	2.50%	0.01%
(ii) Uwiano wa Faida baada ya kodi na wastani wafedha za wanahisa	-43.97%	-0.26%
(iii) Uwiano wa Matumizi Yasijo ya riba na mapato ghafi	68.17%	71.84%
(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya riba na wastani wa mali zinazozalisha	20.26%	20.95%

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA MWAKA UNAOISHIA TAREHE 31 DESEMBA 2019 (Kiasi kwa shilingi milioni)

	Mwaka wa sasa 31.12.2019	Mwaka iliyopita 31.12.2018
I Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za uendeshaji		
Mapato/ (Hasara) Halisi	586	1
Marekebesho kwa Ajili ya:	-	-
Hasara Katika Mali	251	255
Badiliko Halisi Katika Mikopo	1,377	535
Faida/Hasara Kwenye Mauzo ya Mali	-	-
Mabadiliko Halisi Katika Amana	1,669	(1,657)
Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mfupi Zilizoafikiwa	-	-
Mabadiliko halisi Katika Dhima Nyingine	150	(194)
Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	(2,030)	3,181
Kodi Iliyolipwa	(89)	(112)
Mengineyo (Bainisha)	-	-
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli Zauendeshaji	1,914	2,009
II Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji:		
Gawio lililopokewa	-	-
Ununuzi wa Mali za Kudumu	(30)	(158)
Mapato Kutokana na Mauzo ya mali zakudumu	-	-
Ununuzi wa Amana zisizohughuliwa na mawakala	-	-
Mapato Kutokana na Mauzo ya amana zisizohughuliwa na mawakala	-	-
Mengineyo (bainisha)	-	-
Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	(30)	(158)
III Mtiririko wa Fedha Kutokana na shughuli za kifedha		
Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	(159)	-
Mapato Kutokana na Utoaji wa madeni ya Muda Mrefu	-	908
Mapato Kutokana na Utoaji wa mtaji wa Hisa	-	-
Gawio Lililolipwa kwa Fedha Taslimu	-	-
Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	-	-
Mengineyo (bainisha)	(1,381)	(4,516)
Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika)	(1,540)	(3,608)
Kwa shughuli zakifedha Kifedha		
IV Fedha Taslimu na Mali zinazofanana na Fedha Taslimu.		
Ongezeko / Punguzo Halisi Katika	-	-
Fedha taslimu na mali zinazofanana na fedha taslimu	344	(1,757)
Fedha na Mali zinazofanana na fedha taslimu mwanzoni mwa Mwaka	1,922	3,679
Fedha na Mali zinazofanana na fedha taslimu mwishoni mwa Mwaka	2,266	1,922

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA TAREHE 31 DESEMBA 2020 (Amounts in million shillings)

	Mtaji wa hisa	Malipo juu ya bei ya hisa	Mapato yaliyobakizwa	Ziada ya kisheria	Tengo la zaidi ya jumla	Mengineyo Bainisha	Jumla
Mwaka wa sasa							
Salio la mwanzo wa mwaka	2,662	-	(5,619)	62	2,363	-	(532)
Faida/ (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	409	-	-	-	409
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	-
Miamala na Wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	-	(1)	(2,339)	-	(2,340)
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	102	-	1,007	26	-	-	1,135
Salio la mwisho wa mwaka	2,764	-	(4,203)	87	24	-	(1,328)
Mwaka Uliopita							
Salio la mwanzo wa mwaka	2,662	-	706	88	527	-	3,983
Faida/ (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	1	-	-	-	1
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	-	-	-	-	-
Tengo la ziada ya Jumla	-	-	(1,803)	(26)	1,836	-	7
Mengineyo	-	-	(4,523)	-	-	-	(4,523)
Salio la mwisho wa mwaka	2,662	-	(5,619)	62	2,363	-	(532)

Jina na Cheo	Tarehe
Philipo Raymond (Imesainiwa)	29th April, 2020
Meneja Mkuu	
Kelvin Mushi (Imesainiwa)	29th April, 2020
Meneja wa kitengo cha Fedha and Utawala	
Hilda Valerian..... (Imesainiwa)	29th April, 2020
Mkaguzi Mkuu wa Ndani	
Sisi, tulitajwa hapo chini, wajumbe wa bodi ya wakurugenzi, tunadhibitisha usahihi wa taarifa za hapo juu, tunatamka kwamba tumezitatimiri taarifa hizi, na kwa ueleva na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na viwango vya kimataifa za uwasilishaji wa taarifa za fedha na matakwa ya sheria ya benki na taasisi za fedha ya mwaka 2006, na zinaonyesha hali halisi	
Jina na Cheo	Tarehe
1. Prof.Domicus Kasilo (Imesainiwa)	29th April, 2020
Mwenyekiti wa bodi ya wakurugenzi	
2. Bw.Kitova Mungai (Imesainiwa)	29th April, 2020
Mkurugenzi	

HABARI KIMATAIFA**Airbus
yatangaza
hasara euro
milioni 481**

LONDON, Uingereza

KAMPUNI ya utengenezaji ndege ya Ulaya, Airbus, imetangaza kupata hasara ya euro milioni 481 katika robo ya kwanza ya mwaka huu kutokana na janga la virusi vya corona.

Vilevile, mapato ya kampuni hiyo yameshuka kwa asilimia 15 hadi euro bilioni 10.6 kwa sababu ya kuingiliwa kwa huduma za usambazaji.

Mkurugenzi wa shirika hilo, Guillaume Faury, alishindwa kutoa utabiri mpya wa faida kwa mwaka huu kwa sababu ya kukosekana uhakika lini ugonjwa huo utamalizika.

Shirika hilo lilikuwa tayari imetangaza kupunguza uzalishaji kwa karibu theluthi moja ya ndege zake za abiria kutokana na janga hilo, na pia kwa sababu wateja wake waliathirika pakubwa na kusitisha kwa safari za ndege.

Ilieleza kuwa, sekta ya usafiri wa anga iko katika mgogoro mkubwa kutokana na janga la virusi vya corona na itachukuwa muda kujenga imani ya watu kutumia usafiri wa ndege.

Ilieleza kuwa, usafiri wa ndege umepungua kwa kiwango kikubwa kutokana na mkusanyiko wa katazo la kusafiri na watu kuamua kubakia nyumbani ili kuzuia kuenea kwa virusi hivyo.

Kampuni hiyo imetangaza matokeo ya robo ya kwanza ya biashara yake, ikisema imepoteza dola za Marekani milioni 522 wakati ikiwasi-mamisha kazi maelfu ya wafanyakazi na kuuza ndege chache zaidi 40 ukilinganisha na kipindi kama hiki kwa mwaka jana. **DW**

**Museveni atoa masharti
kwa madereva malori**

KAMPALA, Uganda

RAIS wa Uganda, Yoweri Museveni, ametangaza hatua mpya za kudhibiti mienendo ya madereva wa malori yanayoingia nchini humo, kutoka mataifa jirani baada ya zaidi ya madereva 20 kupatikana na ugonjwa wa corona.

Mataifa ya Uganda na Kenya yamekuwa yakiwafanyia vipimo vya virusi vya corona madereva wa malori katika mipaka yao hali ambayo imesababisha foleni ndefu ya magari hayo.

Madereva na wasaidizi ambao wapo upande wa Kenya wamelalamikia jinsi walivyosubiri kwa siku kadhaa kufanyiwa vipimo vya ugonjwa wa corona kabla ya kuruhusiwa kuvuka mpaka wa kuingia

Wasa-firishaji wa mizigo hiyo sasa wanahofiwa huenda wakaeneza virusi vya corona kanda ya Afrika Mashariki.

Uganda.

Njia ya usafirishaji mizigo kutoka bandari ya Mombasa nchini Kenya ni muhimu sana katika usafirishaji wa bidhaa kama vile chakula na dawa hadi Uganda, Rwanda, Sudan Kusini na Jamhuri ya Kidemokrasia ya Congo (DRC).

Lakini wasafirishaji wa mizigo hiyo sasa wanahofiwa huenda wakaeneza virusi vya corona katika kanda ya Afrika Mashariki.

Rais Museveni alisema hatua zaidi zitachukuliwa kudhibiti maambukizo ya virusi vya corona. Hatua hizo ni pamoja na kila lori kuwa na mtu mmoja, dereva pekee yake ambaye hataruhusiwa kulala hotelini wala nyumbani kwa watu.

Rais Museveni pia alisema

mienendo ya madereva hao itachunguzwa. Katika hotuba yake kwa taifa usiku wa Jumanne, Rais Museveni, pia aliangazia kuongezeka kwa chuki dhidi ya madereva hao kutoka kwa baadhi Waganda ambao wanahofia wataleta maambukizo ya corona nchini humo.

Rais Museveni alisema kwamba kusitisha usafirishaji wa bidhaa itakuwa na athari kubwa lakini alikubali kuwa madereva hao ni tishio katika mapambano ya nchi hiyo dhidi ya corona, ikitoa mfano wa janga la Ukimwi la miaka ya 1980 na miaka ya tisini wakati ambapo madereva wa malori katika kanda hiyo waliambukiza watu virusi vya ukimwi katika kila miji waliyopitia wakiwa safarini. **BBC**

Askari Polisi wa Uganda wakiwa katika moja ya matukio. Shirika la utetezi wa haki za binadamu la Human rights Watch, limeitaka serikali ya nchi hiyo kuchunguza madai kuwa mbunge wa upinzani, Francis Zaake, aliteswa na polisi akiwa kizuizini. **PICHA: REUTERS**

Kenya yakabiliwa na uhaba wa vifaa vya corona

NAIROBI, Kenya

NCHI ya Kenya inakabiliwa na uhaba wa vifaa vya kuchunguza na kupima ugonjwa wa corona, huku serikali ikionya kuwa huenda watu 30,000 wakafariki hali ikiwa mbaya zaidi.

Taasisi ya Utafiti wa Matibabu inahitaji Sh. milioni 790 ili kununua vifaa hivyo vinavyohitajika kwa dharura.

Katika mkutano na kamati ndogo ya bunge la seneti inayoshughulikia ugonjwa wa corona, Mkurugenzi wa Taasisi ya Utafiti wa Matibabu, Yeri Kombe, alisema kuwa taasisi hiyo imeishiwa

vifaa pamoja na kemikali zinazohitajika kupima na kuwachunguza wagonjwa.

Taarifa zinaeleza kuwa, hali hiyo inajiri wakati wizara ya afya ikisema ilikuwa imetenga Sh. bilioni 2.1 kukabiliana na janga hili. Fedha hizo zinajumuisha Sh. bilioni moja kutoka kwa serikali na Benki ya Dunia (WB). Kenya inaomba WB kima kingine cha Sh. bilioni tano, huku maswali yakizidi kuulizwa kuhusu matumizi ya fedha hizo.

"Natilia mkazo umuhimu wa kupima. Ni vyema kuwa na huo uwezo, ili kufahamu jinsi ugonjwa huo ulivyosambaa nchini. Lakini

nakubali kuwa kuna changamoto ya vifaa." Alisema Mohammed Kuti ambaye ni mwenyekiti wa kamati ya Afya katika Baraza la Magavana.

Taasisi hiyo imewapima zaidi ya wagonjwa 6,000 tangu kuli-puka kwa ugonjwa wa corona Machi.

Changamoto inazozikabili sasa zinatishia kulemaza vita dhidi ya ugonjwa huo ambao unasambaa kwa haraka huku jumla ya watu 374 wakiripotiwa kuugua, huku wengine 124 wakipona kabisa na wengine 14 wakifariki.

Akielezea matumizi ya fedha hizo, Kombe alisema taasisi

hiyo inahitaji Sh. milioni 100 za kuajiri wataalamu watakaosaidia kuboresha kasi ya utendajikazi.

Alisema Sh. milioni 540 za kununua kemikali na vifaa pamoja na kusaidia kwenye utafiti wa chanjo ya ugonjwa huo.

Alisema kwa wastani watu 700 hupimwa kwa siku badala ya 37,000 kutokana na uhaba wa vifaa.

"Kuhusu upimaji wa watu wengi, zoezi hilo linaendelea, linalenga watu walioko kwenye hatari, wakiwamo maofisa wa matibabu. Kwa sasa tuna vifaa elfu 25 vya kupima, vitakavyotumika." Alisema Kagwe ambaye ni Waziri wa

Afa.

Kamati ndogo ya seneti inayokabiliana na janga hili, imepende-keza kuwa fedha hizo zitolewe kwenye bajeti ndogo ili kuboresha utafiti na kununua vifaa vinavyohitajika. Hayo yanajiri wakati Mkurugenzi Mkuu wa Utafiti wa Taasisi hiyo, Dk. Joel Lutomiah, akifukuzwa

Kamati hiyo imesema kuwa hatua hiyo huenda ikavunja nia na ari ya wafanyakazi hivyo kuwa na athari kubwa kwa utekezaji wa majukumu.

Daktari huyo alitimuliwa kwa kuchelewesha matokeo ya utafiti. **DW**

Wabunge wanavyomkumbuka Ndassa

Na Salome Kitomari, DODOMA

WABUNGE wamemlilia Mbunge wa Sumve, Richard Ndassa (61), aliyefariki jana jijini Dodoma, wakisema alikuwa mzee wa busara aliyewasaidia vijana kuimarika katika kutoa mchango bungeni.

Aidha, alikuwa mwenyekiti wa jopo la wabunge 10 kuandaa maoni yao kwenye ilani ya Chama Cha Mapinduzi (CCM) ambao waliyawasilisha kwenye chama na kuanzishwa barua ya kupongezwa kwa kazi nzuri.

Wabunge hao walieleza hakuwahi kuwa na uhasama wa kisiasa kwa kuwa aliishi nao bila kujali itikadi za kisiasa na hakuwahi ku-

washambulia zaidi kujikita kwenye jambo alilotaka kuzungumzia.

Mbunge wa Moshi Mjini, Jafary Michael (Chadema), alisema alikuwa mtu mzuri, mwelewa na mwenye upendo katika mazingira ya sasa ya uhasama wa kisiasa yaliyopo.

"Aliheshimu kila mtu, alistahili sifa ya kuwa mbunge wa muda mrefu, hakujua kunyanzasa watu kwa itikadi zao, nimesikitika sana kupokea taarifa za kifo chake, hakuna anayepaswa kufa ila ndiyo njia yetu sote," alisema.

Mbunge wa Viti Maalum (Chadema), Upendo Peneza, alisema Ndassa alimzoea sana kwa kuwa alimuona ni kama binti yake, na

akipita bila kumsalimia lazima amuite amsalimie.

"Alinipa ushauri au nikishachangia bungeni ananiongezea nyama kwenye mchango wangu, nikimkuta na wabunge wengine aliwatengeneza wasifanye utani mbele yangu kwa kuwa mimi ni binti yake," alisema.

Mbunge wa Bukoba Vijijini, Jason Rweikiza, ambaye ni Katibu wa Wabunge wa CCM bungeni, alisema walipewa kazi ya kuandaa maoni ya kuchangia ilani ya CCM na aliteua wajumbe 10, Ndassa akiwamo.

"Mimi Katibu wa Bunge wa CCM, kila mwaka wa uchaguzi tuandaa ilani na bungeni tunakuwa

na mchango mkubwa kwenye ilani, nilipotakiwa na Chama kutoa mawazo ya ilani niliteua wabunge 10, nao walimchagua Ndassa akawa kiongozi wa jopo wa kuandaa ilani na wakapeleke kwenye chama kwa ajili ya kusaidia ilani," alisema na kuongeza:

"Na alivyokuwa mbunge makini, Katibu Mkuu wa CCM, Dk. Bashiru Ally, aliwaandikia barua ya kuwapongeza kuonyesha kazi iliyofanyika ni makini."

Kwa mujibu wa Mbunge huyo, Ndassa alizungumzia masuala la kitaifa, uchapakazi wake ulionekana, na kwamba ni pengo kubwa bungeni na kwenye jimbo lake na chama chake kwa ujumla.

Mbunge wa Singida Magharibi (CCM), Elibariki Kingu, alisema amekaa na watu wa umri wa Ndassa, lakini hakuwahi kukutana na mtu mnyenyekevu na mwenye upendo kama yeye.

"Alipenda kuniita mjomba kwa maana ya kaka wa mama yangu, alipenda watu, hakuwa na hasira na mtu, alikuwa makini na uongozi kwa kweli nchi imepoteza mtu, inaogopesh, lakini Mungu akiamua kuchuma watu wake anafanya hivyo," alisema.

Naye Mbunge wa Katavi (CCM), Sebastian Kapufi, alisema aliwafundisha kuheshimu muda kwa kuhakikisha wanafika kwenye vikao vya bunge kwa wakati.

Wafanyabiashara ndogo maarufu 'Machinga' wakifanya biashara zao katika Mtaa wa Kongo jijini Dar es Salaam. **PICHA: JUMANNE JUMA**

Mnada wa misitu waingiza milioni 240/-

Na Elizabeth Zaya

WAKALA wa Huduma za Misitu Tanzania (TFS) imefanikiwa kupata zaidi ya Sh. milioni 240 katika mauzo ya misitu kwa njia ya mnada wilayani Tanga, fedha ambazo pia zitatumika kulipia maduhuli ya serikali.

Meneja Masoko wa TFS, Mariam Kobelo, alisema mnada huo ni miongoni mwa ambayo imekuwa ikifanyika kwa kuzingatia sheria na kanuni za manunuzi ya mazao ya misitu.

Kobelo alisema minada hiyo huendesha kwa ushindani kutoka kwa wanunuzi wenye sifa na wanaokidhi vigezo vya sheria ya manunuzi.

"Sheria ya misitu ya mwaka 2004 inatataka kuendesha minada hadharani, wakiwapa wanunuzi wote katika eneo yalipohifadhiwa mazao na inatamka kwamba kila mshiriki anatakiwa kuwasilisha leseni ya biashara, ya usajili wa biashara ya mazao ya misitu husika na cheti cha utambulisho wa mlipa kodi (TIN).

"Katika mnada huu washiriki wanne walijitokeza, lakini ni watatu pekee ndio walikidhi vigezo vya mnada na kati yao kampuni mbili ndizo zilishinda na kutakiwa kulipia asilimia 25 ya thamani yote ya ununuzi ndani ya siku tatu baada ya kushinda," alisema Kobelo.

Kwa upande wake Mwenyekiti wa mnada huo, Rashid Shekivunge, alisema washindi waliopatikana watapatiwa hati itakayotumika kulipia maduhuli ya serikali. Kwa upande wake, Mhakikimali wa Mkoa wa Tanga, Martin Kauzeni, alisema mshiriki atakayeshinda na kupewa hati ya ushindi halafu akashindwa kulipia mgawo huo ndani ya muda aliopewa kwa sababu yoyote ile, atakuwa ametenda kosa la kuhujumu mnada kwa makusudi na kuikosesha serikali mapato, na kwamba hatua kali za kisheria zitachukuliwa dhidi yake.

Alisema miongoni mwa hatua zitatachukuliwa kwa atakayeshindwa kulipia mgawo ndani ya siku alizopewa ni pamoja na kudaiwa fidia ya hasara kwa kuzingatia Sheria ya Makosa ya Uhujumu Uchumi Sura ya 200 marejeo ya 2002.

PM akabidhi magari 10 kubebea wagonjwa

Na Mwandishi Wetu

WAZIRI Mkuu Kassim Majaliwa, amekabidhi magari 10 ya kubebea wagonjwa kwa wabunge ikiwa ni mwendelezo wa jitihada za serikali kuhakikisha Watanzania wanapata huduma bora za afya karibu na makazi yao.

Magari hayo ni kati ya 50 ya kubebea wagonjwa yenye thamani ya Sh. bilioni sita yaliyonunuliwa na Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto kupitia Global Fund.

Kati ya magari hayo, 18 yatapelekwa kwenye hospitali za rufani za mikoa na 32 ni kwa ajili ya hospitali za halmashauri pamoja na vituo vya afya.

Alikabidhi magari hayo jana kwenye viwanja vya Ofisi ya Waziri Mkuu, Mlimwa jijini Dodoma.

Alisema mbali na magari hayo kutolewa kwa ajili ya kuboresha huduma za mama na mtoto pia yatatumika kuwahudumia wagonjwa wa corona ili kuokoa maisha ya wananchi.

"Eneo hili tumeliwekea nguvu za kutosha na Watanzania wote ni mashahidi

kwa namna ambavyo serikali imejitahidi kupunguza vifo vya mama na mtoto kwenye jamii zetu. Magari haya yatakwenda kutumika kwa ajili ya mama na mtoto, lakini kwa kuwa gari litakuwapo kituoni litawahudumia na wagonjwa wengine."

Aliwashukuru wabunge wote kwa namna wanavyoishauri serikali katika kufanya maboresho ya sekta mbalimbali za maendeleo ikiwa ni pamoja na sekta ya afya na wameshuhudia matunda ya ushauri wanaoutoa.

"Magari haya yatakwenda kufanya kazi ya kuokoa maisha ya Watanzania wengi kwa kuwasafirisha wagonjwa wa rufani kutoka kituo cha afya kwenda hospitali ya wilaya na hospitali ya wilaya kwenda hospitali ya rufani."

Kwa upande wake, Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Ummu Mwalimu, amesema ununuzi wa magari hayo ni utekelezaji wa ahadi za Rais Dk. John Magufuli za kuboresha zaidi huduma afya kwa wananchi.

Waziri Ummu alisema wizara imenunua magari hayo ili kuimarisha huduma za rufani kwa wagonjwa hususani kwa waja-

zito, hata hivyo kutokana na changamoto ya ugonjwa wa corona pia magari hayo yatatumika kwa ajili ya kubebea wagonjwa hao.

Akizungumza kwa niaba ya wabunge waliopokea magari hayo, Mbunge wa Ilaje, Janneth Mbenne, amemshukuru Rais Dk. Magufuli kwa kitendo hicho cha kihistoria. "Tunamshukuru Mheshimiwa Rais kwa mawazo na maono makubwa ya maendeleo ya taifa. Magari haya yatakwenda kuboresha huduma za afya katika majimbo yetu."

Naye Mbunge wa Kilolo, Venance Mwamoto, amemshukuru serikali kwa utekelezaji wa Ilani ya CCM ya 2015-2020 kwa vitendo. "...moyo usio na shukrani hukau-sha mema yote na heri wale wanaowajali wagonjwa kwa maana ufalme wa Mungu ni wao."

Pia, Mbunge wa Nyasa na Naibu Waziri wa Wizara ya Viwanda na Biashara, Stella Manyanya, alisema kwa niaba ya wananchi wa Wilaya ya Nyasa wanamshukuru Rais Dk. Magufuli kwa msaada huo kwa kuwa walikuwa na changamoto kubwa na gari la kubebea wagonjwa.

Jafo aridhishwa kasi ya ujenzi wa hospitali

Na Paul Mabeja, CHAMWINO

WAZIRI wa Nchi, Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (Tamisemi), Selemani Jafo, ameyonesha kuridhishwa na kasi ya ujenzi unaoendelea katika Hospitali ya Uhuru ya Halmashauri ya Wilaya ya Chamwino mkoani Dodoma.

Akizungumza baada ya kutembelea eneo la ujenzi, Jafo alisema angalau sasa anaanza kuiona Hospitali ya Uhuru, na anaamini akirudi awamu nyingine ataona sura kamili ya

jengo. "Nimeridhika na kasi ya ujenzi unaoendelea katika Hospitali ya Uhuru na hatua iliyofikiwa, naamini nikija tena hapo baadaye basi kuna jengo litaonekana hapo," alisema Jafo.

Aliuagiza uongozi wa Suma JKT ambaye ndiye mkandarasi wa ujenzi wa hospitali hiyo, kusimamia kikamilifu ili kukamilisha kazi hiyo kwa wakati uliopangwa.

"Nimefurahi kuwa sasa mko katika maandalizi ya kumwaga zege kwenye lenta, hakikisheni maandalizi hayo yanakamilika kwa muda mfupi ili zege limwagwe kwa siku moja au

mbili," alisema.

Katika siku za hivi karibuni, Jafo amekuwa akifanya ziara za kushtukiza katika ujenzi wa Hospitali ya Uhuru ili kukagua maendeleo ya ujenzi wa hospitali hiyo.

Naye Msimamizi wa mradi wa Suma JKT, Gerlad Mkwale, alisema hatua waliyofikia ni kufunga maboksi tayari kwa kumwaga zege ya lenta ili ndani ya wiki mbili wawe wameshakamilisha umwagaji.

"Kama unavyoona tumeshapandisha kuta, tunachofanya sasa ni kufunga boksi za jengo zima ili tumwaga zege kwa wakati mmoja, na baada ya

wiki mbili tutakuwa tunaanza hatua ya pili ya kujenga katika ghorofa ya kwanza," alisema.

Naye Mkurugenzi wa Halmashauri ya Wilaya ya Chamwino, Athumani Masasi, alisema ofisi yake imejipanga kusimamia kwa karibu na kuhakikisha ujenzi wa hospitali hiyo unafanyika katika muda uliopangwa.

Hospitali ya Uhuru inajengwa kwa gharama ya Sh. bilioni 3.99, fedha zilizotolewa na Rais Magufuli baada ya kuahirisha sherehe za maadhimisho ya Siku ya Uhuru, Desemba 9, 2018 na zile zilizotokana na gawio la kampuni ya Airtel.

Wakulima wapewa tahadhari na matapeli

Na Ibrahim Joseph, KONGWA

WAKULIMA wameshauriwa kutumia soko la kimafaifa la mazao Kibaigwa wilayani Kongwa, kuuza mazao yao ili kuepuka kutapeliwa na walaguzi.

Kauli hiyo ilitolewa na Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Kongwa, Dk. Omari Mkulo, wakati alipozungumza na Nipashe jana ofisini kwake kuhusu mikakati ya ukusanyaji wa mapato katika soko hilo la kimataifa la mazao.

Dk. Mkulo aliwashauri wakulima kutumia soko hilo kuuza na kununua mazao ili kuepuka kuingia mikononi mwa walaguzi wa mazao wasio waaminifu.

"Ninawasihi ndugu zangu wakulima wa Kanda ya Kati na mikoa ya jirani na Kibaigwa kutumia soko letu la mazao Kibaigwa kwa sababu watakuwa na ukakika kupima mazao yao kabla ya kuuza tofauti na mitaani watatapeliwa," alisema.

Alisema msimu wa mavuno ya mazao umeshaanza na kuna baadhi ya walaguzi wameshaanza kuwafuata wakulima mashambani wakiwalaghai kununua kwa makadirio bila kutumia mizani.

Pia, alisema mkulima kutumia madebe au kukadiria ya gunia yatawasababishia hasara kwa sababu hakuna ukakika wa uzito wa mazao anayotarajia kuuza kwa mfanyabiashara.

Alitaja mikakati waliyonayo katika kuhakikisha wanadhiti upotevu wa mazao kuwa wamebadilisha muundo wa uongozi wa soko kwa kuweka watumishi waajiriwa wa halmashauri.

Aliwataja viongozi wapya waliowekwa kuwa ni meneja na katibu wa soko hilo watakaokuwa na wajibu wa kusimamia mapato yote yanayoingia hapo kila siku na kusimamia shughuli zote.

Pia alibainisha kuwa halmashauri hiyo imekuwa ikikusanya zaidi ya Sh. milioni 511 kwa mwaka kutokana na mapato ya soko hilo.

Kwa upande wake, Kaimu Meneja wa soko hilo, Imani Matonya, alisema msimu wa mazao umeanza na soko limeanza kupokea mazao kila siku na kuuza. Matonya alisema kwa sasa wanatoa tani zaidi ya 10,000 ya mazao ya mahindi kwa siku na mategemeo ni kuongezeka mizigo zaidi kwa siku zijazo.

Alisema mahindi wanayopokea kwa sasa yanatoka mikoa ya Dodoma, Morogoro hasa Wilaya ya Gairo na Mkoa wa Tanga, wilaya ya Kilindi na Handeni. Alibainisha kuwa bado hawajaanza kupokea mazao kutoka Mkoa wa Manyara kutokana na mvua kuendelea kunyesha eneo hilo.

Alisema makusanyo ya ushuru wa mazao sokoni hapo ni wastani wa Shilingi milioni mbili hadi tatu kwa siku na mahindi yananutuliwa kwa Sh. 500 hadi 550 kwa kilo katika kipindi hiki.

Mkuu wa Wilaya ya Dodoma, Patrobas Katambi (kulia), akisikiliza kero za wananchi alipotembelea Mtaa wa Chadulu jijini Dodoma jana, kwa lengo la kutatua migogoro ya ardhi katika eneo hilo. Picha: BRAHIM JOSEPH

Ataka taarifa wageni wanaoingia Chamwino

Na Peter Mkwavila, CHAMWINO

DIWANI wa Buigiri wilayani Chamwino, mkoani Dodoma, Keneth Yindi, amewataka wakazi wa kata hiyo kutoa taarifa kwa viongozi wao wa serikali kwa wageni wanaoingia kutoka nje ili wapimwe afya zao na kubaini kuwa kama wanamaambukizi ya virusi vya corona.

Yindi alisema hayo alipokuwa akizungumza na waandishi wa habari kwenye kata hiyo, wakati alipokuwa akitoa elimu ya jinsi ya kukabiliana na janga

la virusi vya Covid - 19. Akizungumza kwenye kata hiyo aliwataka wakazi hao kutoa taarifa pindi wanapowaona wageni kutoka nje ya kata hiyo ili wapimwe afya zao kama wanamaambukizi ya virusi vya corona. Alisema pamoja na ukarimu walionao wa kupendana kwa janga la corona ni muhimu wanapotembelwa na wageni lazima itolewe taarifa kwa viongozi wao.

"Ninawaomba wananchi wa kata hii kuanzia huko vitongojini, vijijini hadi kata msikubali kukaa na mgeni ambaye hamtambui kama amepimwa

afya yake na mtakapobaini toeni taarifa kwa viongozi wenu," alisema.

Aliwataka pia watoo huduma zinazogusa jamii kuhakikisha kunakuwapo na barakoa kwa ajili ya wateja wao hata kama zitakuwa zinazuwaa.

Aliyataja baadhi ya maeneo yanayoweza kutoa huduma ya barakoa ni katika vituo vya afya, nyumba za ibada, hotelini na wasafirishaji wakiwamo waendesha bodaboda na daladala, mahakamani na ofisini.

Alisema maeneo hayo ni muhimu kuwa na barakoa hizo kwa ajili ya kuwahu-

dumia wateja wao iwe kwa ku- uza au kwa kuwapatia bure ili waweze kuhudumiwa. Katika hatua nyingine diwani huyo aliwataka wakazi wa kata hiyo wenye uwezo kusaidia watu wasiojiweza wakiwamo wenye ulemavu, wazee, wajane na yata- uwezo vifaa vya kujikinga na maambukizo ya corona.

Vile vile, amewataka pia viongozi wa kata kutoa elimu kwa wakazi wao kwa vitendo ili waweze kujilinda na maambukizo ya virusi vya ugonjwa huo ambao unatikisa karibu dunia yote kutokana na vifo vinavyotokea.

RAMOS: NINA NJAA YA TAJI MSIMU HUU

MADRID, Hispania

NAHODHA wa Real Madrid, Sergio Ramos, anatamani kushinda taji moja msimu huu, lakini anajiandaa kusubiri kurudi kwa msimu baada ya kusimama kutokana na mlipuko wa virusi vya corona.

Msimu wa Ligi Kuu Hispania, LaLiga, ulisimama mwezi uliopita kutokana na ugonjwa wa COVID-19, ambao umeua zaidi ya watu 217,000 duniani kote. Kluba sasa zinakaribia kurudi kwenye mazoezi nchini Hispania ambapo msimu huo unaweza kurudi mwanzoni mwa Juni.

Ramos anataka kutwaa taji na Madrid msimu huu, ambao wapo nafasi ya pili kwenye msimamo wa LaLiga na wametinga hatua ya 16 kwenye Ligi ya Mabingwa Ulaya.

"Afya ya kila mmoja haiwezi kuwekwa kwenye hatari. Nasubiria kucheza tena, kurudi nikiwa nimekamilika, kucheza kwenye LaLiga na Ligi ya Mabingwa Ulaya," amesema akiliambia gazeti la AS.

"Nina njaa ya kumaliza msimu na taji, lakini kwanza tunatakiwa kusubiri watu wanaojua kuhusu hili ili wachukua maamuzi sahihi."

Hispania ni moja ya nchini za Ulaya ili-yotikiswa sana na maambukizo ya virusi vya corona, huku watu zaidi ya 232,000 wakiripotiwa kuambukizwa pamoja na vifo 23,800.

Ramos aliwataka watu kuendelea kufuata maelekezo ya wataalamu wa afya ili kujikinga na maambukizo ya virusi vya corona.

Barcelona kumuuzza Arthur Juve

BARCELONA, Hispania

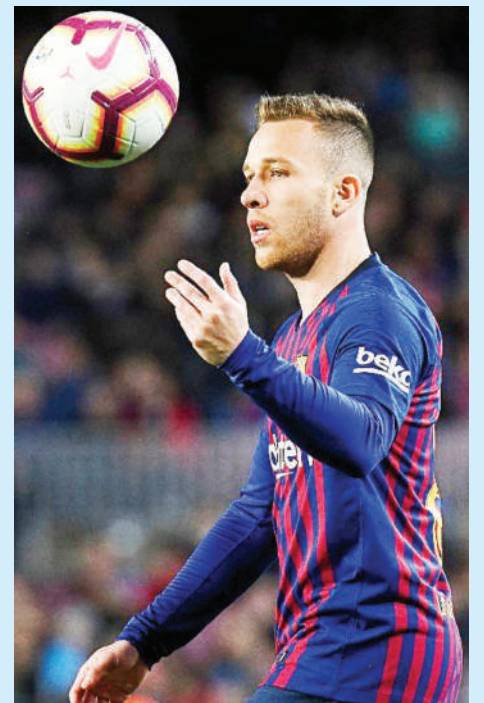
NYOTA wa Barcelona, Arthur, ameripotiwa kwamba anaelekea katika kluba ya Juventus, huku pia Liverpool nao wakitajwa kumwania fowadi huyo.

Arthur amekuwa akihusishwa na mpango wa kuondoka kwa miamba hao wa Ligi Kuu Hispania, LaLiga, na sasa ni wazi kwamba, uhamisho wake unaweza kufanyika kipindi cha majira ya joto kinachokuja.

Barcelona na Juventus kwa sasa wameripotiwa kuwa kwenye mazungumzo ya awali kwa ajili ya Arthur, kwa mujibu wa gazeti la Mundo Deportivo.

Ripoti inasema kwamba, kocha wa Juve, Maurizio Sarri, anamtaka Arthur, huku Miralem Pjanic, Rodrigo Bentancur na Federico Bernardeschi wakihusishwa kutaka kuondoka katika kluba hiyo.

Arthur mwenye umri wa miaka 23 raia wa Brazil, alijiunga na Barcelona mwaka 2018 akitokea kluba ya Gremio ya nyumbani kwao.

De Bruyne amtishia Henry kuvunja rekodi

LONDON, England

KEVIN De Bruyne, amemwambia Thierry Henry anakwenda kuzima rekodi yake ya 'asisti' nyingi kwa msimu mmoja katika Ligi Kuu England msimu huu.

Kiungo huyo wa Manchester City, De Bruyne ana asisiti 16 kwenye ligi hiyo kabla ya msimu huu kusimamishwa kutokana na mlipuko wa virusi vya corona mwezi uliopita.

Mchezaji huyo wa kimataifa wa Ubelgiji alifikisha asisti 18 wakati wa msimu wa 2016/17 na katika mahojiano na gazeti la The Athletic, ametania kwamba, alikasirika kutofikisha asisti 17 wakati shuti lake lilipomgonga Raheem Sterling wakati wa ushindi wa mabao 3-0 dhidi ya Arsenal, Desemba mwaka jana.

Henry alifikisha asisti 20 kwa msimu mmoja wa 2002/03 akiwa pale Arsenal na De Bruyne amekuwa akifanya kazi kubwa kuhakikisha anaifikisha rekodi ya gwiji huyo wa Ufaransa ambaye alikuwa kocha wake msaidizi katika kikosi cha Ubelgiji wakati wa michuano ya Kombe la Dunia nchini Urusi mwaka 2018.

"Kwa kweli, nahisi kama nimeshafikisha asisti 17, najua kwamba moja nilipokonywa kwenye mchezo wa Arsenal," alisema.

"Sijui kwanini walifanya vile, bado sielewi.

"Mara zote nimekuwa nikimtanua Henry nilipokuwa timu ya taifa, hata wakati wa kumuaga Vincent Kompany mwaka huu. Nilipomwona nilimwambia naivunja rekodi yako mwaka huu.

HABARI MICHEZO

Gomez asifia ubora wa Van Dijk

LIVERPOOL, England

VIRGIL van Dijk ni "maschine" na ametengeneza upatina mzuri wa safu ya ulinzi ya Liverpool, kwa mujibu wa mchezaji mwenzake, Joe Gomez ambaye amebainisha anafurahia kucheza pamoja nae.

Gomez na Van Dijk wametengeza upatina wa 'ukuta' imara zaidi na kuwa 'moyo' wa safu bora ya ulinzi kwenye Ligi Kuu ya England, katika kikosi cha kwanza cha kocha Jurgen Klopp.

Van Dijk aliwasili Anfield Januari mwaka 2018 kama mlinzi ghali zaidi, rekodi ambayo ilikuja kuvunjwa na Harry Maguire wakati akihamia Manchester United, na haraka wakatengeneza upatina mzuri zaidi kwenye safu hiyo.

"Nilisema mwanzo, uwepo wa Virgil kwenye kikosi chetu umeimarisha zaidi safu ya ulinzi," amesema Gomez akiambia Sky Sports.

"Nilikuwa beki wa kati kijana, siku-pata mechi nyingi za kucheza ndani ya Liverpool, lakini haraka yeye alikuja, na tukajenga upatina mzuri zaidi.

"Kiukweli kabisa yeye ni kiongozi dimbani, tumekuwa tukicheza kwa upatina mzuri mara zote.

"Tunazungumza na kuelekezana uwanjani, na kila mmoja anajua kwamba, tunaielewana na tumeimarisha safu ya Liverpool na kuwa bora kabisa duniani kwa sasa."

DE BOER AMSHANGAA DE LIGT

AMSTERDAM, Uholanzi

UAMUZI wa Matthijs de Ligt kujiunga na Juventus badala ya klabu kama Barcelona au Manchester City kulifanya kocha wake wa zamani wa timu ya vijana, Ronald de Boer kupatwa na mshangao.

De Ligt alitokea kwenye akademi ya vijana ya Ajax na alichomoza kwenye umaarufu wakati akiwa bado kijana, na kupewa nafasi ya kucheza kikosi cha kwanza mara tu baada ya kutimiza umri wa miaka 17.

Alikuwa nahodha mwenye umri mdogo zaidi wa klabu hiyo wakati akipewa kitambaa hicho katika umri wa miaka 18 na alikuwa nguzo muhimu kwa Ajax kufika nusu fainali ya Ligi ya mabingwa Ulaya, kabla ya kufungwa na Tottenham.

Licha ya kuwaniwa na klabu kadhaa mlinzi huyo wa kati, De Ligt aliamua kuzitosa Barca ambayo ilimsajili mchezaji mwenzake, Frenkie de Jong.

"Klabu zilizokaribu za mfumo wa Ajax kama vile Man City na Barcelona zilikuwa zinamtaka," amesema De Boer akiliambia gazeti la Gazzetta dello Sport.

"Ingekuwa rahisi kwake kuzoea staili ya uchezaji. Ingawa aliamua kuchagua upande mwingine, lakini naheshimu uamuzi wake.

"Awali nilishangazwa na uamuzi ule, lakini baadae nikamuelewa na kuheshimu. Kuichagua Juve badala ya Barcelona na Manchester City ulikuwa ni uamuzi wake wa kipekee."

Onana alifikiria kuondoka Ajax

AMSTERDAM, Uholanzi

ANDRE Onana amethibitisha alitaka kuondoka Ajax, akisema alikuwa tayari "kuchukua hatua" wakati akihusishwa na mpango wa kuhamia Barcelona.

Onana mwenye umri wa miaka 24, amekuwa nyota kwa kipindi cha misimu minne iliyopita kwa miamba hao wa Ligi Kuu Uholanzi, Eredivisie, ambako aliwasili akitokea Barca mwaka 2015.

Golikipa huyo raia wa Cameroon amezivutia klabu kadhaa za Ulaya, huku Barcelona, Chelsea na Tottenham zikiwa miongoni mwa timu zilizotajwa kutaka kumsajili.

Onana, ambaye mkataba wake na Ajax unamalizika mwaka 2022, amesema alikuwa tayari kuondoka.

"Usininukuu vibaya, nina furaha kubwa kuwa na Ajax na najivunia kuwa na klabu hii kubwa," alisema akiliambia gazeti la AD.

"Ilikuwa miaka mitano hapa, lakini sasa natakiwa kuchukua hatua. Tuliwekeana ahadi hiyo mwaka jana.

"Sijui nini kitatokea, lakini makubaliano na malengo yangu yako wazi kabisa."

DONDOO ZA SOKA MAGAZETI YA ULAYA

NYOTA VAN DE BEEK AGOMBWEWA ULAYA

●●● Madrid, United, Juventus zatangaza kuchuana kuwania saina ya Mholanzi huyo ambaye...

MANCHESTER, England

NYOTA Donny van de Beek amekuwa ni mmoja wa wachezaji wanaowindwa na kluba za Ulaya katika kipindi cha majira ya joto na taarifa zinasema Ajax imeripotiwa iko tayari kusikiliza ofa kutoka katika kluba mbalimbali zinazomwambia kiungo huyo.

Thamani ya mchezaji huyo inatajwa kuwa ni pauni milioni 44.

Van de Beek ni mchezaji nyota wa kikosi cha Ajax na aling'ara zaidi na aliisaidia timu yake kutinga katika hatua ya nusu fainali ya Ligi ya Mabingwa Ulaya msimu uliopita, na tangu hapo alianza kuhusishwa na tetesi za kuhama.

Kama ilivyokuwa kwa Frenkie de Jong, Matthijs de Ligt na Hakim Ziyech tayari wameshakubaliana na mchakato wa kutaka kuhama na kwa Van de Beek inaonekana ni mchezaji mwenye kipaji ambaye amekuwa kwenye daraja la juu kwa mwaka 2019, hivyo anajiandaa kuondoka.

Kwa mujibu wa gazeti la Mundo Deportivo limeandika, Real Madrid, Manchester United na Juventus ndio kluba zilizoonyesha nia ya dhati ya kumsajili kiungo huyo mwenye umri wa miaka 23.

Taarifa zaidi zinaeleza kuwa Real Madrid tayari imeshafika makubaliano na kusaini mkataba wa awali na mchezaji huyo wa Timu ya Taifa ya Uholanzi.

Lakini United inajipanga kuingilia katikati na kuvuruga mchakato huo wa usajili, huku Kocha Ole Gunnar Solskjaer akijiandaa kuendeleza mapinduzi ya kuimarisha safu yake ya kiungo ambayo tayari imemshuhudia

Bruno Fernandes akifanya vema tangu alipotua kwenye kikosi hicho.

Juventus inatajwa ni kluba ya tatu kuwa kwenye vita ya kuwania Van de Beek ambaye akifanikiwa kujiunga na Bianconeri ataungana na mchezaji mwenzake wa zamani wa Ajax, De Ligt.

Newcastle na Everton nazo zimejitosa katika mbio za kuwania saina ya kiungo huyo.

Tangu alivyong'ara katika mashindano ya Ligi ya Mabingwa Ulaya msimu uliopita, Van de Beek ameendelea kuwa mchezaji nyota na muhimu wa Ajax katika msimu huu, akiwa amefunga mabao 10 na kutoa pasi za mwisho 11 kwenye michezo 37 aliyochesha.

Mkataba wake na timu hiyo inayotumia Uwanja wa Johan Cruyff Arena utamalizika ifikapo kipindi cha majira ya joto mwaka 2022.

ZISIKUPITE

POGBA KUUZWA BEI CHEE

MANCHESTER United italazimika kumuua kwa hasara kiungo wake Mfaransa, Paul Pogba (27), kwa sababu ya bajeti za kluba za soka kukumbwa na janga la virusi vya ugonjwa wa corona (COVID 19). **(Goal)**

AUBAMEYANG KITAELEWEKA

ARSENAL inatarajia kumuua straika wa Timu ya Taifa ya Gabon, Pierre-Emerick Aubameyang (30), kwa dau la pauni milioni 30 ili kujiondoa na uwezekano wa nyota huyo kuondoka kama mchezaji huru katika dirisha la usajili litakapofunguliwa. **(Sun)**

KAYS ANUKIA CHELSEA

CHELSEA inajiandaa kumsajili kiungo wa Paris St-Germain Mfaransa, Kays Ruiz-Atil mwenye umri wa miaka 17, ambaye mkataba wake na kluba hiyo utamalizika ifikapo 2021. **(L'Equipe - in French)**

OZIL MAMBO SAFI

MABOSI wa The Gunners wamempa ofa ya mkataba mpya kiungo wake Mjerumani, Mesut Ozil, ambaye ana umri wa miaka 31. **(ESPN)**

WEST YAMGANDA RICE

WEST Ham imesema haitapokea ofa yoyote kutoka kwa Chelsea kwa ajili ya kumuua kiungo wa Timu ya Taifa ya England, Declan Rice, ambaye ana umri wa miaka 21. **(Goal)**

RODRIGUEZ BADO SOKONI

EVERTON imetuma ofa ya miaka minne kwa kiungo wa Real Madrid na Timu ya Taifa ya Colombia, James Rodriguez (28). **(Mundo Deportivo - in Spanish)**

ARSENAL, UNITED VITANI

ARSENAL na Manchester United zote zimetajwa kuwania saina ya straika wa Monaco na Timu ya Taifa ya Ufaransa, Wissam Ben Yedder, ambaye ana umri wa miaka 29. **(L'Equipe - in French)**

BARCA, EVERTON WATETA

EVERTON imeanza mazungumzo na Barcelona kwa ajili ya kumsajili beki wake wa kati, Jean-Clair Todibo, ambaye ana umri wa miaka 20. Nyota huyo chipukizi Mfaransa kwa sasa yuko kwa mkopo kwenye kluba ya Schalke. **(Mail)**

LIVERPOOL, LILLE WAKUTANA

LIVERPOOL imeanza mazungumzo na wawakilishi wa mshambuliji wa Lille na Timu ya Taifa ya Nigeria, Victor Osimhen, ambaye ana umri wa miaka 21. **(L'eto Sport - in French)**

JESUS KUMRITHI BRUCE

NEWCASTLE inajiandaa kumfukuza Kocha, Steve Bruce na nafasi yake kuchukuliwa na Kocha wa Flamengo, Jorge Jesus, ambaye aliongoza kluba ya Brazil kutwaa taji la Copa Libertadores mwaka 2019. **(Goal)**

MADRID KUIKAMUA ARSENAL

ARSENAL italazimika kuilipa Real Madrid pauni milioni 44 kama itataka kumsajili kwa mkopo na baadaye kumpa mkataba wa kudumu kiungo wa Timu ya Taifa ya Hispania, Dani Ceballos (23). **(AS - in Spanish)**

HABARI MICHEZO

Azam yasubiri ripoti ya usajili

Na Saada Akida

UONGOZI wa Azam FC, umesema bado haujapokea mapendekezo kuhusiana na wachezaji wapya itakaowasajili, lakini safu ya ushambuliaji itachukua nafasi kubwa katika maboresho yake kuelekea msimu ujao wa Ligi Kuu Tanzania Bara.

Ofisa Mtendaji Mkuu wa Azam, Abdulkarim Amin 'Popat', aliliambia gazeti hili kuwa, safu yao ya ushambuliaji imekuwa na tatizo msimu huu na kuhakikisha wanamaliza changamoto hiyo, wanajiandaa kuboresha kikosi chao.

"Bado hatujapokea mapendekezo kutoka katika benchi la ufundi, sasa tunafanya kile ambacho amekuwa akitueleza kabla ya janga la corona halijatokea, lakini tunafahamu idara ya ushambuliaji imekuwa na shida kwetu," alisema Popat.

Kiongozi huyo alisema wakati waki-anza kuboresha idara zenye upungufu katika kikosi chao, bado wanasubiri ripoti ya kiufundi ya kocha wao ambayo pia wataifanyia kazi kikamilifu.

"Kwa sasa tunawaongezea mikataba wachezaji wale ambao kocha alitoa maelekezo kabla ya kwenda kwao, usajili wa wachezaji kutoka nje utasubiri kocha mkuu atakaporudi, yeye ndiye atafanyia kazi idara hiyo," alisema Popat.

Kanuni Ligi Kuu Zanzibar kuboreshwa

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

SHIRIKISHO la Soka Zanzibar (ZFF), limeanza mchakato wa kufanya maboresho ya Kanuni za Mashindano kwa ajili ya msimu ujao wa mwaka 2020/21, imeelezwa.

Akizungumza na gazeti hili jana, Mkurugenzi wa Mashindano wa ZFF, Ali Mohammed Ameir, alisema katika mchakato huo wameanza na zoezi la kupokea maoni kutoka kwa wadau wa soka wa visiwani hapa ili kupatikana kwa kanuni mpya za mashindano.

Ameir alisema kila mtu anayo fursa ya kutoa maoni juu ya kanuni ya kuendesha mashindano kwa msimu wa mwaka 2020/21 na ZFF inaahidi itayafanyia kazi maoni hayo ili kupata kanuni bora katika uendeshaji wa ligi zake.

"Tunaendelea kupokea maoni kutoka kwa wadau wa soka wa hapa Zanzibar ili kupata kanuni ya kuendesha mashindano, miongoni mwa mambo katika kanuni hiyo ni muundo wa ligi utakavyokuwa, ikiwamo Ligi Kuu, Ligi Daraja la Kwanza, Ligi za Vijana, na zile za wanachama wetu ikiwamo Ligi za mikoa na wilaya," Ameir alisema.

Aliongeza kutokana na changamoto ya kukutana uso kwa uso na wadau kwa sababu ya kuwapo kwa ugonjwa wa corona, ZFF pia inapokea maoni kupitia njia ya mitandao ya kijamii pamoja na barua pepe ya shirikisho hilo.

Kiongozi huyo amewataka wadau mbalimbali wa michezo kutoa maoni yao bila kusika kwa sababu wanaamini ndiyo yatasaidia kuboresha, kuendesha na kusimamia ligi katika ubora unaotakiwa.

NIYONZIMA AFUNGUKA KILICHOMREJESHA YANGA

Na Somoe Ng'itu

KIUNGO wa kimataifa wa Yanga, Haruna Niyonzima, amesema Tanzania ni mahali pazuri kwake ndio sababu kubwa ya kukubali kurejea kucheza hapa nchini kwa mara ya tatu.

Hata hivyo Niyonzima alisema amekubali kurejea kwa mara ya pili ndani ya kikosi cha Yanga bila ya kuweka mbele maslahi binafsi.

Niyonzima alisema pia licha ya Yanga kuonekana haina wakati mzuri, bado alikubali kujiunga nayo kwa sababu kwake aliangalia mambo mengi hadi kufikia uamuzi wa kusaini mkataba mwingine

na klabu hiyo.

"Nimerudi Yanga kwa sababu ndio timu ninayoiheshimu na ni timu ninayoiifurahia, ni kweli tunaangalia maslahi, lakini lazima uwe na sababu zako binafsi, kwa hisia zangu binafsi ndio zilipeleka kukubali kurejea," Niyonzima alisema.

Kiungo na nahodha huyo wa Timu ya Taifa ya Rwanda (Amavubi), alisema aliondoka Yanga bila ya kuwa na tatizo lolote na ilitokana na mipango ya Mwenyezi Mungu.

"Hata nilipoenda Simba, watu walitegemea kupata vitu vikubwa kutoka kwangu, lakini haikuwa hivyo, ni mipango ya Mwenyezi Mungu, siwezi kusema sana,"

Mnyarwabanda huyo aliongeza majeruhi aliyopata ni moja ya sababu zilizo-peleka ashindwe kuonyesha kiwango

chake kilichozeleka.

"Naweza kusema haikuwa bahati yangu pale, kila mchezaji anatamani anapokwenda aonyeshe kiwango kizuri, lakini haikuwa hivyo, mimi nilipoondoka Yanga hakukuwa na tatizo, nilikuwa napewa mshahara wangu kama kawaida, hata kama ulikuwa unachelewa, Jumatatu haiwezi kufanana na Jumanne," Niyonzima alisema.

Aliongeza kikosi cha Yanga ni kizuri, lakini kinahitaji muda ili kuimarika na wachezaji kucheza kwa muda mrefu pamoja.

"Yanga tulichukua kikombe cha Ligi Kuu Bara mara tatu mfululizo, sio kama tulikuwa na kikosi hatari sana, lakini tulizoeana, mchezaji unajua ukipeleka mpira hapa, utamkuta mwenzako, huwezi kupata mafanikio haraka haraka," Niyonzima alisema.

Wachezaji wa mpira wa kikapu wakifanya mazoezi katika viwanja vya Jakaya Kikwete jijini Dar es Salaam hivi karibuni. **PICHA: JUMANNE JUMA**

Maxime awataka wachezaji kujitambua

Na Saada Akida

KOCHA Mkuu wa Kagera Sugar, Mecky Maxime, amesema wachezaji wa soka hapa nchini wanatakiwa watambue na kuheshimu thamani yao kwa kufanya mazoezi bila ya kusubiri kuhimizwa katika kipindi hiki cha likizo ya corona.

Maxime (pichani) aliliambia gazeti hili makocha wana kazi ya kuandaa programu mbalimbali za mazoezi ambazo wachezaji wanatakiwa kuzifuata kwa hiari ili kulinda viwango vyao wakati mechi za ligi mbalimbali zimesimama.

Kocha huyo alisema kila mchezaji anatakiwa kutambua umuhimu wa kazi yake, na kwa kutambua hivyo, wanatakiwa kufuata mazoezi kwa umakini bila ya 'kutishwa' kukutwa na adhabu endapo itabainika kuna hali ya kuzembea.

"Ni ngumu sana kwa kipindi hiki kumfuatilia mchezaji kama anafanya mazoezi au la, hivyo mchezaji mwenyewe anatakiwa kujitambua na kuthamini uwepo wake katika timu, kwa kufuata maelekezo hasa kuwa makini katika mazoezi ya mmoja mmoja," alisema Maxime.

Aliongeza mechi zilizobakia ni ngumu na zenye ushindani, hivyo wachezaji wataokaidi kufanya mazoezi, wataumia.

"Makocha wa viongozi sio muda wa kuanza kumfuatilia mchezaji amefanya mazoezi kwa kiwango cha asilimia 100, ni jukumu lake la kuwa makini na kufanya mazoezi kwa umakini mkubwa," Maxime aliongeza.

Alisema yeye binafsi hatoacha kuwahimiza wachezaji wake kujifua ili watakaporejea wawe imara na tayari kupambana.

Michenzo

Alhamisi Aprili 30, 2020

Nipashe

Van De Beek agombewa Ulaya

UKURASA 30

SUBIRINI..

Katibu Mkuu wa Shirikisho la Soka Tanzania (TFF), Wilfred Kidao, amewataka wadau wa mchezo huo nchini kuen-delea kusubiri taarifa rasmi kuhusiana na hatima ya Ligi Kuu Bara. **PICHA: MTANDAO**

TFF YAKOMAA KUMALIZA LIGI

●●● Ni baada ya kufanyika kwa kikao maalumu kujadili barua iliyotoka CAF...

Na Somoe Ng'itu

SHIRIKISHO la Soka Tanzania (TFF), limesema msimamo wake ni kuona msimu wa Ligi Kuu Bara 2019/20 unamalizika uwanjani kama ulivyopangwa, lakini bado wanasubiri kupokea mwongozo mpya kutoka serikalini, imefahamika.

Machi 17, mwaka huu serikali ilitangaza kusimamisha Ligi Kuu Bara, Ligi Daraja la Kwanza, Ligi Daraja la Pili, mashindano ya Kombe la FA na michuano mingine ili kujikinga na mapambano ya virusi vya ugonjwa wa corona (COVID 19).

Kwa mujibu wa kikao kilichofanyika jijini Dar es Salaam jana, baada ya kupokea barua kutoka katika Shirikisho la Soka Afrika (CAF), TFF iliendelea na uamuzi

wake wa kusubiri hali ya maambukizi kuimarika ili mechi za ligi na mashindano yote yanayosimamiwa na shirikisho hilo yamalizike.

Chanzo hicho kiliendelea kusema TFF bado inaamini mechi zilizobakia zinaweza kuchezwa katika kipindi cha kuanzia Juni, Julai na Agosti na msimu mpya ukatarajiwa kufanyika wakati wowote kuanzia Septemba mwaka huu.

"Azimio letu namba moja bado ni kuona ligi zetu zote zinamalizika, tunaendelea kuwasiliana kwa karibu na viongozi wetu wa serikali ili kujua hatima ya ligi hizi, lakini kwetu tunaamini mambo yanaweza kurejea na tumejiwekea kipindi cha kuanzia Juni, Julai na Agosti, tumalize msimu, kama hali itaruhusu," kilisema chanzo chetu.

Chanzo hicho kiliendelea kusema kama hilo litawezekana, inamaana kalenda ya msimu ujao haitaathirika na timu zitatakiwa kujipanga vema kuanza msimu

mpya bila ya kupoteza muda.

Katibu Mkuu wa TFF, Wilfred Kidao, alikataa kueleza chochote kuhusiana na barua ya CAF ambayo imewataka wana-chama wake kuweka wazi hatima ya ligi zao kabla ya Mei 5, mwaka huu ili shirikisho hilo lipange kalenda yake ya msimu mpya.

"Hakuna taarifa mpya, tulieni," alisema kwa kifupi sana katibu huyo.

Endapo ligi zitarejea, timu zitakutana na changamoto ya ratiba ngumu ambayo itazilazimu kucheza mechi nyingi katika siku chache.

Hadi Ligi Kuu Bara ambayo hutoa tiketi ya kushiriki mashindano ya kimataifa ya Ligi ya Mabingwa Afrika inasimama, Simba ambao ni mabingwa watetezi, ndio walikuwa wanaongoza katika msimamo wa ligi hiyo wakati Azam FC ni mabingwa watetezi wa michuano ya Kombe la FA ambayo hutoa mwakilishi wa Bara katika michuano ya Kombe la Shirikisho Afrika.

Lusajo azitisha Simba, Yanga

Na Saada Akida

MSHAMBULIAJI wa Namungo FC, Reliants Lusajo, amesema kwa sasa akili na nguvu zake zote anazielekeza katika kuisaidia timu yake imalize katika nafasi tatu za juu kwenye msimamo wa Ligi Kuu Tanzania Bara.

Akizungumza na gazeti hili jijini Dar es Salaam jana, Lusajo alisema malengo yao ya awali ilikuwa ni kuhakikisha wanabaki kwenye ligi hiyo, lakini sasa wanapambana kumaliza katika nafasi za juu kwa sababu uwezo huo wanao.

Lusajo alisema sasa hivi wachezaji wa timu hiyo wanajiimarisha ili wafanye vizuri katika mechi zilizosalia kwa kufuata kikamilifu, maelekezo yanayotolewa na benchi la ufundi.

"Huu ni muda mzuri wa kwetu kujituma na kuwa makini, tunachukuwa tahadhari lakini pia tunahitaji kufanya mazoezi ipasavyo ili tunaporejea katika ligi, tuwe na uhakika wa kushinda mechi zetu, kupata alama muhimu ambazo zitatumia tumalize katika nafasi tuliyopanga," alisema Lusajo.

Aliongeza wamejipanga kukabiliana na ushindani kwa sababu kila timu itahitaji kumaliza msimu kwa matokeo chanya na hatimaye kujiepusha na janga la kushuka daraja.

"Tunahimizana na kukumbushana juu ya kila mmoja kupambana na ugonjwa huu wa corona uliopo, lakini kuzingatia mazoezi ya mmoja mmoja ili tutakaporejea tuwe fiti na hatimaye titimize malengo yetu," alisema mshambuliaji huyo.

Aliongeza anaamini Shirikisho la Soka Tanzania (TFF), litatoa mwongozo sahihi kwa ajili ya kumaliza msimu kwa kuzingatia afya za wachezaji na wadau wote wanaosimamia shughuli za mchezo huo hapa nchini.

Namungo FC ya mkoani Lindi pamoja na Polisi Tanzania ya Moshi, Kilimanjaro ni baadhi ya timu zilizotoa ushindani kwa vigogo wa soka nchini msimu huu, Simba na Yanga.

